Latvija Amerikā

Nr. 51. TREŠDIEN, 1961. GADA 28. JŪNIJĀ. 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apgādes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: JĀNIS GRĪNBLATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM. 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTĪS: ĒRIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS.
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, JUNE 28, 1961.

VIKTORS UPESLĀCIS

BEZ NAUDAS

Ir diezgan vēlu, bet tomēr ne par vēlu, saukt vārdā kādu izdarību, ko latvieši atklājuši, dzīvojot ārpus savas zemes robežām. No malas raugoties, tā ir pretrunā ar visiem tautsaimniecības un morāles likumiem, un tātad — šai izdarībai sekmju nevarētu būt.

Tomēr — tādas ir. Ar to daudzi latvieši paveic lielas lietas, ietekmējot dzīvi vairāk par tiem, kas aktīvi ko dara, proti — bez darīšanas, bez naudas, tikai paliekot neredzami, nevis ejot, bet neejot, nevis dodot, bet nedodot.

Ir cilvēcīgi, ja izjūtam bažas katra grūta uzdevuma priekšā. Skola un ģimene pūlas šo sajūtu pārvarēt, paceļot jo augstu morāles un tautas mīlestības principus jauno cilvēku acīs. Un tas darīts cerībā, ka vēlākā dzīvē katrs gribēs ko sasniegt arī kopības labā, un centīsies to panākt ar pozitīvu darbību — kaut ko citam dodot, palīdzot, sev pieciešot un upurējot.

Kā atalgojumu šī dzīves ziņa sola cilvēkam gandarījuma sajūtu. Mēs mēdzam teikt — kad tu būsi ko paveicis, tad tu pats būsi kaut kas.

Šo „vecmodīgo" domāšanu un viņas nesavtīgās neērtības kā ar roku atņem jaunā metode — pasivitāte, pie tam solot visu to pašu: tiks paveiktas lielas lietas, un cilvēki tiešām kļūs par kaut ko. Kas ir panākts ar pasīvitāti un par ko mēs kļūstam?

Tautsaimnieku valodā runājot, varētu sacīt, ka esam atklājuši metodi, kā panākt pārmaiņas latviešu dzīvē bez naudas un bez piepūles. Jūs teiksit: tā var nonākt bankrotā (arī pārmaiņa)! Bet es ieteikšu būt uzmanīgākiem izteicienos! Tik stipru valodu demokratijā nelieto, pat ja kādas tautas bankrots būtu patiess. Tādēļ, ja kāds sludinātu: nemaksājiet savām organizācijām, jo mūsu mērķis ir, lai tām nebūtu līdzekļu un tās izputētu; nesūtiet bērnus latviešu skolās, jo mūsu interesēs ir, lai tādu skolu nebūtu, un nelasiet latviešu laikrakstus, jo tādi mums nav vajadzīgi, — varam paredzēt, šim sludinātājam panākumi būtu vāji. Būtu balsis, kas to nosauktu par ciniķi un atkritēju.

Kā zināms — izejot no mūsu līdzšinējās audzināšanas — tas viņš arī būtu.

Bet jaunā metode tik nemākulīga nav un nevienu tik kaili necenšas apvainot. Viņa nav arī skaļa. Aci piemiedzot un pusvārdā mēs saprotamies: skola ir tālu — vai nē? — un biedrības priekšnieks ir kašķis. Ko mēs tur bāzīsimies?

Iznākums jau redzams: mums varētu būt tūkstošiem bērnu latviešu skolās Kanadā, bet ir 700. Smieklīgi mazā nodeva — 50 centi gadā, — ko lūdz mūsu centrālā organizācija, patiesībā ir liels spēks, ja visi dod. Bet jaunatrastā pasīvitātes metode šo spēku bremzē. Tie tikai daži piemēri.

Beidzot — metodei netrūkst arī atzinības, un ir gaumes lieta, no kuras puses to pieņem. Padomju propagandisti Austrumberlīnē un Rīgā daudz reižu jau tīksminājušies par šiem faktiem, un garos rakstos slavējuši tos trimdas latviešus, kas bijuši kūtri un neatsaucīgi sabiedriskā ziņā. Nav šaubu, ka viņi atkal ņems vārdu pēc šī raksta lasīšanas, zākās darītājus un slavēs malā stāvētājus.

Latviešu dzīvei laupīti tie apmēri un spēks, kas tai dabīgi piekristu. Un tas ir ievērojams panākums. Mēs esam kļuvuši par tādiem, kas izpelnās komūnistu varas atzinību. Arī tas nav mazais „sasniegums" . . . .

Šinī vietā jāatzīstas: tie, kas šīs rindas lasīs — nebūs tās pelnījuši, bet kam tās domātas — paliks visumā neaizsniegti. Tomēr ir labi, ka tie, kas no grūtībām un darīšanas neizvairās — savā starpā sauc lietas vārdā. Jo mums ir sakari ar malā stāvētājiem. Tie ir mūsu draugi un radi. Tie domā, ka ir labi cilvēki, un citādā ziņā viņi tādi ir. Mūsu pienākums tomēr tiem teikt, ka savas tautas pienākumu pildīšanā viņi labi nav.

Pašlaik Kanadā apgrozībā ir trīs, visus latviešus skaroši, aicinājumi, kur varam pārbaudīt savas dzīvošanas metodes — ar naudu, vai bez tās? Viens no tiem ir Ziemeļamerikas kult. fonda aicinājums, uz ko latvieši Kanadā šogad atsaukušies ļoti vāji. Otrs ir Latv. nacionālās apvienības Kanadā atgādinājums kārtot dalībnieku maksas par 1961. gadu (50 ¢). Un trešais — ir ziedojumu vākšana komūnisma apkarošanai.

Visi trīs skar visus. Neviens no šiem pienākumiem nav lokāls vai daļējs, saistīts ar atsevišķām organizācijām vai ticībām. Neviens latvietis nav izslēgts vai ierobežots, izņemot — ja viņš pats izvēlās kārtot latviešu dzīvi — bez naudas . . .

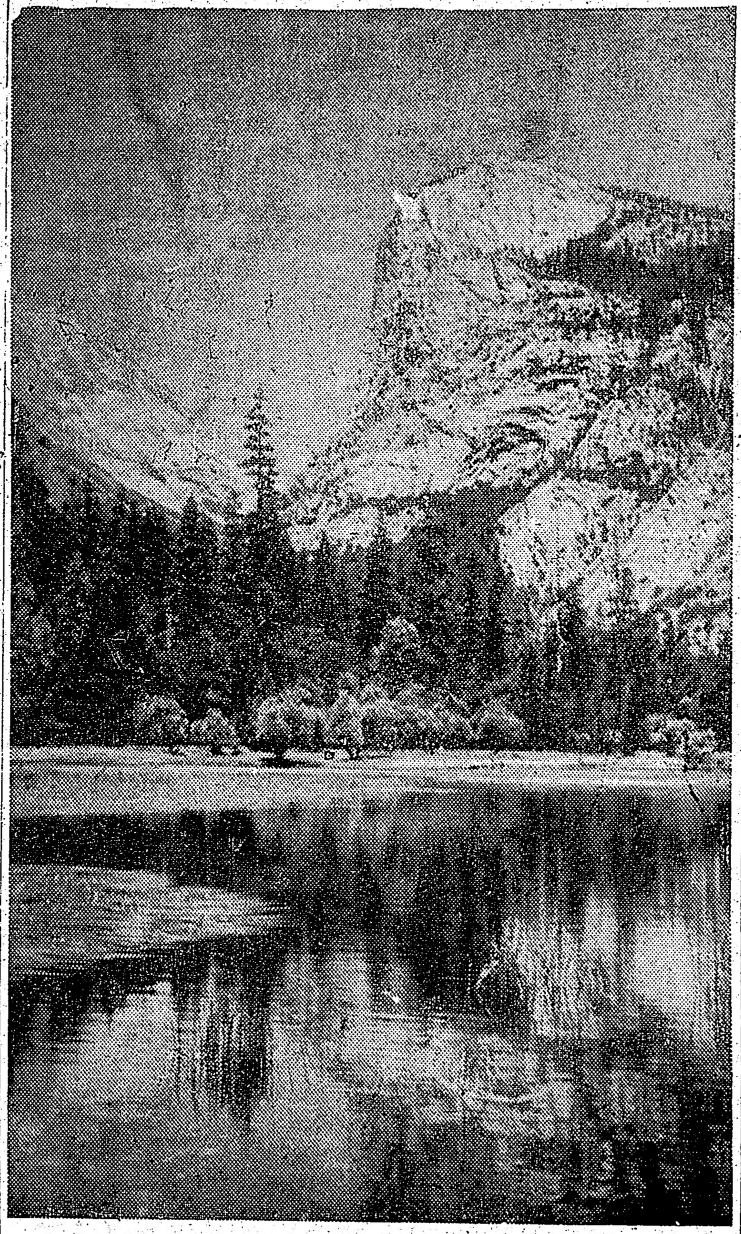

KALIFORNIJAS AINAVA.

A. Kalniņa uzņ.

2.500 līgotāji Sidrabenē

LIELISKI IZDEVUŠĀS JĀŅU SVINĪBAS TORONTO PIEVĀRTĒ

Dzestrs un nemīlīgs ausa 24. jūnija rīts Toronto. Ļaudis ar bažām domāja par Jāņu līgošanu, bet pēcpusdienā saulīte sāka rotāties, un laiks apmetās silts un patīkams. Tad sākā automašīnu karavānes doties Sidrabenes virzienā, un jau ap plkst. 4 plašā nometnes teritorija pildījās omulīgiem līgotājiem. Pie glīti uzkoptajām vasaras mājiņām parādījās dārzā galdi ar cienastu un spirdzinošiem padzērieniem, gaidot draugus un kaimiņus ciemā. Tālumnieki, kuriem nebija pazīšanās Sidrabenes „namsaimnieku" aprindās, apmetās upmalā, zaļajā koku lapotnē, rīkodamies ap steigā savāktiem ugunskuriem desiņu cepšanai un izkraudami no automašīnām līdzatvesto Jāņu sieru, pīrādziņus un citus gardumus. Alus kastes un līdzatvestās spēkdzēriena pudeles, kaklus slaistīdamas, kautrīgi novietojās upmalas garajā zālē, vairīdamies saules staru un censdamies saglabāt līgotāju izslāpušajām mutēm spirdzinošu veldzi.

„Nokavējies traktorists vēl steidz pabeigt zāles pļauju Sidrabenes lielajā pļavā, kurą jau, vakaram krēslojot, vēršas milzīgā draudzīgo līgotāju nometnē ar nepārredzamu automobiļu parku un sprēgājošiem ugunskuriem.

Bet braucēju rinda cauri Sidrabenes vārtiem nebeidz plūst, sniegdamies jau sen pāri 600 spēkratiem.

Pulkstenis tuvojas sestai stundai, kad skaļruņi vēsta par mākslinieka O. Grebžes izstādes atklāšanu Sidrabenes plašajā ēdamzālē. Liels ir to pulks, kas steidzas kalnā, lai priecinātu acis mākslas sniegumiem.

Pāri ielejai jau sāk klāties krēslas palagi, kad Līgo vakara viesu pulks, skaitā ap 2.500, pulcējas ēnainā piekalnē, lai noskatītos Birutas Senkēvičas, īpaši šim sarīkojumam rakstīto, uzvedumu F. Lintiņa režijā. Mākslinieks Grebže uzbūris dekorāciju metos Latvijas lauku sētas siluetu, kurą ēnā risinās līgošanas izdarības, piedaloties Jāņa tēvam un mātei, pašam Jānim, saimes ļaudīm, kaimiņu sētas līgotājiem. Pa starpām rīkojās arī raganas un skauģi, censdamies nobūrt darba augļu svētību. Īpaši sprigana ragana bija Inta Purvs, kura, matiem raganīgi plandoties, apbūra ne tikai ražu, bet arī skatītājus. Skanēja līgo dziesmas, uzskandinot pašas vissenākās meldijas, dega Jāņuguns, skanēja ermoņikas un lauku sētas pagalmā līgotāji, salda alus sadzērušies, piesita kāju, lai dimd grīda tautas deju ritmā. Četrdesmit minūtes tūkstošgalvainais skatītāju pulks sajūsmā dzīvoja līdz senajām Jāņu izdarībām, kuras šodien vēl dzīvo tikai veco ļaužu atmiņās.

Uzvedums bija saistošs, tikai vietām trūka tempa, traucēja garie dueti un solo dziedājumi, dažas ainas notēlojās stīvi, teātrāli. Uzveduma ievada paskaidrojumos dzirdējām, ka darbojas vairāki „apgaismošanas meistari", taču bez kļūmēm arī tie neiztika. Tamdēļ arī papardes zieda meklētāju skats pēc „Sniedz rociņu, dod mutītes!" ieilga pārmērīgi garā skūpstā, ko publikas skatiem varēja ietaupīt, laikus nodzēšot prožektorus. Neraugoties uz pieminētām sīkām kļūmēm, uzvedums guva vispārēju atsaucību. Autori un režisoru izsauca uz skatuves sumināšanai. Jauns līgotājs pasniedza Birutai Senkēvičai dzejnieces Veltas Toma pītu vainadziņu. Atzinību par skaisto un labi organizēto sarīkojumu saņēma arī 1. ev.-lut. latv. draudzes pr-ks R. Rozē, mācītājs A. Čops, Sidrabenes pārvaldes pr-ks A. Rāviņš, sarīkojuma daļas vadītājs E. Freimuts un citi, kas piedalījušies lielajā darbā.

Vakarā jaunie ļaudis nodevās deju priekiem, pie skaņu plašu mūzikas ribinot īpaši izbūvēto dejas grīdu upītes malā. Brīžiem ļaudis satrauca kādas policijas mašīnas apciemojums, taču kārtības sargi nesaskatīja nekā peļama latviešu Līgo vakara izdarībās.

Sidrabenes plašais sarīkojums izvērtās varenā draudzības un latviskas sirsnības apoteozē, satiekoties paziņām, draugiem un radiem no malu malām. Bija līgotāji ne vien no Toronto un apkārtnes, bet arī no Čikāgas, Ņujorkas, Ročestras, Bafalo, Montreālas u. c. attālām vietām. Visus tos vienoja kopīgs Jāņu dziesmu prieks, lauzdamies uz āru līgo un citās dziesmās, gan arī izskanēdams draudzīgās un lietiškās pārrunās par līdzcilvēkiem, esošiem un nākošiem laikiem. Jautrie līgotāji šķīrās tikai, kad saulīte jau cēlās pāri Sidrabenes kalnam, sveicinādama šo skaisto dabas stūrīti, kurā tikko bija izskanējusi brīnišķa un neaizmirstama Jāņu nakts.

J. Gr.

PIEMIŅAS SVINĪBAS ZVIEDRIJĀ

(ZV) Latvieši, igauņi un lietuvieši, atzīmējot 14. jūniju, noturēja kopīgu dievkalpojumu Engelbrekta baznīcā. Pazīstamais zviedru rakstnieks un Zviedrijas akadēmijas loceklis Eivinds Jonsons teica runu, kurąs tēmats bija — mēs nedrīkstam aizmirst baltiešu mocekļus.

Pirms dievkalpojuma notika preses konference zviedru žurnālistiem. Nākošā dienā visās Stokholmas avīzēs parādījās plaši raksti ar fotografijām par izsūtīšanām Baltijas valstīs. Bija minēts arī, ka krievi pēdējā laikā pavairojuši šķēršļus vēstuļu un saiņu sūtījumiem uz Baltijas valstīm un padarīta neiespējama medikamentu sūtīšana.

Pirms mēneša igauņu organizācijas iesniedza lūgumu zviedru policijai atļaut sarīkot demonstrāciju 14. jūnijā, pie kam bija paredzēts, ka gājiens virzīsies gar padomju sūtniecību. Atļauja pienāca īsi pirms 14. jūnija, bet policija nepiekrita, ka gājiens ietu pa Vilagatanu, kur atrodas padomju sūtniecība. Tad igauņi atteicās no demonstrācijas rīkošanas.

KO MĀCA KUBAS INVĀZIJAS BANKROTS

MŪSU VAŠINGTONAS LĪDZSTRĀDNIEKA VĒSTULE

Berlīnes krīzei tuvojoties un britiem jau atklāti pasakot, ka augstākā vadība Vašingtonā izlaidusi grožus no rokām un pat kļuvusi vienaldzīga pasaules problēmu kārtošanā, vainags noliekams uz nelaimīgā Kubas pasākuma kapa. Šajā laikrakstā jau agrāk pieminēts, ka vainīgie nesekmīgajā invāzijā meklējami daudz augstāk, nekā dažādajās aģentūrās, ko sauca vārdos tūlīt pēc nelaimīgā notikuma. Faktus šim apgalvojumam tagad sagādājis Stjuarts Alsops garā rakstā „The Saturday Evening Post". Vērts pie tā pakavēties, jo Alsops pirmais sniedz precīzus datus, konstatējot četras „mācības", kas noderēšot nākotnē. Nav arī šaubu par Alsopa ziņu pareizību, jo retajam tādi sakari Baltajā namā, kā viņam. Viņš ir viens no diviem brāļiem, kuri gadiem ilgi rakstīja labus, konkrētu faktu pilnus rakstus ar virsrakstu „Matter of Fact". Pirms dažiem gadiem abi arī sarakstīja labu grāmatu par žurnālistiku, un tad šķīrās. Džozefs joprojām raksta laikrakstiem, bet Stjuarts klaiņo pa pasauli un raksta žurnāliem. Nav arī noslēpums Stjuarta Alsopa draudzība ar Kenediju. Amatā stāšanās dienā jaunais prezidents atrada pat laiku viesoties Alsopa mājās. Nesenais Alsopa apraksts par Kenedija padomdevējiem, kā tie grupējas un ko katrs dara, tāpat saturēja daudz līdz šim nezināmas informācijas par dzīvi un darbu Baltajā namā.

Rakstā par Kubu Alsops pastāsta, ka kubiešu apmācība un apgāde sākusies Eizenhauera laikā, kad arī izstrādāts invāzijas plāns. Visā pasākumā par atbildīgo tomēr uzskatāms Kenedijs, jo pēc amata pieņemšanas viņš plānam piekritis, mainot detaļus.

(Nobeigums 8. lpp.)

NOLIEGTA MEDIKAMENTU SŪTĪŠANA UZ OKUPĒTO DZIMTENI

(LZA) Lielā spedicijas firma Stokholmā „AB Nyman & Schultz", kurai vienīgai ir līgums un atļauja no „Inturista" pārsūtīt uz Padomijas satelītu zemēm dāvanu saiņus un arī medikamentus, tagad paziņojusi, ka līdz ar raksta publicēšanu saskaņā ar Maskavas instrukcijām, pilnīgi aizliegta medikamentu sūtīšana uz Pad. Savienību — resp. Baltijas republikām, arī ne dāvanu saiņu veidā.

Kā jau to bijām paredzējuši un informējām mūsu lasītājus, šoreiz pienācis brīdis, kad medikamentus vairs nevar sūtīt. Lai gan okupanti neskaitāmas reizes apgalvo, ka Padomijā dabūjamas visas modernā ārstniecībā nepieciešamās zāles un preparāti, tomēr mums ir noteiktas ziņas, ka tur trūkst ne vien visparastākās zāles, bet arī galvas sāpju pulveri.

14. JŪNIJA ATCERE JAUNZĒLANDĒ

(jg) Arī tālajās maoru salās, Jaunzēlandē, izskanēja 14. jūnija vēstījums plašā sarīkojumā, ko bija organizējis Jaunzēlandes baltiešu klubs galvaspilsētā Oklandē, 18. jūnijā. Svinīgajā sanāksmē runāja parlamenta loceklis R. Muldoons par tematu „Komūnisms šodienas pasaulē". Koncerta daļā bija igauņu vīru kora priekšnesumi, kā arī Hermīnes Grāves solo dziesmas, atskaņojot E. Dārziņa „Jaunībai" un Cimzes tautas dziesmas.

Baltiešu Oklandē nav daudz, taču kupls bija akta dalībnieku skaits, jo katrs bija rūpējies, lai arī iezemieši piedalītos. Programmās, ko izdalīja pie ieejas, bija ietilpināts koncentrēts pārskats par komūnisma briesmu darbiem Baltijas valstīs un pārējā pasaulē.

Draudzības un jaunatnes dienas Niagara

š. g. 1. un 2. JŪLIJĀ

SESTDIEN, Š. G. 1. JŪLIJĀ, Šeratona - Broka viesnīcas lielajā zālē; Niagarā,
plkst. 16.00 • Jaunatnes forums un diskusijas (LNAK v. loc. T. Kronberga vadībā),
plkst. 18.00 • Svētku atklāšana un svētku runa (Dr. V. Muižnieks),
plkst. 19.00 • Lieluzvedums: „LATVIEŠU KĀZU PARAŠAS"
(*Lilijas Gleškes* tautisko uzvedumu ansamblis ar 23 dalībniekiem no Detroitas, Ņujorkas un Toronto). Dekorācijas pēc mākslinieka *Fr. Banges* metiem. Piedalās: *V. Logina, J. Bērziņš, A. Ķivlenieks, S. Logins, A. Līgotnis, V. Līgotne, H. Gleške, H. Kaisels, V. Pavlovica, L. Gleške, V. Tropa, N. Ramba, A. Ozols, L. Kārkliņa, A. Deksnis, M. Vilcāne, Ind. Gleške, M. Krauklis, A. Deksne, S. Trops, Kr. Pavlovics* un pianiste *E. Aldone.*
Plkst. 20.15 • Tradicionālā DRAUDZĪBAS BALLE Spēlēs vācu orķestris *„Heidelberg"*.
☆ Deja bez pārtraukuma. ☆ Pilna bufete. ☆ Vietas pie galdiņiem 1.000 viesiem. ☆ Ieeja visam vakaram $2.50.
Sarīkojumi notiek moderni vēsinātās telpās.

SVĒTKU NORISE:
SVĒTDIEN, 2. JŪLIJĀ, Port - Vellerā, „Garden City" līcī (12 jūdzes no Niagaras)
TAUTAS SVĒTKI ezera krastā.
Plkst.: 10.00 „Draudzības balvu" izcīņa vīriešu un sieviešu volejbolā (priekšspēles).
Plkst.: 15.00 Sacensības un rotaļas bērniem.
Plkst. 17.00 Tautas dejas. Fināla spēles.
Plkst. 19.00 Ugunskura priekšnesumi un Jautras sacensības pieaugušiem.
ZAĻUMBALLE.
(Lietus gadījumā priekšnesumi notiks telpās). Ieeja visai dienai — $1.-.
Apmeklēt lūdz RĪCĪBAS KOMITEJA.

Līgo vakara ainas Sidrabenē. No kreisās: jautrie līgotāji, simboliskais Jānis savu „bērnu" vidū, ragana, pušu prieki pie saldā miestiņa. Foto J. Kreilis.

Latvija Amerikā

Nr. 51. TREŠDIEN, 1961. GADA 28. JŪNIJĀ.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.60 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka. Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS.

KANADĀ

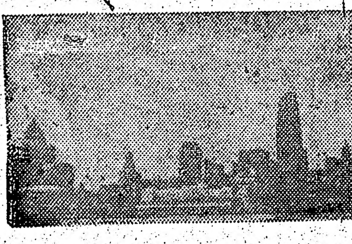

TORONTO

● Kanadas latviešu skautu un gaidu jendas desmitā lielā nometne Latvija uzsāks darbības sestdien, 1. jūlijā, pl. 3 p.p. Lielais ugunskurs svētdien, 2. jūlijā, pl. 9 vak., bet pēdējais lielais ugunskurs 8. jūlijā, pl. 9 vak. Nometnes slēgšana svētdien, 9. jūlijā, pl. 11 pr. p. Gaidu nometnē slēgs jau 3. jūlijā, pl. 5 p. p. Lielā nometne notiks E. Augstmaņa lauku īpašumā (pie Delhi), un gaidu un skautu jendu vadība sirsnīgi aicina skautu un gaidu draugus apciemot nometni.

● Savstarpējā sadarbības līga aicina uz sirsnīgi atbalstīt Brīvības manifestāciju Toronto, kas notiks Dominijas dienā sestdien, 1. jūlijā. Pulcēšanās manifestācijai pl. 10 rītā, Willowvale parkā (Bloor un Christie), un manifestācijas gājienu uzsāks pl. 11. To nobeidzot Queen parkā, un pl. 12 pie parlamenta ēkas manifestācijas dalībniekus uzrunās Kanadas parlamenta loc. Fred Stinson, savstarpējās sadarbības [illegible] Lietainā laikā manifestācija notiks [illegible] Dundas St., W. Aicināti piedalīties arī tautieši no apkārtnes pilsētām, ņemot dalību motorgājienē. Savu līdzdalību manifestācijas kuplināšanai apsolījis tautu koris, vairāki dziedātāji (solisti) u. c., kā arī Kanadas nacionālās jaunatnes kustības orķestri. Atsevišķas personas, organizācijas, īpaši jaunatne, sirsnīgi aicināti neliegt aktīvu līdzdalību manifestācijā, tā stiprinot latviešu grupas nozīmīgumu. Manifestācijā apliecinām uzticību Kanadai un izteiks pateicību tās viesmīlībai. Tautieši aicināti ierasties manifestācijā tautas tērpos ar plakātiem un karogiem. Draudzes aicinātas aizlūgt par vajāto Kristus baznīcu un draudzēm. Tuvāka informācija par manifestāciju (vakaros) LE 2-1053.

● Veras Keišas baleta skolas audzēkņu vakars ceturtdien, 29. jūnijā, pl. 8.15 vakarā Eaton auditorijā.

● Hamiltonas medn. un makšķernieku kluba rīkotās ekskursijas makšķerēšanas sacensības (black bass), piedaloties arī Toronto un Sv. Katarīnes klubiem, 9. jūlijā Vest Lake. Pulcēšanās un sacensību sākšana no Ray's vasarnīcas (rīta pusē).

● Sākot ar 2. jūliju, visi Toronto kino būs atvērti svētdienās plkst. 1,30 p.p., sakarā ar panākto vienošanos kino īpašnieku un operatoru arodbiedrības (lok. 173) starpā.

● Vasaras mājiņu būve Saulainē rit pilnā sparā, un nedēļu nogalēs dzirdami āmuru un cirvju klaudzieni. Vairākas ģimenes savas mājiņas jau apjumušas. Daudz pūļu veltīts ceļa izbūvei, kas tuvākā laikā saņems arī elektrisko strāvu. Daudz pūļu pielicis Saulaines pārvaldes darbinieks K. Ozoliņš, organizējot talkas, rūpējoties par zemes gabalu sadalīšanu, elektrības piegādi u.t.t. Jāņu dienas pievakarē zemes gabalu īpašnieki, pārvaldes pr-ka E. Buka vadībā, bija pulcējušies apsveikt čaklo darba rūķi. E. Buks, veltot K. Ozoliņam pateicības vārdus, pasniedza albūmu ar zemes gabalu īpašnieku parakstiem.

● Jaukais laiks Jāņu dienas pēcpusdienā uz Saulaini bija atvilinājis ap 700 līgotāju, kā arī daudz jaunās audzes. Upes mala un plašā apkārtne bija „izpušķota" ar līgotāju ugunskuriem, un liesmas spēlējās līdz nakts pusei. Skanēja gan līgo, gan tautas dziesmas un valdīja patiesa svētku noskaņa. Līgo svētku atklāšanas vārdus teica valdes pr-ks E. Buks, vēlot visiem jautru un saulainu Jāņu nakti. Līgotājiem patika Sv. Jāņa draudzes koŗa dirig. J. Baruša sagatavotais un vadītais, apm. 1 stundu ilgstošais uzvedums, kurā bija rādīts Līgo vakars lauku sētā. Līgotāji, šoreiz Sv. Jāņa draudzes koris ar atsevišķiem Dainas koŗa dziedātājiem, līgodami ieradās Jāņu vakara vietā, kur tos sagaidīja Jāņa tēvs (J. Beķeris) un Jāņa māte (S. Ančāns). Patika viņu Jāņu dziesmu solo dziedājumi. Vairāki pāri draudzes koŗa koristu, Aussekļa Pērkona akordeona pavadījumā nodejoja tautas dejas. Uzvedums noritēja raiti un negarlaikoja līgotājus, bet ienesa vakara noskaņā vairāk sirsnības un Jāņu vakara izjūtas. Saulainas ēres piešalca dziesmu skaņas, un lielu piekrišanu guva arī deju pāri, par ko rūpējās vācu deju orķestris. Par šo īso brīdi uznākušās lietus lāses nespēja satraukt līgotājus, un likās, ka visi ieguva tikai vairāk svaigumа.

● Makšķernieku un mednieku klubs Līgo vakarā kluba lauku īpašumā Bērzainē bija ap 50 līgotāju — kluba biedri ar piederīgiem un draugiem. Liesmoja Jāņuguns un skanēja dziesmas un dejas pie akordeona mūzikas.

● Kluba makšķerēšanas sacensības svētdien, 2. jūlijā (rīta pusē), Georgian Bay - Honey Harbour. Pulcēšanās pie kluba biedra A. Gaibišela vasarnīcām (Elm Cove cartages). Mālu baložu šaušanas sacensības (internās) sestdien, 15. [illegible]

● Tuvu pie 200 jauniešu 23. jūnija vakarā bija ieradušies no Baznīcas, Niagaras, Sv. Katarīnēm, Londonas, Hamiltonas un Toronto, lai Jāņus svinētu A. Pērkona lauku īpašumā. Organizēšanas darbus bija veikuši Hamiltonas jaunatnes pulciņa „Rotas" jaunieši. Omulību traucēja dzestrums un lietus, kas līnāja visu vakaru. Dega tomēr Jāņuguns kārti, skanēja Līgo dziesmas un puišu un meitu aplīgošanās. Sliktie laika apstākļi traucēja viņu priekus, ko vēlāk turpināja skrējēji, skanēja arī dziesmas.

● Vairāk kā 200 līgotāji Jāņu dienas vakarā pieskandēja līgo dziesmām latviešu katoļu vienības lauku īpašumu Mežciemu. Dziedāja arī katoļu apvienības ansamblis A. Germaņa vadībā, kā arī Jāņa māte ar Jāņu alu un sieru, Jāņa tēvs (Jānis Budže) un Jāņa māte (Tekla Dubrovska). Bija ieradušies līgotāji no tuvākām vietām, skanēja apligošanās dziesmas, liesmoja ugunskuri ezermalā un citās vietās. V. Adlers ar akordeonu par deju mūzikas iepriecināja, jaukais laiks sekmēja labu izdošanos. Sekojošā svētdienā daļa līgotāju piedalījās dievkalpojumā, kam sekoja kopīgas brokastis un baudīja Mežciema, iepazīstoties ar apkārtni un nododoties makšķerēšanas priekiem.

● Sidrabenes bērnu nometni atklās svētdien, 2. jūlijā. Bērniem, pirms tie dodas uz nometni, jāizņem no ārsta veselības apliecības. Nometnes ārsti bērnus pieņems: Dr. S. Užāne, 29. jūnijā, no plkst. 5.30—7.00 vak., un Dr. P. Bārdiņš, 29. jūnijā no plkst. 5—7 vak. Ārpus Toronto dzīvojošie ārsta apliecības nokārto pie sava ģimenes ārsta.

● Pirmās ev. - lut. draudzes māc. A. Cops, adv. A. Zutis un Sidrabenes pārvaldes darbinieki A. Rāviņš un P. Plisis bija ieradušies uz apspriedi Nelsona pilsētā, kur viņus ar Burlingtonas pilsētas un apkārtnes jaunajiem noteikumiem iepazīstināja pilsētas plānošanas daļas vadītājs. Uz Sidrabenes teritoriju attiecinās nometņu noteikumus, tā iegūstot vairāk pašnoteikšanās.

● Māc. A. Lūsis kristījis Mārtu Margeri Jāni Krasovski, Jāņa un Ievas dēlu.

● Māc. A. Briedis salaulājis (Bramptonā) Ralfu Tribbli un Jūsmu, Lolitu Vimbu; Toronto Pauls Živanovičs un Doroteja, Marija Andersone.

● Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes lauku īpašuma pirkšanas līguma formalitātes noslēgtas 22. jūnijā. Īpašuma apsaimniekošanas komiteja 24. jūnija vakarā bija rīkojusi jauniegūtā īpašumā pirmos Līgo svētkus, kas bija pulcinājuši apm. 150 līgotājus. Dega vairāki ugunskuri, skanēja Līgo dziesmas un dejoja pie skaņu plašu un akordeona mūzikas.

PATEICĪBA

Toronto latviešu b-bas sestdienas skolas saimes sirsnīgs paldies visiem, kas to atbalstījuši un vēlējuši labu: 1. ev. - lut. draudzei, DV Toronto nod. un Gaujas gaidu vien. par telpām, tāpat visiem grāmatu u. c. balvu dāvinātājiem.

LONDONĀ, ONT.

● Ziņojums (Nr. 49.) par sestdienas skolas izlaidumu papildināms ar to, ka absolventiem balvas pasniedza arī LL katoļu draudze.

NIAGARA, ONT.

Niagaras un Sv. Katarīnes latviešu skolas mācību gadu noslēdza ar kopīgu izbraukumu Kvīnstonas parkā. Jautrās sacensībās un rotaļās, kā bērniem, tā pieaugušajiem noskaidrojās veiklākie skrējēji un lēcēji, kurus apbalvoja ar atzinības lentītēm. Sacensības vadīja I. Ķipis, R. Zālamans, M. Mukāns un J. Līgers. Sv. Katarīnes skolā absolventu izlaidums notiks tikai septembrī, lai audzēkņi varētu labāk sagatavoties pārbaudījumiem.

Niagaras skolā, mācību gadu noslēdzot, skolas pārzinis J. Līgers apbalvoja sekmīgāko audzēkni Intu Barkāni, kas aizvadītajā mācību gadā nebija arī nokavējusi nevienu stundu.

Skolotājam Pēterim Dūmam par pašaizliedzīgo darbu skolā (viņa dzīves vieta ir pāri robežai, ASV) vecāku vārdā Fr. Barkāns pasniedza daiļam. H. Lapiņa darinātu latvisku šķīvi.

MANITOBAS ZIVJU PRODUKCIJA PAPLAŠINĀS

(Canadian Scene) — Amerikas zivju tirgus paplašināšanās var radīt uzplaukumu Manitobas komerciālā zvejas rūpniecībā, kas koncentrējusies ap Vinipegas ezeru. Sagaida, ka nozveja, tāpat kā zivju kvalitāti uzlabos jaunie zvejas paņēmieni un it īpaši slazdu tīklu lietošana tradicionālo žaunu tīklu vietā. Tīklu noenkurē ezera dibenā un zivis ievilina caur tuneli, kas apzīmēts ar mirkšķinātājiem. Tādā veidā zivis noķer dzīvas, un šķiro. Nobriedušās iet tirgum, bet pārējās laiž atpakaļ ezerā, lai pieaugtu. Noķertās zivis dzīvas sasniedz arī Sav. Valstu tirgus, kas kvalitātes ziņā visai prasīgi. Manitobas zivju produkcija pag. gadā sasniedza 31 milj. mārc.; zvejnieki par tām ieguva $3.767.143,-.

HAMILTONĀ VAIRĀK GAISMAS UN GAISA

Šinīs dienās Hamiltonā pabeigta nojaukt vecо pilsētas valdes ēku. Daudz gaismas un gaisa pašā pilsētas centrā, un tas kļuvis tāds pasvešs, jo nav vairs lielā, pelēkā un drūmā nama. Tur, pēc ielu iztaisnošanas, pacelsies Hamiltonas Itona preču nama celtne. Tāpat pārvērsta un iztaisnota viena no daudzajām Hamiltonas kalna uzbrauktuvēm, tā sauc. Sherman Cut. Tur ceļa malā nogāzti veseli kalni klinšu, kas agrāk pārkārās ceļam un bieži atsevišķi klints gabali uzkrita mašīnām, tās sabojājot. Tagad tas novērsts un braukšana droša un gaiša, plaša un saulaina. Arī daži ceļa likumi iztaisnoti.

Pilsētas valde rūpējusies par kalna iedzīvotāju atvēsināšanos un sestdien atvēra pirmo peldbaseinu telpās, austrumos no Otavas ielas.

LĪGAVAINIS NO TORONTO, — LĪGAVA NO DETROITAS, KĀZAS NIAGARĀ

INTERVIJA PA TĀLRUNI

Līgavas zagšana, aizvešana un citas seno latviešu kāzu paražas 23 dalībnieku izpildījumā skatīsim gadskārtējo Niagaras draudzības un jaunatnes dienu sarīkojumā š.g. 1. jūlijā Šeratona - Broka viesnīcas lielajā zālē, L. Gleškes tautisko uzvedumu ansambļa izpildījumā.

Lai iegūtu tuvāku informāciju un varētu atbildēt daudzajiem jautājumiem par šī gada draudzīgo lieluzvedumu tāļsarunā (Niagara - Detroita) noskaidroju galvenajos vilcienos uzveduma norisi, dekorācijas, kostīmus un ansambļa sastāvu, kas ieradīsies izrādei „robežpilsētā" Niagarā.

Jau pirmais pārsteigums bija tas, kad uzveduma vadītāja Lilija Gleške paskaidroja, ka ansambļa dalībnieki nākot ne no Detroitas vien, bet arī no Ņujorkas un Toronto. Mūsdienu atomu laikmetā viss esot iespējams, pat visu dalībnieku tikšanās vairākiem kopmēģinājumiem. Mūsu saruna bija šāda:

„Kā radās jūsu tautisko deju ansamblis?"

„Pēc atkārtotiem uzaicinājumiem dziedāt latviešu tautas dziesmas Waynes universitātes televīzijas raidījumos, man radās doma, ka ir jāveido kāds lielāks uzvedums, kurā mēs varētu savas tautas tradīcijas, mūsu dziesmu un tautas tērpu skaistumu vairāk izcelt."

„Vai esat snieguši izrādes arī amerikāņu publikai?"

„Jā, esam snieguši jau vairākas izrādes Detroitā un saņēmuši uzaicinājumus tālākam ceļam. Pēdējā izrāde bija 9. jūnijā Detroitā, kuru noskatījās daudzas Detroitā un visā Amerikā mākslas dzīvē pazīstamas personas, rakstnieki un mākslinieki."

„Kāda ir tautiešu atsaucība piedalīties ansamblī?"

A. Ķivlenieku redzēsim un dzirdēsim līgavaiņa lomā.

„Ir vairāki desmit tautiešu, kas pilnīgi izpratuši seno latvisko tradīciju un gara mantu kopšanu, un neviens upuris tiem nav bijis par grūtu — viņi veido arī mūsu ansambļa kodolu. Taču varētu vēlēties lielāku jaunās paaudzes piedalīšanos un atsaucību," paskaidro L. Gleške.

Runājot par uzupurēšanos latviešu lietas labā, ansambļa vadītāja izceļ tautieti Valentīni Tropu, kas izrādēm atlido no Ņujorkas. Tāpat līgavaiņa lomas tēlotājs — A. Ķivlenieks, talantīgais Mariņa Vētras dziedašanas studijas dalībnieks, mēros ceļu no Toronto, lai kopīgi saliedētā vienībā vēlreiz celtu prožektoru gaismā mūsu tautas dziesmu, deju un senču tradīciju skaistumu.

„Noslēgumā man gribētos teikt, — kamēr vien mūsos, kaut arī nedaudzos, kvēlos latviskā sirds degsme, latviskā dziesma skanēs pāri kontinentam un paaudzēm," pasvītro Lilija Gleške.

J. L.

L. Gleškes tautisko uzvedumu ansamblis.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

PRINČA EDVARDA SALA — VIENOTĀS KANADAS ŠŪPULIS

1964. GADĀ SALAS GALVASPILSĒTĀ KARALIENE ELĪZABETE 2. ATKLĀS KANADAS KONFEDERĀCIJAS PIEMIŅAS CELTNI.

(CS) Prinča Edvarda salas galvaspilsētā Charlottetown'ā, pašā centrā, atrodas veca, pelēka akmeņu celtne, ko kanadieši ciena kā konfederācijas šūpuli. Impozantā ēka, ko pirms konfederācijas sauca par kolonijas celtni un kopš tās — par provinces celtni, būvēta no Jaunskotijas akmeņiem, ko pieveda ar burenieku; pamatakmeni tai lika 1843. g. 16. maijā, un pirmo P.E.I. legislatūras sesiju noturēja 1847. gadā.

1850-tos gados viens no interesantākiem valsts jautājumiem bija iespēja apvienot angļu Ziemeļamerikas kolonijas zem vienas centrālās valdības. Nākošās dekādes sākumā Maritime kolonijas — Prinča Edvarda sala, Jaunskotija un Ņubransvika — nopietni domāja par apvienošanos. Koloniju valdības vienojās iztirzāt problēmu kādā sanāksmē, ko bija paredzēts sasaukt septembrī.

Starplaikā Upper Canada (kā mūsdienu Ontario tad sauca) valdība bija lūgusi atļaut sūtīt uz konferenci savus delegātus, lai pārbaudītu, vai proponēto ūniju nevarētu paplašināt, ietilpinot tanī visas kolonijas. Lūgumam piekrita un septiņi augškanadieši ar John'u MacDonald'u priekšgalā ieradās, lai piedalītos sanāksmē.

Sesijas notika padomes istabā kolonijas ēkas otrā stāvā, un, kaut gan nebija noteiktu rezultātu, visi atzina, ka drīzumā jāsasauc nākošā sanāksme. To noturēja oktobrī Kvebekā, kādā celtnē, kas vēlāk iznīcināta ugunsgrēkā. Šinī otrā sanāksmē uzmeta veselu virkni atzinumu par federālu ūniju un noslēgums nāca 1867. gadā, kad 1. jūlijā Londonā parakstīja britu Ziemeļamerikas aktu. Ar šo dokumentu Kanadu padarīja par vienotu nāciju ar Jaunskotiju, Ņubransviku, Kvēbeku un Ontario kā pirmajām konfederācijas locekļēm.

Prinča Edvarda sala — ūnijas šūpulis — tai nepieslējās līdz 1873. gada 1. jūlijam, bet tagad salinieki lepojas, ka viņu provinces celtnē ir konfederācijas istaba, pie kuŗas sienas piestiprināta liela plāksne ar uzrakstu: „Visvarenais bija viņu vadonis — tie būvējuši labāk,nekā tie apzinājušies".

1964. gada septembrī notiks oficiāla jaunas, lielas ēkas atklāšana Charlottetown'ā, un iespējams, ka karaliene piedalīsies šinī ceremonijā. Celtni, ko sauks par konfederācijas tēvu piemiņas celtni, cels Queen Square, tieši austrumos no provinces celtnes. Tanī atradīsies liela zāle, mākslas galerija, mūzejs, archīvs un bibliotēka.

Rakstura ziņā si celtne būs patiesi nacionāla, tai naudu un materiālus dos ne tikai federālā valdība, bet arī provinču valdības, ka arī tirgotaji, rūpnieki un privāti pilsoņi.

ĻEŅINGRADAS BALETA ZVAIGZNES BĒGŠANA PARĪZĒ

(LZA) Ļeņingradas Kirova operas baleta zvaigznes Rūdolfa Nurejeva drāmatiskā bēgšana norisinājās šinīs dienās Parīzē, Le Burgē lidlaukā. Nurejevs izrāvās no saviem uzraugiem un skriešus devās pie lidlauka franču policistiem ar saucieniem: „Aizsargājiet mani!". Policisti Nurejevu nogādāja savās telpās, bet krievu „sargi", ģenerālkonsuls, sūtniecības militārais atašejs un baleta trupas komisāri, vārda pilnā nozīmē ielauzās policijas telpās un visādiem līdzekļiem un solījumiem prasīja Nurejevam sekot viņiem.

Pēc laika gan franču policisti pielaida Nurejevam krievu ģenerālkonsulu un dažus baleta trupas biedrus, kas atkal mēģināja N. pierunāt lidot atpakaļ uz Maskavu. Saruna norisinājās franču policistu klātbūtnē. Nurejevs tomēr visus viļinājumus noraidīja.

Nurejevs nodarbināts Kirova operas baleta trupā jau 10 gadus un izpelnījies visteicamākās preses atsauksmes.

Franču policija pārbēdzēju nogādāja ārlietu ministrijā, kur notika pirmā iztauja par bēgšanas iemesliem.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

● Šis vasaras mežu ugunsgrēku sēriju ievadīja Ņufaundlenda, kur nedēļas nogalē nācās evakuēt vairākus ciematus ar apm. 4 tūkst. iedzīvotājiem. Uguns sāka apdraudēt pat Ganderas starptautisko lidlauku, St. John'as tuvumā. Izsauktiem ugunsdzēsējiem un armijas papildspēkiem ar grūtībām izdevās uguni ierobežot. Nopostīti ap 25.000 akri egļu meža, bez pajumtes palikuši vairāki simti cilvēku.

● Ukraiņu immigranti atzīmēja sava dzejnieka Tarasa Ševčenko 100. nāves dienu ar plašām sanāksmēm, dievkalpojumiem un televīzijas programmu. Piedalījās Kanadas federālās valdības ministrs Gordons Churchill's, kuŗš savā runā brīdināja demokratijas no mīkstčaulības un bailīguma, kādas īpašības varētu būt par iemeslu brīvības zaudēšanai nākotnē. Toronto divās pareizticīgo un katoļu baznīcās sestdienas rīta dievkalpojumu apmeklēja ap 10.000 ukraiņu, ap 5.000 piedalījās oficiālajā aktā, kurā klāt bija arī daudz vadošo Kanadas un Ontario provinces pārstāvju.

● Kanadas farmaceitu gadskārtējā sanāksme notika pag. nedēļas nogalē Toronto. Zinātnisko jauno atziņu starpā interesi saistīja Dr. Gordona Murray pētījumi par vēža ārstēšanu ar zirga sērumu.

„Patlaban vēl mums nav izdevies kādu vēža slimnieku pilnīgi izārstēt, bet apturēt slimības tālāko izplatīšanos esam varējuši," teica zinātnieks, stādīdams konferencei priekšā kādu pacienti, kuŗa slimojusi ar kuņģa vēzi pēdējā stadijā, ārsti tai paregojuši vēl tikai 3 nedēļas dzīvot. Pēc sēruma lietošanas viņa jūtoties labi un kopš ārstu paregojuma jau pagājuši 6 mēneši.

Zirgu sērums apturot vēža šūniņu vairošanos un augšanu.

Pagaidām sērums jau pielietots ap 300 pacientiem.

Dr. Murray's iepotējot zirgam vēža šūniņas. Kad dzīvnieka organismā attīstās antitoksīni, ārsts tos savāc sēruma gatavošanai.

● Kāds amerikānis, Irvings P. Krick's, Denverā, Colo, kuŗš nodarbojas privāti ar laika paregojumiem kontinenta apmērā, pie kam šie paregojumi daudzkārt piepildījušies, paredz Ontario apgabalā lietainu jūliju, ikpārdienas lietus jūlija otrā pusē, saulainas augusta pirmās 10 dienas, mazāk patīkamu augusta otro pusi. Darba svētku nedēļas nogali viņš paregо neglābjami lietainu.

● Viljams Fišers, 25 g. v., triju bērnu tēvs, kuŗš 1960. g. 10. jūnijā Scarboro nogalināja 36 g. v. Margaretu Bennetu, otrdienas rītā, saskaņā ar tiesas spriedumu un noraidīto apžēlošanas lūgumu, pakārts Dona cietuma pagalmā. Iepretim cietuma vārtiem, E. Gerrard ielā, Toronto, apm. 150 pusaudži demonstrātīvi pulcējās pāri pusnaktij, cerēdami uz slepkavas apžēlošanas paziņojumu.

Plkst. 0.30 no rīta pie cietuma vārtiem piestiprināja oficiālu paziņojumu, ka nāves sods izpildīts, pēc kam pūlis izklīda.

BAILĪGIE UN DROŠIE

PAČALOJUMS PAR JAUNĀKIEM NOTIKUMIEM LATVIEŠU TRIMDAS DZĪVĒ

Ja gribētu vienā vārdā izsmeļoši raksturot laikmetu, kuŗā patlaban dzīvojam, tad tas būtu jānosauc par bailīgo laikmetu.

Kopš 2. pasaules kaŗa beigām viscaur vērojam nepārtrauktu mīņāšanos uz vietas un baidīšanos pieņemt izšķirošus lēmumus. Cik nav bijis konferenču, gan lielu, gan mazu, no kuŗām pasaule sagaidījusi izšķirīgus lēmumus, bet visas tās beigušās ar „kutelīgāko" jautājumu nodošanu „komisiju apspriešanā", pašiem dalībniekiem izvairoties no atbildības. Šinī sakarībā nav brīnums, ka bailīguma gars vietām ieviešas arī latviešu sabiedriskā dzīvē. Maz ticams, ka šiem bailīguma izpaudumiem pamatā varētu būt prof. Dr. P. Lejiņa runa pēdējā ALA's kongresā, Vašingtonā, kuŗā cienījamais zinātnieks teica, ka varoņu laikmets latviešiem esot pagājis. Kopš šī vēsturiskā saukļa rašanās taču aiztecējuši tikai divi mēneši.

☆

Toronto latvieši vienprātīgi atzinuši sava nama nepieciešamību. Pāris nedēļas atpakaļ bija sapulcējušies organizāciju pārstāvji runāt par šo lietu. Runāja arī, gaŗi un plaši, beigās vienojās nodibināt divas komisijas: vienu, kas noskaidro atsevišķo organizāciju viedokli, bet otru — nama fonda statūtu projekta izstrādāšanai. Kopš Saeimas laikiem tautā ieviesusies paruna teic, ja kādu labu lietu grib aprakt, tad nodod to komisijām.

Es nesaprotu, kamdēļ komisijai gadiem ilgi jāskaidro organizāciju viedokļi, ja attiecīgie to pašu organizāciju pārstāvji bija sēdē klāt un viedokli varēja deklarēt uz vietas?

Šķiet gan, tie vairījās atbildības un izvēlējās ērtāko ceļu — nodot viedokļu skaidrošanu komisijai.

☆

Drosmes pietrūcis arī III vispārējo dziesmu svētku komitejai Klīvlendā: tā, nevarēdama tikt skaidrībā kā īsti pareizi latviski rakstāms vārds Klīvlenda, iecēlusi šī jautājuma noskaidrošanai — komisiju! Ka tik nu tai izdotos līdz dziesmu svētku atklāšanas brīdim svarīgo problēmu atrisināt!

☆

Kā visai bailīgu sevi atestējis arī tas pirmais latvietis, kuŗš beidzis Vestpointu — ASV militāro akadēmiju: viņš „dažādu apsvērumu dēļ" nevēlas izpaust latviešu sabiedrībai savu vārdu (!). Laikmetīgi!

☆

Paldies Dievam, trimdinieku vidū vēl atrodas arī droši vīri. Tādiem nepārprotami pieskaitāms ALA's informācijas biroja vadītājs I. Bergmanis: viņš katrā ziņā gribēja dabūt audienci pie prezidenta Kenedija padomnieka Sorensona, bet pēdējais bija atteicies pieņemt. Šāds noraidījums jaunā entuziasta drosmi nesatrieca: viņš mierīgi devās uz Balto namu, paceltu galvu izlauzās cauri sardzēm, pat ļaudamies izkratīties, līdz nokļuva Sorensona kabinetā, un iecerēto sarunu dabūja.

Šis gadījums var noderēt par ierosinošu piemēru pārējiem latviešu atklātības darbiniekiem, stimulējot tos uz neatlaidību spraustā mērķa sasniegšanā.

Mārtiņš Grieze.

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

Sarīkojumu kalendārs

NIAGARĀ

1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

[E]DVARDA SALA [K]ANADAS ŠŪPULIS

[G]ALVASPILSĒTĀ KARALIENE [...] KANADAS KONFEDERĀCIJAS [...]IŅAS CELTNI.

kolonijas ēkas otrā stāvā, un, kaut gan nebija noteiktu rezultātu, visi atzina, ka drīzumā jāsasauc nākošā sanāksme. To noturēja oktobrī Kvebekā, kādā celtnē, kas vēlāk iznīcināta ugunsgrēkā. Šinī otrā sanāksmē uzmeta veselu virkni atzinumu par federālu ūniju un noslēgums nāca 1867. gadā, kad 1. jūlijā Londonā parakstīja britu Ziemeļamerikas aktu. Ar šo dokumentu Kanadu padarīja par vienotu nāciju ar Jaunskotiju, Nubransviku, Kvēbeku un Ontario kā pirmajām konfederācijas locekļiem.

Prinča Edvarda sala — ūnijas šūpulis — tai nepieslējās līdz 1873. gada 1. jūlijam, bet tagad salinieki lepojas, ka viņu provinces celtnē ir konfederācijas istaba, pie kuras sienas piestiprināta liela plāksne ar uzrakstu: „Visvarenais bija viņu vadonis — tie būvējuši labāk, nekā tie apzinājušies".

1964. gada septembrī notiks oficiāla jaunas, lielas ēkas atklāšana Charlottetown'ā, un iespējams, ka karaliene piedalīsies šinī ceremonijā. Celtni, ko sauks par konfederācijas tēvu piemiņas celtni, cels Queen Square, tieši austrumos no provinces celtnes. Tanī atradīsies liela zāle, mākslas galerija, mūzejs, archīvs un bibliotēka.

Rakstura ziņā šī celtne būs patiesi nacionāla, tai naudu un materiālus dos ne tikai federālā valdība, bet arī provinču valdības, kā arī tirgotāji, rūpnieki un privāti pilsoņi.

ĻEŅINGRADAS BALETA ZVAIGZNES BĒGŠANA PARĪZĒ

(LZA) Ļeņingradas Kirova operas baleta zvaigznes Rūdolfa Nurejeva drāmatiskā bēgšana norisinājās šinīs dienās Parīzē, Le Burgē lidlaukā. Nurejevs izrāvās no saviem uzraugiem un skriešus devās pie lidlauka franču policistiem ar saucieniem: „Aizsargājiet mani!". Policisti Nurejevu nogādāja savās telpās, bet krievu „sargi", ģenerālkonsuls, sūtniecības militārais atašejs un baleta trupas komisāri, vārda pilnā nozīmē ielauzās policijas telpās un visādiem līdzekļiem un solījumiem prasīja Nurejevam sekot viņiem.

Pēc laika gan franču policisti pielaida Nurejevam krievu ģenerālkonsulu un dažus baleta trupas biedrus, kas atkal mēģināja N. pierunāt lidot atpakaļ uz Maskavu. Saruna norisinājās franču policistu klātbūtnē. Nurejevs tomēr visus viļinājumus noraidīja.

Nurejevs nodarbināts Kirova operas baleta trupā jau 10 gadus un izpelnījies visteicamākās preses atsauksmes.

Franču policija pārbēdzēju nogādāja ārlietu ministrijā, kur notika pirmā iztauja par bēgšanas iemesliem.

Sarīkojumu kalendārs
NIAGARĀ
1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.

Starp smaidiem un asarām

IESPAIDI UN PĀRDOMAS STRATFORDAS FESTIVĀLĀ

Mazajā Stratfordas pilsētiņā, Ontario, atkal sācies gadskārtējais Šekspīra festivāls.

Pagāj. nedēļas pirmizrādes, protams, ar lielu interesi gaidīja ne tikvien paši kanadieši, bet arī cittautībnieki, teātra mīļotāji. Nelaimīgā kārtā laika apstākļi Koriolana pirmizrādes vakarā nebija labvēlīgi, tāpēc ne tikai nokavējies izrādes sākums, — kā ziņoja Toronto laikraksti, — bet izrāde noritējusi diezgan nervozā atmosfairā, kas šoreiz gan it kā neesot bijusi sakarā ar parasto pirmizrādes „drudzi". Tēlotājos trūcis spraiguma un kontakta ar publiku. Dīvaini arī šķituši Napoleona laikmeta kostīmi romiešu lugā. Galvenās lomas tēlotājs Pauls Skofīlds gan saņēma atzinību no Londonas, Ont., Vindzoras u. c. laikrakstu teātra kritiķiem, — pat New York Times un New York Herald Tribune korespondenti tā sniegumu, kā arī visu lugas uzvedumu novērtēja atzinīgi, — bet Toronto Daily Star pazīstamais kritiķis Natans Kohens viņa interpretāciju atzina par aplamu, neizsmeļošu un galīgi pārprastu.

Par festivāla otrās lugas „Henrija VIII" uzvedumu spriedumi bija vienveidīgāki. Kostīmi un dekorācijas šajā, drāmatiskā plāksnē par diezgan vāju atzītajā, lugā ieņēma galveno vietu. Tie bija ieturēti krāšņā Tjudoru stilā. Karaļa Henrija VIII tēlotājs Duglass Kampbells ieguva vienbalsīgu kritikas un publikas atzinību ar savu tēlam ļoti piemēroto stāvu, stāju un masku — mazāk ar pašu spēli.

Kētes Rīdas Aragonijas Katrīnu kritiķi vērtēja, acīmredzot, pēc izjūtas. Vieni viņas tēlu nosauca par bālu, kamēr citi to apzīmēja par lielisku. N. Kohens izjūsminājās par uzveduma krāšņumu, tērpu krāsu harmoniju, mēbeļu stilu, — bet, kā parasts, maz atzinības veltīja aktieriem.

Vislabākās atsauksmes ieguva festivāla trešā luga, komēdija Par velti mīlēts. Šeit P. Skofīlds izcēlās dona Adriano lomā ar smalku, niansēm bagātu, tēlojumu. Labi bija arī pārējie tēlotāji. Šai sakarībā jāpiemin īpašība, kas raksturīga izcilākiem angļu un amerikāņu aktieriem: lieliski notēlot emocijas, kas svārstās, tā teikt, „starp smaidiem un asarām", reizēm vienā vārdā vai žestā skatītājiem parādot veselu izjūtu un nokrāsu skālu.

Lai gan Latvijas teātros Šekspīra lugas piederēja pie standartrepertuāra, mūsu aktieriem tomēr taisni šādu psīchologisku momentu izcelšanā bieži pietrūka vajadzīgā smalkuma, tāpēc latviešu skatītājam Stratfordas festivālos daža laba skatīta luga nereti spēj sniegt lielisku baudījumu.

S. A.

EDVARTS TŪTERS

MELNS KAĶIS

(Gluži ikdienišķs notikums)

Melns kaķis skrēja ielai pāri,
Pa kuŗu soļoju uz darbu.
Un teicu sevim es: Nu stājies,
Un pārdomā, ko nest var skarbu
Vēsts melnā — dienu gaitā tev?
Bet prāts — kas zinīgs — salti
sprieda:
„Pats esi laimes kalējs sev."
Un domājot par prāta varu —
Rāms turpināju ceļu savu.

Pēc brīža — krustojas kur ielas —,
Šķiet, krita kas, kas zibināja . . .
Tad skāva mani ēna liela
Un prāts pats prom no sevis gāja — —
Kad atģidos, viss gaišs un balts
Man apkārt bij, bet divas būtes
Pie manas gultas sprieda tā:
„Šķiet, melnais netiks viņu rāvis —
Nav lūzums galvas kausā nāvīgs."

VISVECĀKĀS STUDENTU DZIESMAS

Minchenes valsts bibliotēkā atrodas kāds sējums, kas uzskatāms par visvecāko studentu dziesmu krājumu pasaulē. Tas atrasts Benediktbenevū klosterī Bavārijas Alpos un satur ap 200 laicīgas dziesmas, kas uzrakstītas 13. gadu simtenī. Krājums saucas Carmina Burana. Šo rokrakstu sējumu uzgāja Joh. Andr. Šmellers un pirmo reizi publicēja 1847. gadā. Uz oriģinālmanuskripta titullapas atrodas Liktena rata zīmējums līdz ar attiecīgu moto, kas patapināts no kādas dziesmas par cilvēka likteni.

Dziesmu teksti pa lielākai daļai latīņu valodā, bet ir arī dažas dziesmas, kas uzrakstītas viduslejas vācu valodā. Dziesmās kristīgā dievbijība savijas ar pagānu izjūtām, klosteru skolu asprātības ar antikās pasaules košumu, joki ar nopietnību un dažādi viduslaiku gudrības teicieni ar dabas un mīlestības slavinājumiem. Dziesmas pa lielākai daļai ar vieglu ritmu, dažkārt ar beigu vārsmu kā katoļu himnās. Tās gan korim, gan solistiem — baritonam, tenoram, soprānam u.t.t.

Šeit daži vārdi no kādas liriskas mīlestības dziesmiņas, kas virknējas kā pērles:

Pulchra tibi facies,
oculorum acies,
capillorum series,
O quam clara species!

Rosa rubicundior,
Lilio candidior,
omnibus formosior,
Semper in te glorior!

(Daiļa tava seja, tavs acu skats, tavas matu pīnes, ak, cik skaista tava būtne! Sarkanāka par rozi, baltāka par liliju, krāšņāka par visu, vienmēr slavējamā!)

Krājumā ir arī laba daļa dziesmu ar pavaļīgu noslieci uz pikantēriju pusi, piem. vāciskā:

Chramer, gip die Varwe mir,
die min wengel roete.

(bodniek, dod man krāsas, lai es vaigus sārtoju).

Tas vajadzīgs meitenei, lai viņa izskatītos pievilcīgāka un jaunekļim patiktu. Īsti frivolu studentu valoda ieskanas kādā citā vācu dziesmiņā:

Were diu welt alle min
von deme mere nuze an den Rin,
des wolt ih mih darben,
das diu chünegin von Engellant
lege an minen armen.

(Ja visa pasaule būtu mana, no jūras līdz pat Reinai, — es atteiktos, ja Anglijas karalieni ieliktu manās rokās).

Ir arī vesela rinda dziesmu, kas veltītas dzērienu trauku cilātājiem, jo:

Bibit hera, bibit herus,
bibit miles, bibit clerus,
bibit ille, bibit illa,
bibit servus cum ancilla,
bibit velox, bibit piger,
bibit albus, bibit niger,
bibit constans, bibit vagus,
bibit rudis, bibit magus.

(Dzer hetera, dzer varonis, dzer kareivis un garīdznieks, dzer viņš un iedzer viņa, dzer sulainis un kalpone, dzer ātrais un dzer lēnais, dzer baltais un dzer melnais, dzer palicējs, dzer ceļotājs, dzer muļķis un dzer prātnieks.)

Literātūras vēsturnieki atzīst, ka šīs dziesmas ir uzrakstījuši goliardi resp. vaganti (vagabundi), t. i. studenti un apkārtceļotāji skolotāji, kas 11., 12. un 13. g. s. sacerēja laicīgas dziesmas tautai viegli saprotamā valodā. Ir norādījumi, ka dažas Carmina Burana melodijas arī vēlākos laikos dzirdētas Francijā.

F. Krusa

FRATERNITAS RUSTICANA 40 GADI

Pirms 40 gadiem, kad Latvijas zemē kaŗa dārdi bija apklusuši, studējošos bija populāra doma par sava novada studentu biedrību dibināšanu. Šinīs t. s. novadniecības iestājās daudz abu dzimumu jauno studentu, lai turpinātu ģimnazijas laikā, provinces centros dibināto draudzību, lai palīdzētu savam novadam un vēlētu tā kultūrāli - saimniecisko dzīvi.

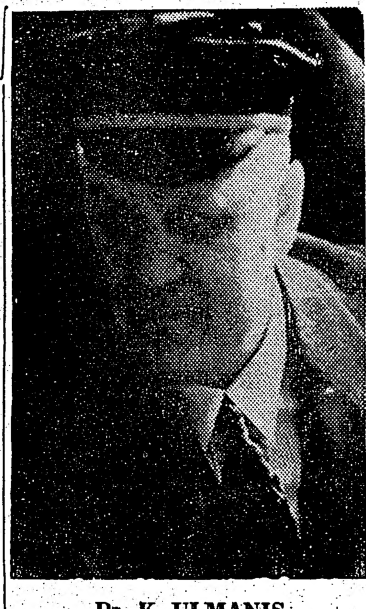

Dr. K. ULMANIS kā Fraternitas Rusticana goda filistrs.

Arī jelgavnieki, ar kodolu, kas nāca no Hercoga Pētera ģimnazijas absolventiem, 1921. g. rudenī kādā L.U. auditorijā sapulcējušies, nodibināja savu novadniecību — Jelgavas latviešu studentu savienību. Studējošos tomēr drīz radās prasība pēc citāda veida organizācijas, ar stingrāku un disciplinētāku iekšējo dzīvi, kur iespējama mērķtiecīga audzināšana, un tā šis pats kodols 1926. g. rudenī novadniecību pārveidoja par Fraternitas Rusticana. Tās 17 dibinātāji lēma viņu veidot kā neatkarīgu, citiem nogrupējumiem nepiesaistītu, akadēmisku studentu biedrību, kuras locekļi nes violēti - zelta krāsas galvas segu un tādās pat 2 krāsās krūšu lenti.

Fraternitas Rusticana (tulkojumā Zemnieku - brālības) locekļi, nākuši Rīgā no lauku sētām, atzina, ka zemniecības loma un svars galvaspilsētā netiek pienācīgi uzsvērts un atzīts. Tiem sāpēja tas, ka pilsētu dzīvei bez pamata bija uzticēta noteikšana sabiedrībā, politikā un mākslā. Tie gaiši redzēja, ka tas, ko zemnieks dod jaunatnei un savai tautai, tiek pārāk ātri aizmirsts, un nekad netiek nodots lauku novadam atpakaļ. Darbojoties līdzi Latviešu zemnieku savienības pasākumos, sākot ar laikrakstu redakciju, akadēmisko sekciju, līdz pat mazākām tās nodaļām, rustikāņi ir centušies labot šo tik sen iesakņojušos kārtību.

Tās goda filistri Dr. K. Ulmanis, Ādolfs Klīve, A. Alberings, A. Briedis un Dr. A. Tentelis ciešā sadarbībā ar konventu ir veicinājuši un palīdzējuši skaidrot un sekmējuši cīņu par šiem principiem. Viņu dzīves piemērs, sniegtie referāti, runas un raksti daudz palīdzēja jaunajiem uzskatiem un raksturu veidošanā. Neaizmirstams ir pēdējais Dr. K. Ulmaņa referāts 1940. g. martā, kad jau krievu komūnistiskie imperiālisti atkal bija savus tīklus apmetuši Latvijai.

Violēti - zelta krāsām un devīzei: laiki mainās, personība paliek un sirds zemnieka gods, — rustikāņi ir solījuši kopskaitā 264 locekļi Rīgā un 23 trimdas gados. Brīvajā pasaulē ir tikai 114 apzinātu saimes locekļu, kas izkaisīti 4 kontinentos. No tiem 9 Kanadā. Pāri par 30 komūnistu upuru, daudz kritušu, 2.pas. kaŗa cīņu laukos, daudziem veselība sagrauta gūstekņu un koncentrācijas nometnēs.

Brīvajā pasaulē, katrs savā zemē, rustikāņi, ciešā sadarbībā ar šo zemju latviešu trimdas centrālajām organizācijām, apzinīgi un mērķtiecīgi strādā darbu, kas veltīts Latvijas atbrīvošanai, un tās suverēno tiesību atgūšanai. Atzīmējams, ka Fraternitas Rusticana delegāts nav iztrūcis nevienā ALA's kongresā, ka tās centrālā valdē un biroju darbā visu laiku ir darbojies līdz kāds no šīs brālības locekļiem. Tāpat tas ir bijis agrākajā L.U. Studentu padomē, kur laikā no 1931. līdz 1940. gadam tās prezidijā darbojās viņu pārstāvis. Tam pamatā ir rustikāņu pārliecība, ka tikai ciešā visu, nacionālas pārliecības apgarotu latviešu sadarbībā var veikt darbus, kas

Š. g. 2. jūlijā notiekošajos 40. gada svētkos Kalamazū pilsētā Mičigenā rustikāņi, kopā ar saviem goda viesiem pulcēsies, lai atzīmētu savas organizācijas pastāvēšanu caur laikiem un liktenīem.

Pēteris Austriņš

☆

Pazīstamie jaunie filmaktieri Natālija Vuds un Roberts Vāgners, par kuŗu vairāk kā 3 gadus „ieilgušo" laulību Holivūda bija vslabākos ieskatos, paziņojuši atklātībai, ka izmēģināšot kādu laiku padzīvot šķirti. Abi tomēr cer, ka spēs savas problēmas atrisināt.

KRIEVU BALETDEJOTĀJA IEPRECĒJUSIES TORONTO

KANADAS NACIONĀLĀ BALETĀ ANGAŽĒTA GALINA SAMTSOVA.

Toronto dienas laikraksts „The Globe and Mail" nesen ziņoja par jaunas baletzes piesaistīšanu Kanadas nacionālā baleta kompanijai. Tā ir Kijevas valsts baleta teātra dejotāja Galina Samtsova.

Ceļš, kādā viņa atnāca uz Kanadu, ir neparasts. Pirms dažiem gadiem jaunais Edmontonas, Albertā, baleta māceklis Aleksis Ursuliaks devās uz Kijevu mācīties baletu pēc krievu klasiskās metodes. Kijevā savas mākslas tradicijās ir vecākas par Maskavu, un, protams, nav salīdzināmas ar Kanadas mākslas tradicijām. Tāpēc arī krievu baleta mācekļi Ursuliaku tikai vērojuši kā balto zvirbuli, interesēdamies vairāk par to, cik Kanadā baleta kompaniju, nekā par viņa personu.

Tomēr nepagājis ilgs laiks, kad romantika saistījusi Galinu Samtsovu ar Aleksi Ursuliaku, un pag. gada rudenī jaunais vīrs pārvedis savu dejotāju - sieviņu Kanadā, kur abi apmetušies Toronto, High parka rajonā. Samtsova pašlaik atrodas divu gadu atvaļinājumā un var, ja vēlas, atkal atgriezties Kijevas baletā, kur viņa bija soliste. Viņa dejojusi arī ukraiņu nacionālā baleta trupā.

Toronto viņa jau saņēmusi uzaicinājumu dejot Borisa Volkova gadskārtējā uzvedumā, kā arī angažēta kā soliste Kanadas nacionālā baleta kompanijā, ar kuras vadību viņa dosies viesizrādēs.

Interesanti salīdzināt G. Samtsovas tapšanas gaitas Krievijā ar šejienes apstākļiem. Kijevā baletskolas audzēknes saņem 200 rubļus mēnesī, brīvas mācības, uzturu un istabu. Skola apgādā katrai 2 pārus triko, šifona tūniku un baletkurpes, tiklīdz tās novalkājās. Šeit viss tas jāapgādā pašam.

Kāzu dāvanai G. Samtsova saņēmusi no trupas 48 pārus baleta kurpju, kuras atšķiras no šeit izgatavotām ar to, ka purngali smailāki, tā kā dejotājai pirkstgalu dejās tiešām jādejo uz lielā pirkstgala. Protams, krievu baletnieku kājām jābūt ļoti spēcīgām.

Kad Amerikas baleti viesojās Krievijā, Samtsova ar lielu interesi vērojusi tā dejotājus, bet nebijusi apmierināta ar temperamenta trūkumu. Temperaments, viņa domā, nav tikai rakstura īpašība vien, tas nākot arī no labas ēšanas. Bez tās dejotājas nogurstot.

Diānas Jablokovas - Vorpas klasiskā baleta skolas audzēkņi mācības gadu nobeidza š. g. 19. jūnijā, ar baleta vakaru Ītona auditorijā. Audzēkņu panākumus ar atzinību noskatījās vairāk kā tūkstots skatītāju, nežēlojot aplausu virknes kā vecākajiem, tā jaunākajiem dejotājiem. Uzņēmumā skolas vadība ar vecākās klases audzēkņiem; centrā no kreisās stāv asistente Diāna Francija, pianiste Estere Kronenberga, direktrise Diāna Vorpa un skolas vadītājs Dzintars Vorps.

GRĀMATU APSKATS

CILVĒKS UN SUNS „THE DOG WHO CAME TO STAY" by Hal Borland,

J. B. Lippincott Co. (Kanadā — Longmans, Green & Co. izdev., 192 lpp. Cena — $4.25.

Autors diezgan ievērojams rakstnieks, kas sarakstījis vairākus daiļliterātūras darbus, dzejas, esejas, radioraidījumus un scenārijus dokumentārām filmām. Šo grāmatu ar labpatiku izlasīs visi, kam ir bijuši suņi, vai kas vēlējušies, lai tiem būtu suns, un it īpaši tie, kas nekad nav izpratuši cilvēka un suņa pieķērību un mīlestību. Stāstījums sākās Ziemassvētku naktī, kad izkāmējis un puslīdz bada dēļ novārdzis suns ierodas, lai meklētu patvērumu, un ar savām labajām rakstura īpašībām iegūst jaunu saimnieku un māju.

STĀSTS PAR TRIM DZĪVNIEKIEM 'THE INCREDIBLE JOURNEY' by Sheila Burnford, Little, Brown & Co. izdevums, 145 lpp. Cena — $3.75

Tas ir skotu izcelsmes kanadietes pirmais darbs, kas, neraugoties uz to, guvis tik lielu ievērību, ka to filmēs V. Disnejs, kas jau nopircis tiesības. Savā fantastiskajā tēlojumā autore noved divus suņus un vienu kaķi 250 jūdžu tālā ceļojumā pa Kanadas mežonīgiem apvidiem, liekot tiem piedzīvot visādas dēkas un laimīgi kopīgiem spēkiem tikt galā ar visādiem šķēršļiem un briesmām, kuras tie katrs par sevi nebūtu varējuši pārvarēt.

5. turpinājums

Namnieka runas laikā Ivars nepacietīgi trina pirkstus vienu pret otru.

— Vai jūs pats tam ticat?

— Pilnīgi.

— „Quod licet Iovi, non licet bovi" — Grants nenocietās, — brīnišķīga morāle!

Selga nokratīja pelnus no papirosa.

— Var jau būt, ka daļa ļaužu, kas mēģina sastrādāt ar jauno režīmu un tagad mums liekas nodevēji, tiešām tā domā, kā jūs sakāt, bet lielais vairums gan to dara vienīgi tāpēc, lai noturētos darbā un nopelnītu dzīves iztiku. Un tie nebūs jaunās iekārtas grāvēji, bet gan tās uzticīgi balsti. Protams, gan tikai līdz tam brīdim, kamēr nāktu iekārtas maiņa.

— Un tad? — jautāja Grants.

— Tad? — neļaudams Selgam atbildēt, kaislīgi sarunā iejaucās Ivars — tad tie tikpat uzticīgi kalpos jaunajai varai — un tā joprojām. Tās ir vergu dvēseles, kuŗu īstais mērķis — pāri citu mugurām sevi iznest sausus viņā krastā. Un kas viņiem to varēs pārmest? Atbilde tiem vienkārša — mīļais, es taču citādi nevaru! Tu mani saproti — es esmu jūsējais, bet kaut kas man ir jādara, citādi mani ievēros, un tā mēs varam zaudēt visu! — Un klusībā viņi berzē rokas: ja arī nāktu varas maiņa — mans alibi ir nodrošināts!

— Tādu nav daudz, — Grants mēģināja iebilst.

— Vairāk nekā jūs domājat.

— Savu daļu taisnības jums, Ivar, noliegt nevar, — Selga izpūta mākslīgu dūmu riņķi, — bet ir arī daudz tādu, ko daži mēneši propagandas jau tik tālu saindējuši, ka tie visā nopietnībā prāto, ka komūnistiem, galu galā varbūt, tomēr taisnība.

— Kas — taisnība?! Ivars iekaisa, — tas, ka mēs līdz šim badā miruši, vergi bijuši, kultūru nepazinuši?

— Nē, — Selga pasmaidīja, — bet tas, ka cilvēces nākotne ir komūnisms. Un pie tam viņi cer, ka pašreizējo komūnistu vadoņu vietā reiz nāks tādi, kas ideju mēģinās reālizēt citiem, ne varas līdzekļiem.

Ivars iesmējās.

— Cer — tic — sagaida — nāks — mēģinās — Kad latvietis reiz atbrīvosies no sava mūžīgā optimisma un sāks domāt reāli? Paskatieties uz citām tautām — kā tās izturas pret saviem ienaidniekiem? Kas ienaidnieks, tas ienaidnieks, un kaut arī viņš šobrīd kungs mūsu zemē. Un mēs?! Mēs pat vēl lepojamies, ka pret tiem izturamies korekti. Jāsmejas.

— Kā tad, pēc jūsu domām, būtu jāizturas? Grants jautāja.

— Pa purnu! Tas bija jādara jau pirmajā stundā, bet mūsu valdīšana toreiz paklanījās un pateica: paldies, kungi! Jā, kungi! Labi, kungi! Kā kungi vēlas! Nu — ja to nedarīja toreiz, tad tas jādara tagad. Vai nav kauns, ka viņi var pastaigāties vistumšākajos vakaros — vieni, neapbruņoti, visvientuļākajās ielās — un nekas tiem nenotiek? Ko lai ārzemēs par mums domā? Bez šāviena mēs viņus ielaidām, bez vārda runas atdevām varu valstī, paši nobalsojām par pievienošanos, pret viņu kareivjiem izturamies tā, it kā tie būtu mūsu labdari — un tad vēl gribam, lai citas tautas mūs saprot un tic, ka mēs esam cietēji!

—Nedomāju, ka varas darbi pret okupācijas armijas vai pārvaldes locekļiem mums dotu ko pozitīvu. Drīzāk tad sagaidāms, ka tiem sekotu jaunas represijas, Dr. Namnieks nopūtās.

— Tās nāks arī bez varas darbiem! — Ivars, no istabas izejot, vēl iesvieda atpakaļ.

Rantas istabā pulciņš jauniešu sūca vīnu un pļāpāja. Pavirši vērojot varēja domāt, ka sabraukuši laimīgi, jautri cilvēki, lai pavadītu bezrūpju vakaru, tērzētu, dejotu un priecīgi sagaidītu rītu. Viņi visi tikai nesen bija sasnieguši pilngadību, studēja un cerēja no dzīves iegūt daudz — katrā ziņā vairāk nekā pašreizējie apstākļi solīja. Valsts patstāvības zaudējums tiem likās ļauns joks vai nepatīkams sapnis. Viņi lasīja laikrakstus — un tie viņiem deva vienīgi vielu drūmai ironijai; viņi vēroja notikumus — un zobojās par tiem; tie klausījās propagandā — un neticēja ne vārda.

Zemes atsavināšana un piešķiršana bezzemniekiem, pilsētu īpašumu atņemšana, cietumnieku iecelšana augstos amatos, fiktīvas vēlēšanas, policijas palīgdienesta — PD — radīšana, — viss likās muļķīga, īslaicīga niekošanās. Un tikai tad, kad pagāja dienas, nedēļas un mēneši, un šī niekošanās ne tikai nerima, bet vērtās plašumā, kad nakti pēc nakts apcietināja un aizveda tuvus draugus, kad, sākumā klusināti, bet tad aizvien noteiktāk un baigāk, sāka runāt par apcietināto spīdzināšanu — jauniešu acīs parādījās nepatīkams mirdzums. Tie pārvērtās trenkātos dzīvniekos, kas visur ap sevi jūt ienaidnieku, jauž briesmas un tomēr nezina, kā tām izbēgt.

Kad Ivars ienāca, Ranta sēdēja vāļas vidū, viņai pa labi Gaida Daļģe, pa kreisi Pēteris Nomalis. Divos dziļajos atzveltnes krēslos bija novietojušies brālis un māsa Lauciņi — Kārlis un Anna.

— Pēterīt, man ar tevi jārunā, — Ivars, saņēmis Nomali aiz uzvalka pogas, aizveda pie loga.

— Mežmaļu ārsts apcietināts, — viņš īsi teica.

— Ko?!

— Jā, bet es esmu drošs — viņš klusēs. Tas ir rūdīts puika. Tikai — mantiņas tur vairs nevarēs astāt.

— Būs rīt jābrauc pakaļ.

— Rīt vēl par agru. Iespējams, ka tur uzmana. Jāļauj, lai prāti drusku nomierinās, bet jaunnedēļ kādu dienu tu taisies ceļā. Es braukšu līdz, man tur kādi desmit kilometri tālāk Aizpuriešos ir radi. Aizvedīsim uz turieni.

— Apcietināts . . . — Nomalis vēlreiz atcerējās ziņu. — Nez', vai viņi būtu ko saoduši?

— Neticu. Drīzāk domājams, ka viņam piesien veco pērkonkrustu.

— Bet par to taču viņš jau nosēdēja pie Ulmaņa!

— Par to viņš sēdēs pie katras valdības! — Ivars īsi noteica un pagriezās pret pārējiem:

— Vai jūs te dzīvojat sausā, jeb man arī kas tiks? Gaida, kas ir? Neapžēlosies par vecu draugu?

— Par ko jūs sačukstējāties? — Gaida, neatbildējusi, jautāja.

— Es Pēterim ieteicu tevi precēt, — Ivars, cepumu mutē bāzdams, atteica, paņēma Rantas sniegto glāzi un apsēdās blakus Lauciņu Annai, — un tev, Annelīt, šovakar būs jāatraida mans sešpadsmitais bildinājums.

— Sešpadsmitais? — Anna šaubījās.

— Vai būtu pārskaitījies? Septiņpadsmitais? Vienalga! — viņš novietoja glāzi atpakaļ uz galda, aplika Annai brīvi roku ap pleciem un pievilka meiteni klāt, — vienalga! Galvenais — tu tos pacietīgi noklausies līdz galam. Citas sāk smieties jau pēc pirmā teikuma. Bet tagad Ranta — tev esot no Viļņa vēstule? Nav viņā kas tāds, ko drīkstētu dzirdēt arī mūsu ausis?

Viļņa vēstule — pareizāk, viens tās teikums — jau visu dienu kopš tās saņemšanas bija Selgu ģimenē spraigu sarunu iemesls. Vēstule no ārpasaules! Vēstule no zemes, kuŗā neplandījās asiņaini sarkanais karogs, kur par vienīgo autoritāti neatzina Kremļa kungu, kur kazačoku un zobenu dejas vēl neatzina par augstāko mākslas sniegumu un tās nedejoja uz operas skatuvēm! Vēstule no tāda pasaules stūŗa, par ko varēja domāt, ka tur cilvēks, vakarā gultā ejot ir drošs, ka viņš savā gultā arī sagaidīs rītu. Protams, šī vēstule bija gājusi cauri divām cenzūrām, vienai viņpus, otrai šaipus robežas, bet tā tomēr bija rakstīta citā zemē un citos apstākļos un tāpēc tai bija izcila nozīme.

Bet vēstule pievīla. Var jau būt, ka rakstītājs pats nezināja vairāk kā to, ko drukāja avīzēs un ziņoja radio, varbūt viņš negribēja, varbūt nevarēja vairāk rakstīt, bet vēstulē nebija gandrīz neviena teikuma, kas pamatotu kaut kādām nākotnes cerībām. Tā bija īsta mīlestības vēstule un ziņojums par veikto darbu.

— Tādu viņš varēja arī nerakstīt, bija Ivara spriedums.

— Ja nepatika, varēji arī nelasīt, Ranta sapīka, vēstuli locīdama un aploksnē likdama.

— Neskaities nu! Ivars labinājās, — tas viens teikums bija gluži prātīgs.

— Kuŗš? jautāja Nomalis.

— Zinu, ka varēšu netraucēti atgriezties mājās.

— Ak tas! Nomalis izskatījās vīlies, — tas nekā neizsaka.

— Tomēr! — Ivars neatlaidās, Vilnis vārdiem nemētājās. Beidzamajā vēstulē man viņš diezgan skaidri pateica, ka pašreizējos apstākļos viņš mājās neatgriezīsies. Un ja nu tagad viņš raksta šādu teikumu, tad tam ir savs pamats.

— Netraucēts atgriezties! Kas šo traucēs — lai brauc vai šodien. Tas ir īsts brūtgāna teikums, Nomalis pretojās.

°°°

Pēc vakariņām Selga pasauca Ivaru sāņus.

— Par mūsu ārsta likteni, jūs, Ivar, jau dzirdējāt. Palīdzēt mēs viņam, diemžēl, nevaram, bet mūsu pienākums savākt un novietot drošībā viņa dārzā paslēpto.

— Pienākums? Man ārsts gluži svešs cilvēks!

(Turpinājums sekos)

Baložu mīlestību izmanto hazarda spēlēm

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

Savā rakstā „Hazarda virpulī" šī laikraksta 37. numurā A. Paukuls Bradfordā apskata šīs zemes iedzīvotāju īpatnēji fantastisko pieslieśanos dažādām azarta spēlēm, kā futbola totālizātoros, zirgu un suņu skriešanas sacīkšu derībās.

Jā, tāda ir vienkāršā angļu strādnieka daba. Viņš daudz neinteresējas par politiskiem notikumiem, bet, nopērkot rīta laikrakstu, viņa pacietīgais skats klejo pa šīs dienas zirgu vārdiem notiekošām sacīkstēm avīzes pēdējās lappusēs. Kur atrodas tādas Baltijas valstis, to puse no angļiem nezinās, bet nosaukt sava tuvākā futbola kluba spēlētājus, to zinās vai katrs. Ikdienas darbā fabrikā parastais sarunu temats bieži vien ir notikušo futbola sacīkšu iztirzājumi jeb kriketa spēles vasarā, tāpēc arī nav jābrīnās par lielo skaitu, kas piedalās šādu „sportisku minējumu pasākumos, kopā izveidojot milzīgas naudas summu apgrozījumus. Ne par velti ir teiciens „Kur divi angļi kopā, tur drīz būs derības".

Kā lielākā pievilcība tautā ir futbola „pūli", kaut gan noteikt augstāko punktu skaitu — 8 neizšķirtas spēles, ir tikpat liela iespēja, kā aklai vistai uzknābt veselu graudu, un daudziem, kā jau A. Paukuls rakstīja, vinnēt paliek tikai sapnis.

Tomēr šis sapnis ir kārdinošs, kura sapņošanā piedalās arī mūsu tautieši, pildīdami futbola kuponus. Vienam, otram ir arī laimējies. Tā mans tuvākais kaimiņš, mūsu tautietis savu māju apmēram 2500 mārciņu vērtībā ir pircis par naudu, kura vinnēta uz futbola kupona.

Bez derībām uz futbola, zirgiem un suņiem, 250.000 angļu audzē apmācītus baložus, kas sacenšas ātrlidojumos. Ir aprēķināts, ka katru nedēļas nogali miljons baložu tiek pielietoti šajās azarta sacīkstēs no 2.000 klubiem. Katrs klubs sarīko ap 12 sacīkstes sezonā.

Lielākā šādu lidojumu sacīkste ir „Grand National" jūlijā, kurā parasti tiek pieteikti trīs līdz četri tūkstoši putnu. Kurvjos tos pārved vilcienos un laivās uz Pau, Francijā, kur tad palaiž vaļā. Putns ar ātrāko caurmēra ātrumu uzvar. Lidojumu attālumi ir dažādi, dažiem jālido uz mājām 800 jūdzes Lielbritānijas ziemeļos.

Balodim, kas atgriezies no šāda lidojuma, tā īpašnieks noņem riņķi no kājas ar tā numuru un apzīmogo to speciālā pulkstenī ar atgriešanās laiku. Ātrākā putna īpašnieks šādā sacīkstē iegūst trīs līdz četri simti mārciņas un šāda putna cena pieaug. Kāds balodis nesen tika pārdots par 625 mārciņām, kaut gan parasti sacīkšu baloži maksā 5—25 mārciņas pārī.

Daži baložu īpašnieki izmanto baložu mīlestību šīm sacīkstēm. Viņi atļauj baložu pārim kopīgi sēdēt uz olām un rūpēties par mazuļiem. Pirms sacīkstēm tēviņu trenē lidojumiem, pēc atgriešanās ļaujot tam īsu laiku uzturēties pie mātītes. Sacīkstēs šāds tēviņš grib ātrāk nokļūt pie savas mīļākās un lido strauji mājup.

Cita viltība tiek pielietota ar mātītēm, liekot tām sēdēt uz viltotām olām, kurās ievietotas dzīvas sliekas, liekot mātītēm domāt, ka cāļi drīz šķilsies. Atšķirta sacīkstēs no šādām olām, tā savā mātes mīlestībā steidzas atpakaļ.

Apmēram 150.000 sacīkšu baložu katru gadu pazūd lidojumos. Simtus atrod pagurušus jeb ievainotus. Daudzi nosītas telefona drātīs un vairāki mirst no mednieka šautenes. Tūkstošus nonāvē vanagi.

Lai gan mātītes, sēžot 20 stundas uz olām, atļaujot pārējās četras stundas, parasti rītos, sēdēt tēviņiem, neiegūstot daudz kustības brīvības, sacīkstēs tās uzvarot biežāk nekā tēviņi.

Šāda veida baložu lidojumu sacīkstes, baložu audzēšana un trenēšana ir daudziem angļiem sava veida laika kavēklis, bet vēl vairāk, lai piepildītu savu vēlēšanos piedalīties kādās sacīkstēs kā īpašniekam, ja ne ar zirgu vai suni, tad vismaz ar balodi.

Birminghamā, 1961. g. jūnijā.

J. Rolavs

12. lielā latvju grāmatu nedēļa

līdz 15. jūlijam 1961. g.

Izdevīgākā trimdas skaistāko un vērtīgāko grāmatu iegāde.

Pasūtinot grāmatas no pirmās grupas par cenām grāmatnīcās, par tādu pašu summu pēc katra izvēles var grāmatas saņemt par brīvu no otrās grupas. — Minimuma pasūtījums $20.00, 25% atlaide katram pasūtījumam.

I. GRUPA

T. Zeltiņa romāns — DRUPU REPUBLIKA	$5.60
Aspazijas autobiogr. — ZILA DEBESS, ZELTA MĀKONI	6.80
J. Ezergaļa monogr. — ANDRIEVS NIEDRA	4.80
A. Gulbja biogr. rom. ZIGFRIDS A. MEIEROVICS, I, II.	8.00
J. Miesnieka rom. — BĒRZUPJU ĢIM. PORTRETS, I, II, III	7.20
St. Cveiga biogr. rom. — MARIJA ANTUANETE	5.80
I. Leimanes rom. — VILKAČU MANTINIECE	6.80
A. Niedras rom. — KAD MENESS DILST	3.60
— SIKSPĀRNIS	3.90

II GRUPA

A. Niedras rom. — MAIJA PURENE I	$2.90
— MAIJA PURENE, II	3.00
A. fon Chamisso — PETERA ŠLEMILA BRĪNUMAINAIS STĀSTS	5.20
A. Sobeka rom. — UZVARA	2.80
Dž. London rom. — JŪRAS VILKS	3.60
Prof. K. Kārkliņa biogr. — RŪDOLFS BLAUMANIS	3.80
O. Liepiņa rom. — VĒLĀ LIESMA	2.80
E. Andersones st. bērniem — VASARA	1.20
— ZAĶI UN PELES	1.20
L. Ozolkalnes stāsts dzejā — PĒTERĪŠA SAPNIS	2.40
A. Niedras rom. — PIE AZANDAS UPES	3.50
E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA D. GRĀMATA 3 sējumi	7.60

Mēs bieži izdodam naudu, ka nezinām, kur tā palikusi. Izdodiet drusku arī par grāmatām, skaistāku dāvanu draugam un pašu priekam neatradīsit. Mūsu draugi mūs vērtē, ko viņi redz mūsu grāmatu plauktā.

Vēl tikai apgādā nedaudzi pilni komplekti dabūjami R. Blaumaņa KOPOTI RAKSTI. Kas vēl vēlas šo mūsu literātūras pamatdarbu, nekavējaties! Dodam arī uz nomaksu. Tāpat Poruka RAKSTUS, 5 sējumi.

Baltā ar zeltu, ādas imitācijas lux sējumā ir lielā **Cross Road Country - Latvia**, cena $12.50. Ķiršu krāsas sējumam 20% atlaide.

un tāda, kādas rodas tikai pa gadu gadiem. Palasiet —, cik vienkāršiem vārdiem var skaidri pateikt ir mazas, ir lielas Mums ir ne vien jauna rakstniece, bet ir arī jauna grāmata, lietas. **Sandras Lazdiņas SADEGUŠIE SPĀRNI**, romāns. Cena grāmatnīcās $3.90, apgādā $3.00.

Vai esat jau pieteikuši lielo **LATVIEŠU PASAKU UN TEIKU** izdevumu? Laipni lūdzam neatteikt paziņot, vēlaties, vai nē, atkritīs liekas klapatas un izdevumi. Tas ir ne vien latviešu kultūras pamatu pamats, bet arī trimdas grandiozākais darbs. Mūsu darbs grāmatniecībā nav ienākuma avots; kopš Amerikā, nepārtraukti esam strādājuši pavisam citā darbā maizes tiesai. Ne Jums, un nevienam mums nepietiek tikai ar raibu tirgus preci utt., utt. Nāciet palīgā, nevajaga daudz, bet daudz būs līdzēts. Ar prieku strādājam!

Kas ir labākā rakstāmmašīna Amerikā? — Visur jums pateiks SMITH - CORONA, Galaxie un Sterling. Ar latviešu burtu mašīnām var netraucēti rakstīt angļu, vācu un citās valodās. Pasūtinot tās caur LATVJU GRĀMATU, tās iegūstat par līdz $30.00 lētāk. Tāpat tikai angļu valodas mašīnas, bez latviešu burtiem.

Kam ir nepilni Latvju Enc. kompl., vai atsevišķi numuri, lūdzam tos pārdot mums, vai apmainīt pret jaunajām grāmatām. — Iesienam Enc. oriģinālvākos, cena $6.00, resp. $10.00 par visu komplektu.

Romānam SADEGUŠIE SPĀRNI pareizā cena grāmatnīcās ir $3.90.

LATVJU GRĀMATA
P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

KAULS, KAS IESTRĒDZIS KOMŪNISTU KAKLĀ...

Visvienkāršākais latviešu zemnieks, kad tas ieguva īpašumā, vai tikai nomāja kādu pļavas vai tīrumu gabalu, kas nebija tieši pieietams no viņa saimniecības robežām, nekad neaizmirsa, ka tādam objektam jāpieligst arī pietiekami ērtas satiksmes pieejas ceļš, neatkarīgi no tam, vai šāda objekta apkārtējie kaimiņi bija vai nebija draudzīgi. Šo vienkāršo latviešu zemnieka praktisko dzīves gudrību, liekas, nebija zinājuši ne amerikāņu un viņu sabiedroto četru zvaigžņu ģenerāļi, pat ne prezidents un citi valstsvīri, kad tie dalīja sakauto Vāciju okupācijas zonās. Viltīgajam grūzinam Staļinam izdevās tos iemanevrēt neizdevīgajā Berlīnes operācijā, nodrošinot Padomju Savienībai iespēju kontrolēt un pēc saviem ieskatiem atļaut vai neatļaut pārējiem sabiedrotiem pieeju Berlīnes rietumu sektoriem. Vai tā bija amerikāņu neiedomājamā vientiesība, vai vienkārši muļķība, nav vairs svarīgi, jo ir radīts stāvoklis, kas jau tik ilgus gadus pēc it kā pabeigtā 2. pasaules kaŗa nav bijis nokārtojams ne rietumiem, nedz austrumiem pieņemamā veidā.

Rietumi, kas bez puses Vācijas ar devīgu roku saviem padomju sabiedrotiem atdeva desmit agrākās neatkarīgās valstis, tomēr bija vienu lietu izkārtojuši, varbūt, arī paši to neapzinādamies, citādi, nekā komūnistu sabiedrotie to tagad vēlētos. Tā ir samērā viegla satiksme starp Berlīnes austrumu un rietumu sektoriem, kas dod iespēju Austrumvācijas iedzīvotājiem pārbēgt uz rietumiem, kad vien tie izlemj „izvēlēties brīvību". Simtiem „Grenzgänger'u", kā tos Berlīnē sauc, bēg uz Rietumvāciju, izmantojot Berlīnes pāreju iespējas, padarot smieklīgus komūnistu apgalvojumus par „labo un laimīgo dzīvi" Vācijas austrumos. Kopš 1945. gada 4.000.000 austrumvāciešu ir pārbēguši Rietumvācijā. Daži pārvarējuši 400 jūdzes garās robežas sargus, dresētos suņus un dzeloņstiepuļu žogus, bet lielākā daļa izraudzījušies samērā drošāko ceļu cauri Berlīnei, kur, saskaņā ar „četru lielo" vienošanos, katrs var braukt pa pazemes vai piepilsētas dzelzceļiem un nokļūt Rietumberlīnē, no kurienes ar lidmašīnām tos nogādā drošākā uzplaukstošajā Rietumvācijā.

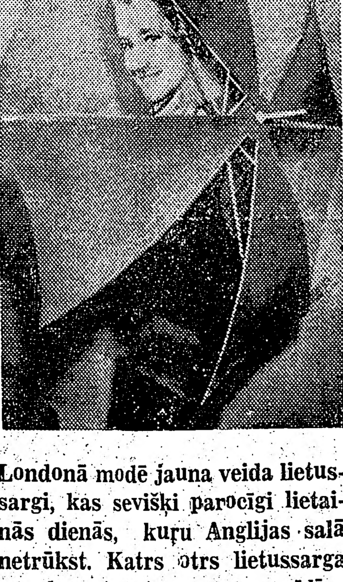

Londonā modē jauna veida lietussargi, kas sevišķi parocīgi lietainās dienās, kuŗu Anglijas salā netrūkst. Katrs otrs lietussarga panels gatavots no caurspīdīga plastika materiāla, lai „neaptumšotu" valkātāja skatu. Arī Sav. Valstīs šādi lietussargi izplatīti golfa spēlētāju starpā.

Pa šo spraugu slavenajā „dzelzs priekškarā" Austrumvācija noasiņo bez pārtraukuma, un šī noasiņošana ne tikai nesamazinās, bet pieaug. Gandrīz 75% bēgļu ir cilvēki, kas jaunāki par 45 gadiem, un kas Austrumvācijas komūnistu „bosam" Valteram Ulbrichtam tik nepieciešami, lai ražotu smagās rūpniecības darba mašīnas komūnistu bloka vajadzībām. Kopš 1954. gada Austrumvāciju pametuši 16.000 apmācītu techniķu. No kādas ūdensspēka staciju mašīnu rūpnīcas aizbēguši 17 inženieri ar visiem planiem. Austrumvācijas universitātes pazaudējušas 912 profesorus un skolotājus, 16.500 vidusskolas un pamatskolas skolotāji pametuši savas skolas. Sešos gados austrumus atstājuši 5.107 ārsti, zobārsti un veterinārārsti.

Kaut gan Ulbrichts lielās, ka Austrumvācija ir „pirmā strādnieku un zemnieku valsts Vācijas vēsturē", divas trešdaļas no visiem bēgļiem bijuši strādnieki un zemnieki, un 1960. gadā vien 3.933 paša Ulbrichta komūnistu Sociālistu vienības partijas biedru (ar biedru kartēm) pievienojušies šiem bēgļu plūdiem! Pirms dažām nedēļām Ulbrichts kliedzis: „Mums jāuzsāk izšķirēja kauja pret emigrāciju", atzīdamies, ka „šī organizētā vergu tirdzniecība" izmaksājot Austrumvācijai vienu miljardu marku gadā.

Līdz šim Ulbrichts jau nesekmīgi izmēģinājis komūnistu slavenās burkāna (algu paaugstināšana) un pātagas (policijas tīrīšanas) metodes, lai aizkavētu izceļošanu, un katru reizi, kad tas īsteno tautā nepopulārus rīkojumus, attiecīgās iedzīvotāju grupas, kuŗas šādi rīkojumi skar, tikai palielina izceļotāju skaitu. Līdz šim tas ir bijis lielāks, nekā pagājušā gadā tanī pat laikā.

Tāpēc nav brīnums, ka Chruščevs, kad satikās Vīnē ar Kenediju, rūcis, ka „Berlīne esot kauls, kas iestrēdzis viņa rīklē, un kas jādabū ārā".

Ja Berlīne ir svarīga rietumu pozicija, tā tomēr ir arī neciešams kavēklis komūnisma pasaules iekaŗošanas mērķu īstenošanai, jo bēgļu plūdi no austrumiem uz rietumiem ir dzīvs pierādījums, ka, ja cilvēkiem ir iespēja, tie tomēr izvēlās brīvību. Šāda miljonu „nobalsošana ar kājām" ar katru gadu kļūst komūnistiem nepatīkamāka. Tāpēc ir saprotama Chruščeva nostāja un draudi, ka tas Berlīnes problēmu izkārtos pats pēc saviem ieskatiem, noslēdzot vienpusīgu līgumu ar sava paša Austrumvācijas ieliktеņu valdību. Protams, cik tas būs pareizi no tiesiskā viedokļa, ir cits jautājums. Vīnes šarunās Kenedijs Chruščevam norādījis, ka rietumnieki Berlīnē atrodas legāli, ne tāpēc, ka krievi tos tur pacieš, un arī nodomājuši tur palikt.

Vai Chruščevam Berlīnes kaulu no savas rīkles izdosies dabūt ārā bez pasaules kaŗa izraisīšanas, varbūt jau rādīs tuvākās nākotnes notikumi.

A. Kalns

TUR DVEŠ PIRMO KANADAS IECEĻOTĀJU ELPA

IZBŪVĒTS VĒSTURISKS MŪZEJS AUGŠKANADAS CIEMĀ PIE MORRISBURG, ONT.

Pateicoties progresam, ko radījusi plašā Sv. Labrenča jūŗas ceļa izbūve, saglabāts Kanadas pionieŗu pagātnes atdarinājums — „Augškanadas ciems", kas atrodās septiņas jūdzes austrumos no Morrisburg, Ont. Rekonstruētā pionieŗu pašvaldības vienība, kas sastāv no kādām 40 ēkām, uzticīgi atspoguļos šāda tipa ciema dzīvi pirms vairāk nekā 150 gadiem. Virkne dzīvokļu attēlo līmeni, kādu sasniegusi lojālistu ģimene septiņdesmit gadu laikā. Pionieŗu būda, visā steigā sacelta, kad ģimene ieradās šai zemē, atbraucot te 1790. gadā, vai īsi pēc Amerikas revolūcijas, kontrastē ar stipru baļķu kabīni, kas būdu aizvietojusi pēc pieciem gadiem. Šie ļaudis tiešām ir nesuši upuŗus, lai dzīvotu zem britu karoga. Vēl vairāk uzlabota baļķu kabīne sekojusi 1820. gadā, un ceidzot skaista akmeņu farmas ēka, kas celta ap 1860. gadu.

Šur un tur gar Sv. Labrenča straumi, kur šie apvienotās impērijas lojālisti bija apmetušies, vēl stāvēja šīs veco laiku mājas. Pa lielākai daļai tās bija neapdzīvotas un nolaistas, laika tecējumā tās vienkārši būtu sagruvušas. Bet Ontario province apzinājās to vēsturisko vērtību, un, uzzinot, ka ar jūŗas ceļa paplašināšanu daļu šī apvidus pilnīgi applūdinās, un tādā kārtā pazudīs veseli ciemi, vēsturiskās ēkas pārvāca no pirmatnējās to atrašanās vietām uz „Augškanadas ciemu". Ar lielu rūpību un uzmanību pret vēsturiskajiem sīkumiem, visas tās restaurēja vai uzspodrināja.

Vēl vairāk — šīs ēkas slēpj sevī seno dienu vēsmas un atspoguļo viņu kādreizējo īpašnieku personības un paražas . . . daktera šalle karājas pie durvīm, vecmāmiņas adīklis nolikts tā, lai to atkal varētu paņemt no šūpuļkrēsla. 1845. gada vilnas kārstuvē ūdens rats griežas kā toreiz, vecā mašīnērija uzticīgi kalpo, un vilna kļūst par mīkstām segām; kalēja kalvē veseris skan uz laktas. Apmeklētāji var dabūt pusdienas Augškanadas ciema Willard viesnīcā ar mājīgo 1850. gada atmosfairu, vai apmeklēt Cook tavernu, kur laipna dejas telpa atgādina sen zudušo dienu svētkus.

Crysler Farm parks glabā atmiņas savā vienkāršā, cienīgā kaujas piemineklī, kas celts vīriem, kas 1812. g. izcīnīja kauju pie šī ciema. Toreiz visa ielejas robeža bija kaujas lauks. Atkal apvienotās impērijas lojālisti — tagad kanadieši stingri nostājās, lai atsistu iebrucēju. Britu un kanadiešu kareivju uzvara pie Crysler farmas aizkavēja amerikāņus ieņemt Montreālu — svarīgu mērķi. Īstā kaujas vieta tagad gul zem Sv. Labrenča ūdeņiem, kad piekrastes līniju pie parka uzpildīja, to izdarīja ar zemi, ko ņēma no īstā kaŗa lauka. Sv. Labrenča jūŗas ceļš, ko kopīgi uzbūvēja Kanada un Sav. Valstis, ir liecība par vienību un sadarbību, kāda tagad valda abu agrāko ienaidnieku starpā.

PAZUDUŠĀS KOMĒTAS

Arvien vairāk un noteiktāk cilvēks nosaka dabas dažādās parādības un mācās tās izmantot savā labā. Kalpināt. Teleskops rāda, kā top jaunas planētas, kā tās kustas, kā riņķo viena ap otru un kā sabrūk cita citā. Zeme nebūt nelido pa tukšu telpu. Šī telpa ir pilna ar bojā gājušu zvaigžņu atliekām, miglu sabiezējumiem, nākamām saulēm, uz kuŗām pēc nezināmiem laikiem dzīvos dzīvas būtnes. Nonākot zemei par tuvu, mazāki gabali izkūst saskarē ar zemes gaisu, lielākie aizjoņo tālāk. Bieži redzam komētas ar gaŗām, īsām gaismas astēm, iesarkanā, baltā, iezaļganā krāsā. Spektrs pasaka, no kādām vielām mūsu ciemiņš būvēts. Bet pasaka arī, kā tas veidosies, un vai atgriezīsies pie mums. Dažas patiesi atgriežas, bet citas arī pazūd. Piem. 1900. g. Malsch komēta, kuŗu pirmo reizi ieraudzīja fotoplatē, pazuda, un nav vairs redzēta. Kur tā palika? Par to un citām zinātņu vīri sazinās un apmainās domām un pieredzēm. Viņi nākuši pie slēdziena, ka dažas tādas komētas, nonākot par tuvu lielākai saulei, izkūst un izgaro. Ir tomēr gadījumi, kad lieli gabali nokrīt uz zemi un aizdedzina mūža mežus, piem., tāds gadījums noticis Sibirijā. Reizēm gabali nokrituši pilsētās un sadragājuši mājas. Zinātņu vīri domā, ka zemei, ieejot tādā telpā, kurā tā bijusi apm. pirms 400 g., virs zemes gaidāmas dažādas katastrofas: zemes trīces, ugunsvēmēju kalnu darbība u. c. Tomēr no zemes bojāejas neesot ko bīties.

FO.

PĀVESTA DZĪVE MODERNIZĒJAS

Tagadējais katoļu baznīcas galva — pāvests Jānis 23. pamazām sācis atmest gadu simteņiem pastāvējušās tradicijas, vienkāršojot un pieskaņojot savu dzīves veidu modernām laikmeta prasībām. Agrāk pāvests tikai retumis atstāja Vatikāna robežas. Tagadējais pāvests jau paspējis vizitēt Romas slimnīcas, kā arī apciemot savu dzimto novadu Ziemeļitalijā.

Pāvests iegādājies arī elegantu Mercedes automobili (uzņēmumā blakus), likdams tanī iebūvēt īpašu cienīgu sēdekli. Jaunajā modernajā satiksmes līdzeklī augstais baznīcas galva bieži redzams vizināmies pa Romas pilsētu un apkārtni.

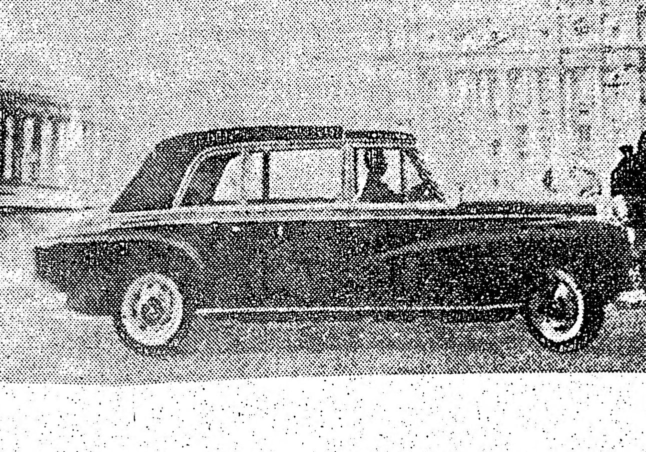

ARĪ TĀ ATGADĀS

La Gardija lidlaukā pasažieŗu ērtības palielinājušās. Starp Vašingtonu un Bostonu nodibināta helikopteru (air - shuttle) satiksme. Automāti izsniedz pases ceļotājiem, ar kuŗiem tie dodas tieši uz vārtiem. Šīs pases garantē sēdekli nākošā lidojumā, ar to atkrīt iepriekšēja vietu rezervēšana. Ceļotājs par lidojumu maksā pēc iekāpšanas lidmašīnā. Bagāžu vairs nepārbauda, to atstāj pie vārtiem, no kurienes to nogādā gala punktā un izsniedz pēc pieprasījuma.

☆

Kenedija bijušais sāncensis prezidenta amatam, Ričards Niksons, ar ģimeni un suni pateikuši ardievas Vašingtonai un devušies uz Kaliforniju, kur Niksons nodomājis apmesties uz dzīvi.

Niksona kundze, liekas, priecīga par Vašingtonas atstāšanu, kur viņa pēdējos mēnešos maz sekojusi ielūgumiem un maz rādījusies sabiedrībā. Slaidā, sarkanmatainā dāma ilgojoties pēc mierīgas dzīves pēc pēdējo gadu politiskās burzmas un kampaņām vīra labā. Bet neviens nešaubās par to, ka, ja Niksons piedalītos Kalifornijas gubernātora vēlēšanās, viņa sieva atkal atrastos pie viņa sāniem kā aizvien.

☆

Mazā Elēna Viljams no Džeksonvilles, Fla., jau savākusi diezgan lielu leļļu kolekciju, rakstīdama visu pasaules valstu galvām un lūgdama tos apmainīties lellēm. Elēnai jau atsaukušies, starp citu, karaliene Elizabete ar princesi Annu, Japānas ķeizars u. c. Nesen Elēna aizrakstījusi savu vēlēšanos arī padomju premjēram Chruščevam. Savā vēstulē viņa atgādinājusi temperamentīgajam valstsvīram „palikt mierā un uzvesties nākošo reizi, kad apmeklēsit mūsu zemi".

Savā atbildes vēstulē Chruščevs novēlējis Elēnai labus panākumus un iepriecinājis viņu ar koka lelli krievu zemnieces veidā. Lielās lelles iekšienē bijušas vēl 11 mazākas tādas pat lellītes.

☆

Kāds ģimenes galva Hagenā, Vācijā, kaimiņu apsūdzēts, nokļuva tiesā par nakts miera traucēšanu. Noskaidrojot apstākļus, izrādījās, ka, nevarēdams paciest savu pusaudžu neatvairāmo kāri raudzīties televīzijas raidījumos, dažkārt ņemot palīgā pat naktis, tēvs dusmās pakēris aparātu un izsviedis to pa logu. Sašķīstot drumslās uz akmens klona, aparāts radījis troksni, par kuŗu žēlojušies kaimiņi. Tiesnesis apsūdzēto attaisnoja.

☆

Padomju kultūras ministre Jekaterina Furceva, kopā ar bērniem un diviem drošības policijas ierēdņiem bija spiesti pavadīt ceturtdaļu stundas liftā kādā viesnīcā Kannās, jo lifts bija apstājies starp divi stāviem, un nebija ātrāk izlabojams. Nākošā dienā padomju funkcionārei atkal gadījās izmeklēta nelaime: vizinoties laivā, diezgan patālu no krasta, pēkšņi apstājās motors. Kamēr to salaboja, pagāja 4 stundas.

„Pie mums tādas lietas nekad nevarētu gadīties," izteikusies Furceva aktrisei Sofijai Lorēnai, ielūgdama to viesoties Maskavā.

☆

Padomju ārsts Leonīds Rogosovs, kuŗš nodarbināts kādā tālo ziemeļu meteoroloģiskā stacijā, pēkšņi jutis, ka tam sācies akūts aklās zarnas iekaisums un nepieciešama operācija. Izsauktā lidmašīna nav varējusi nolaisties sniegputeņa dēļ. Ārsts apsēdies spoguļa priekšā un, meteoorologam asistējot, pašrocīgi veicis sev operāciju ar bārdas nazi. Operācija izdevusies labi.

☆

Kāda atraitne bija ievietojusi laikrakstā sludinājumu, ka vēlas saimniecības vadītājas vietu pie vientuļa vecāka kunga. Starp daudziem piedāvājumiem, kuŗus tā saņēma, viens bija arī no viņas brāļa, kuŗš dzīvo tanī pat pilsētā.

☆

Parīzes policija, izdarot nakts kontroli zem Sēnas tiltiem, atklāja vecāku vīru, kuŗam klāt bija pielādēts revolveris. Par neatļautu ieroču glabāšanu sirmgalvim bija jāatbild tiesā. Viņa aizstāvis prasīja attaisnošanu, jo apcietinātais, kādreizējais Montenegro valstiņas ģenerālis, 1914. gadā esot cīnījies sabiedroto pusē. Tagad Montenegro valstiņa pazudusi no Eiropas kartes (pievienota Francijai), kaut gan nekāds oficiāls nokārtojums nav savlaicīgi publicēts. Tā tad saskaņā ar internacionālām tiesībām, Montenegro joprojām atrodas kaŗa stāvoklī ar Vāciju un Austriju. Šinī sakarībā vecais ģenerālis rīkojies pareizi, turēdams pie sevis ieroci, lai vajadzības gadījumā to lietotu. Advokāts lūdza apsūdzēto attaisnot.

☆

Padomju Savienībā, tāpat satelitu valstīs, puisēni, kas dzimuši naktī no 12. uz 13. aprīli, visi dzimtsarakstu reģistros saņēmuši Jurija vārdu, par godu pirmajam sekmīgajam astronautam Jurijam Gagarinam.

☆

Mindenē, Rietumvācijā, kāds laulāts pāris, acīmredzot, pirmo reizi tiesā, tūdaļ pēc prokurora bargās runas domājās esam notiesāti un atstāja tiesas zāli. Sargi to aizturēja un atveda atpakaļ, vēl īsi pirms attaisnojošā sprieduma pasludināšanas.

Vai inflācija grauž

JŪSU IETAUPĪJUMUS?

Cenām kāpjot augstāk un augstāk, inflācija šīs dienas dolaru var padarīt daudz mazvērtīgāku nākotnē.

Padomājiet par līdzdalību ieguldījumu fondos, kas ļauj Jūsu naudai darboties vienlaicīgi daudzos augstvērtīgos uzņēmumos, kļūstot par šo uzņēmumu līdzīpašnieku. Jūs būsiet pārsteigti, cik tas vienkārši izdarāms.

Pieprasiet informāciju par risku, cenām un priekšrocībām mūsu Latviešu nodaļai. Visi paskaidrojumi latviešu un angļu valodās par brīvu un Jums nesaistoši.

UNITAS INVESTORS DIV. WILLIAM JENNINGS & CO., INC.

46 West Clinton Ave., Tenafly, New Jersey.

Tel.:New Jersey LO 7-3580
New York CH 4-2629.

Uzvārds: ....

Adrese: ....

LĪGO VAKARS PRIE...

(g) Kā citus gadus, arī pag. sestdienas pēcpusdienā Ņujorkas latvieši posās uz iecienīto līgošanas vietu — Priedaini, Ņudžersijā. Jau ap launaga laiku sāka pulcēties līgotāji, bet vakarā viņu pulks bija krietni prāvs. Ņudžersijas latv. b-bas pr-ks V. Landsmanis zināja stāstīt, ka pārdotas ap 2.000 ieejas biļetes. Daudzi bija ieradušies tautas tērpos, ozolla...

JAUNO TEOLOGU DIENU PROGRAMMA

Mineāpolē jauno teologu dienu ietvaros, kas sāksies otrdien, 4. jūlijā, plkst. 9,45, prof. Dr. E. Šmits lasīs lekciju „Sakraments agrāko baznīcas tēvu iztulkojumā", māc. K. T. Kuškevics „Dažas problēmas kristīgajā eschatoloģijā", „Cilvēks un vēsture marksisma un kristietības skatījumā", māc. A. Veinbergs „Latvijas ev. - lut. baznīca pārbaudījuma laikā", prof. J. Rozentāls „Laika un pārlaicīgā kategorija Jaunajā Derībā". 4. jūlijā, plkst. 19.00 Mineapoles latviešu baznīcā notiks dievkalpojums, kurā piedalīsies prof. K. Ozoliņš, māc. I. Kalniņš un stud. theol. V. Pavasars. Dziedās L. Meeks. 5. jūlija dievkalpojumā, plkst. 19.00 sprediķos māc. T. Gulbis, liturģiju vadīs māc. U. Cepure, lūgšanu teiks stud. theol. A. Grinbergs. Dziedās I. Cepure. Svinīgs noslēguma dievkalpojums notiks 6. jūlijā, plkst. 19.00 ar Latviešu draudžu apvienības pārvaldes Amerikā priekšnieka māc. A. Veinberga, māc. P. Langina, māc. V. Grīnvalda un māc. A. Kaupiņa piedalīšanos. Dziedās I. Kurme. Visos dievkalpojumos pie ērģelēm būs E. Pone. Pl. 20.00 notiks draudzes vakars. Referēs māc. A. Veinbergs par tēmatu „Mūsu draudžu apvienība un Latvijas ev. - lut. baznīcas vienība". Klavieŗu priekšnesumus sniegs G. Kalmīte. Pēc tam groziņu vakars.

Sanāksme notiks Mineapolē latviešu draudzes namā, 3152, 17 Ave., So. Lekcijas būs ik dienas no plkst. 10—12 un trešdien, 5. jūlijā, arī no plkst. 14—16. Latvijas ev. - lut. baznīcas mācītāji, kā arī ikviens draudzes loceklis ir aicināts ņemt dalību sanāksmē.

PATĪKAMA NEDĒĻAS...

APSVEICAMA DV T...

Tas ir jau izveidojies par savu veida tradiciju, ka Ziemeļkalifornijas Daugavas vanagi reizi pul...

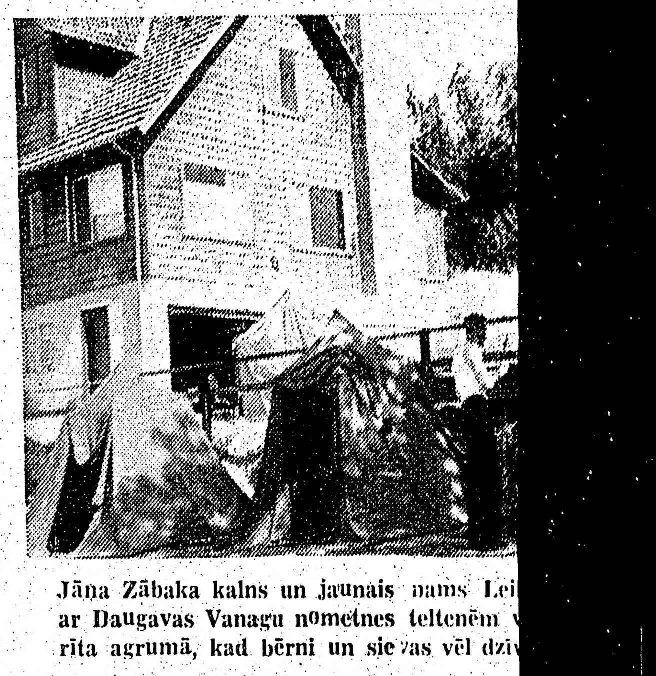

Jāņa Zābaka kalns un jaunais nams ... ar Daugavas Vanagu nometnes teltenēm ... rīta agrumā, kad bērni un sie... vēl dzī...

VISĀ PASA...

■ Alma Gulbīte, lauksaimniecības, izglītības un kooperācijas darbinieka Jūlija Gulbīša dzīvesbiedre, 5. jūnijā Upsalā svinēja 75. dzimšanas dienu. Jubilāre nāk no Sēlijas un beigusi Ķeniņa ģimnaziju Rīgā. Latvijas neatkarības gados Alma Gulbīte, tāpat kā viņas vīrs, rosīgi piedalījās sabiedriskā darbā.

■ Rīgā, pirms 1. maija svētkiem, dievkalpojumiem slēgta pareizticīgo katedrāle Brīvības bulvārī. Katedrāles sīpolveidīgajiem torņiem nozāģēti arī krusti. Pagaidām nav ziņu, kādām vajadzībām katedrāli izmantos.

■ Upsalas latviešu draudzē māc. Leons Cuibe iesvētījis Juri Āboliņu, Baibu Hofmani, Māru Strautmani, Māru Vilku un Jāni Zēbergu.

■ Jaunākās paaudzes mākslinieks Arvīds Sodums pārcēlies no Johannisburgas, Dienvidafrikā, uz Kambervellu, Austrālijā. Kā leģionārs pēc gūsta Cedelghemā Sodums dzīvoja Vācijā, Grosenbrodē. Sākoties izceļošanai, viņš devās uz Angliju, tad ieradās Keptaunā, Dienvidafrikā, kur šis prof. A. Annusa bij. audzēknis bija iekārtojis mākslas keramikas studiju.

■ Menchengladbachas latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus baznīcā, māc. R. Bērziņš iesvētīja Māru Kociņu un Airu Jakoviču. Tautieši jaunās draudzes locekles apveltīja ziediem.

LĪGO VAKARS PRIEDAINĒ

(g) Kā citus gadus, arī pag. sestdienas pēcpusdienā Ņujorkas latvieši posās uz iecienīto līgošanas vietu — Priedaini, Ņudžersijā. Jau ap launaga laiku sāka pulcēties līgotāji, bet vakarā viņu pulks bija krietni prāvs. Ņudžersijas latv. b-bas pr-ks V. Landsmanis zināja stāstīt, ka pārdotas ap 2.000 ieejas biļetes. Daudzi bija ieradušies tautas tērpos, ozollapu vainagiem pušķojušies. Braši skanēja līgošana, kā citkārt laukos dzimtenē. Viesi bija dažkārt mērojuši tālus ceļus, lai Līgo vakarā būtu kopā ar rosīgajiem Ņudžersijas latviešiem Priedainē, kas šogad atkal ievērojami paplašināta un izbūvēta. Nebija vairs neērtību, censoties iegādāt ceptas desiņas, pudeli alus vai degvīna pie jaunās, garās bufetes. Arī apkalpes personāls nebija vairs tik gauss, kā citus gadus, un rīkojās ar jau gandrīz profesionālu vērienu. Daudzi līgotāji bija ieradušies ar personīgām desu un cāļu cepjamām ierīcēm, darbinot tās turpat pie galdiem, plašajā laukumā zem bērziem.

Vietējais orķestris, R. Bērziņa vadībā, rūpējās par dejotāju priekiem.

Sarīkojuma ievadījumā Tonija Kalve deklamēja un līgotāju ansamblis, piedaloties Ņudžersijas latv. b-bas drāmatiskai kopai un Ņubransvikas jauktajam korim, skandēja līgo dziesmas. Tautas deju priekšnesumus sniedza Filadelfijas jaunatnes pulciņa un Ņudžersijas latv. b-bas tautas deju kopas.

JAUNO TEOLOGU DIENU PROGRAMMA

Mineāpolē jauno teologu dienu ietvaros, kas sāksies otrdien, 4. jūlijā, plkst. 9,45, prof. Dr. E. Šmits lasīs lekciju „Sakraments agrāko baznīcas tēvu iztulkojumā", māc. K. T. Kuškevics „Dažas problēmas kristīgajā eschatoloģijā", „Cilvēks un vēsture marksisma un kristietības skatījumā", māc. A. Veinbergs „Latvijas ev. - lut. baznīca pārbaudījuma laikā", prof. J. Rozentāls „Laika un pārlaicīgā kategorija Jaunajā Derībā". 4. jūlijā, plkst. 19.00 Mineapoles latviešu baznīcā notiks dievkalpojums, kurā piedalīsies prof. K. Ozoliņš, māc. I. Kalniņš un stud. theol. V. Pavasars. Dziedās L. Meeks. 5. jūlija dievkalpojumā, plkst. 19.00 sprediķos māc. T. Gulbis, liturģiju vadīs māc. U. Cepure, lūgšanu teiks stud. theol. A. Grīnbergs. Dziedās I. Cepure. Svinīgs noslēguma dievkalpojums notiks 6. jūlijā, plkst. 19.00 ar Latviešu draudžu apvienības pārvaldes Amerikā priekšnieka māc. A. Veinberga, māc. P. Langina, māc. V. Grīnvalda un māc. A. Kaupiņa piedalīšanos. Dziedās I. Kurme. Visos dievkalpojumos pie ērģelēm būs E. Pone. Pl. 20.00 notiks draudzes vakars. Referēs māc. A. Veinbergs par tēmatu „Mūsu draudžu apvienība un Latvijas ev. - lut. baznīcas vienība". Klavieru priekšnesumus sniegs G. Kalmīte. Pēc tam groziņu vakars.

Sanāksme notiks Mineapolē latviešu draudzes namā, 3152, 17 Ave., So. Lekcijas būs ik dienas no plkst. 10—12 un trešdien, 5. jūlijā, arī no plkst. 14—16. Latvijas ev. - lut. baznīcas mācītāji, kā arī ikviens draudzes loceklis ir aicināts ņemt dalību sanāksmē.

PĒTERDIENA

Līgo dziesmas izskanējušas. Jāņi aizvadīti. Bet tuvojas vēl viena svarīga, tradicionāla diena — Pēteri un Pauļi, kas šogad iekrīt ceturtdienā. Latvijā bija parasts arī Pēterus aplīgot. Šim nolūkam bija sacerētas pat īpašas līgo dziesmas, kas runāja par Jāņu un Pēteŗu raksturīgām atšķirībām. Šo seno tradīciju nevajadzētu aizmirst arī trimdā. Pēteri varētu apvainoties. Tamdēļ veltīsim pa līgo dziesmai arī tiem, tāpat Pauļiem.

Latvijā ar Pēterdienu izbeidzās vasaras vieglā un jautrā daļa. Arī dzeguze ar Pēterdienu beidza kūkot. Sākās karstākais vasaras darba laiks, un jautrajām izdarībām bija jārimst līdz rudens apkūlībām un pļaujas svētkiem.

Lai suminātī Pēteri un Pauļi!

Līgo!

Informācija par 3. latviešu dziesmu svētku Kanadā norisi Toronto

Svētku koncerts — sestdien, 2. septembrī, plkst. 5.00 p.p. Maple Leaf Gardens. Ieejas cenas: $3.50 līdz $1.50. Ieejas kartes koncertam saņemamas tikai Maple Leaf Gardens, iepriekš pasūtot pa pastu, jeb no 14. augusta arī iegādājoties uz vietas. Adrese: Maple Leaf Gardens, 60 Carlton St., Toronto, Ont. Pasūtinājuma veidlapas koncerta ieejas kartēm saņemamas pie vietējiem koŗiem, sabiedriskām organizācijām, latviešu veikalos u.t.t.

Tautas deju lieluzvedums — svētdien, 3. septembrī, plkst. 1,30 p.p. Varsity Arenā, Bloor St., W. Ieejas cenas: $2.50 un $1.50. Bērniem līdz 16 gadiem $0.50.

Jaundarbu koncerts — Lansdowne Playhouse Theatre, Bloor un Lansdowne Sts., svētdien, 3. septembrī, plkst. 10.00 no rīta. Ieejas cenas: $2.50 un $1.50.

Teātra izrāde — Lansdowne Playhouse Theatre, svētdien, 3. septembrī, plkst. 5.00 p.p. Ieejas cenas: $2.50., $2.00 un $1.50.

Rakstnieku cēliens — sestdien, 2. septembrī, plkst. 11.00 no rīta Canadian Legion Hall, 22 College St. Ieejas cenas: $1.50 un $1.00.

Svētku balle — divās zālēs — Palace Pier un Club Kingsway. Ieejas cena, ieskaitot galdiņu, $2.50.

Torontieši ieejas kartes var iegādāties Calla, Lotus un Venus puķu veikalos. Ārpus Toronto dzīvojošie var pieprasīt ieejas kartes uz šādu adresi: Mrs. Ārija Grasmanis, 47 Keystone Avenue, Toronto 13, Ontario, Canada.

Čeki un naudas pārvedumi adresējami: Latvian Song Festival. Lūdzu pievienojiet čeka izmaiņas nodevu. Pasūtinājuma veidlapai pievienot sev adresētu aploksni, karšu nosūtīšanai. Bez aploksnes pasūtītās ieejas kartes būs saņemamas svētku laikā Informācijas birojā — Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis Sts.

Jaundarbu koncertā, teātra izrādē un Rakstnieku cēlienā bērniem līdz 16 gadiem puscenas.

Tautas deju lieluzvedumā un Rakstnieku cēlienā — jauniešu organizācijām, iegādājoties kartes grupās — puscena.

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKI!

Mūsu izstāde 3. Latviešu dziesmu svētku laikā Kanadā no 1.—4. sept. Toronto.

Latviešu tautas māksla saknojusies jau sirmajā senatnē, un joprojām turpina attīstīties aizvien pilnīgāk un krāšņāk mūsu dienās.

Ne tikvien latvieši, bet arī cittautieši apbrīno un labprāt iegādājas mūsu daiļamatnieku darbus gan viņu rīkotajās, gan arī mūsu izstādēs.

Vēl tikai divi mēneši, un Dziesmu svētku laikā Toronto notiks daiļamatnieku izstāde. Šai izstādei jābūt bagātākai, kāda jebkad trimdā rīkota. (Arī pārējo mākslu nozarēs redzēsim un dzirdēsim labākos sniegumus). Bet tas atkarīgs no mums pašiem — par cik mēs būsim uzņēmīgi savus darbus gatavot un izstādē piedalīties.

Daiļamatnieku izstādes rīcības komiteja laipni lūdz visus daiļamatniekus, kuŗi vēl nebūtu saņēmuši pieteikumu lapas, tās pieprasīt Veltai Vilsonei, 117 Collier St., Toronto 5, Ont. Turpat sūtāmi izstādei domātie darbi. Pieteikumi jāiesūta līdz š. g. 1. augustam, bet eksponāti līdz 20. augustam uz jau minēto adresi.

Savienotajās Valstīs dzīvojošos daiļamatniekus lūdzam nekavēties ar darbu izsūtīšanu. Jāpiezīmē, ka dažreiz sūtīšanā paiet ilgāks laiks. Ja kādam ir izdevība ar paziņām savus darbus atsūtīt, tad arī tiem ieteicams nekavēties. Ceram, ka daiļamatnieki šinī izstādē piedalīsies jo kuplā skaitā.

Daiļamatnieku rīcības komiteja.

MINEAPOLES - ST. PAULA LATVIEŠU EV. - LUT. DRAUDZES KORIS

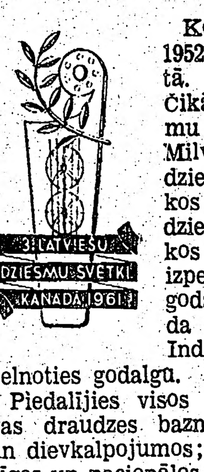

Koris dibināts 1952. gada martā. Piedalījies: Čikāgas dziesmu svētkos; Milvoku novada dziesmu svētkos; II visp. dziesmu svētkos Ņujorkā, kur izpelnījās divas godalgas; Novada dz. svētkos Indiānapolē, izpelnoties godalgu.

Piedalījies visos izcilākos savas draudzes baznīcas svētkos un dievkalpojumos; daudzos laicīgos un nacionālos sarīkojumos.

Koris dziedājis amerikāņu baznīcās, un no sava dibināšanas gada visos latviešu radio dievkalpojumu raidījumos.

18. novembrī 1958. gadā koris piedalījās televīzijas raidījumā un 1960. gada 30. decembrī „Twin City Area Educational Television Channel 2 K T C A jaunās studijas atklāšanā".

Diriģente: Elza Pone. Koŗa priekšnieks: Jānis Zvaners.

Soprāni: Elza Apinis, Ilze Bulate, Ruta Dombrovskis, Zelma Eglītis, Lūcija Korulis, Ruta Krinte, Alīse Krinte, Velta Laimonis, Līga Martinsone, Ruta Vītols, Līvija Vilinskis, Anita Veiss, Zaiga Tērauds, Māra Skujiņš, Irēna Bembers, Nadija Gagainis, Zinaīda Liepa, Ingeborga Liepa, Elizabete Mūrnieks, Aina Spolēns, Helēna Zemjānis. Alti: Jadviga Aviks, Helēna Akmentiņš, Mirdza Eglīte, Elza Krūklis, Edīte Kalniņš, Dzintra Prilaps, Ilze Zemjānis, Ruta Gagainis, Ilga Ķiploks, Anita Laimonis, Aldona Millers, Pārsla Stammers, Klāra Ozols, Erna Ratfelders. Tenori: Fricis Meņģis, Herberts Martinsons, Pēteris Olšteins, Jānis Zvaners, Vilis Kanderovskis, Harijs Ksilanders, Gunārs Zvaners. Basi: Jānis Gagainis, Uldis Krastiņš, Kārlis Millers, Ēriks Mūrnieks, Arnis Venteris, Rūdolfs Apinis, Austris Cers, Jānis Pone, Oskars Tērauds.

LASĪTĀJU vēstules

KAMDĒĻ DIEVKALPOJUMS UN AIZVESTO PIEMIŅAS AKTS TORONTO NOTIKA VIENĀ LAIKĀ?

Atbildot lasītājam, kas „nesaprot", kāpēc māc. A. Lūsis noturējis Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojumu tajā pat laikā, kad Toronto noticis Baltiešu federācijas rīkotais akts, paskaidroju sekojošo:

Jau divpadsmit gadus Toronto Sv. Jāņa draudze 14. jūnija vakarā rīko Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojumu. Visus šos gadus Baltiešu federācijas rīkotais Aizvesto piemiņas akts ir noticis vai nu svētdienā pirms, vai pēc 14. jūnija. Šogad pirmo reizi federācija izziņoja savu sarīkojumu 14. jūnijā vakarā. Ņemot vērā to, ka Latvija Amerikā par to ziņoja tikai apm. 2 nedēļas iepriekš 14. jūnija, tad dievkalpojumu atsaukt vai nolikt citā laikā vairs nebija iespējams. Neticu, ka Sv. Jāņa draudzes dievkalpojuma apmeklētāju skaits būtu „glābis" nožēlojamo stāvokli, ka zālē bija redzami tikai nedaudz latviešu. Pievienojos raksta autoram, ka šādam kūtrumam nav nekāda attaisnojuma. Bet, ja vēstules rakstītājs vēlējies par to vainot māc. A. Lūsi, tad, lai viņu nomierinātu, paskaidroju, ka, dievkalpojumam beidzoties, pats biju uz Baltiešu federācijas piemiņas aktu aizgājis. Domāju, ka ar varu baznīcā neviens netika ievilkts, un, kam bija vēlēšanās, tas Aizvesto piemiņas aktu varēja apmeklēt.

Arn. Lūsis

JAUNS IEROSINĀJUMS

Visi domā, ka Toronto latviešiem nams vajadzīgs. Uz to mūs skubina jaunatne, kuŗai nav telpu, kur pulcēties; uz to mūs skubina visu tautiešu skati un nacionālais gars. Bet izvest dzīvē šo svarīgo mērķi kavē divi svarīgi jautājumi: daudzās sīkās organizācijas un līdzekļu trūkums.

Manuprāt jāgriežas ar mīļu, sirsnīgu lūgumu pie mūsu Toronto luterāņu draudžu mācītājiem un draudžu padomēm, lai tās apvienotos vienā draudzē ar vienu baznīcu, kuŗā tad visi varētu apmierināt savas garīgās vajadzības, ar jau esošajiem ļoti cienītajiem mācītājiem.

Ja šis lūgums piepildītos, tad arī jau pa daļai būtu atrisināts jautājums par līdzekļiem kopīgam latviešu namam.

Pēteris Rudzītis, Toronto.

...STU KAKLĀ...

Tāpēc nav brīnums, ka Chruščevs, kad satikās Vīnē ar Kenedīju, rūcis, ka „Berlīne esot kauls, kas iestrēdzis viņa rīklē, un kas jādabū ārā".

Ja Berlīne ir svarīgā rietumu pozīcija, tā tomēr ir arī neciešams kavēklis komūnisma pasaules iekarošanas mērķu īstenošanai, jo bēgļu plūdi no austrumiem uz rietumiem ir dzīvs pierādījums, ka, ja cilvēkiem ir iespēja, tie tomēr izvēlas brīvību. Šāda miljonu „nobalsošana ar kājām" ar katru gadu kļūst komūnistiem nepatīkamāka. Tāpēc ir saprotama Chruščeva nostāja un draudi, ka tas Berlīnes problēmu izkārtos pats pēc saviem ieskatiem, noslēdzot vienpusīgu līgumu ar savu pašā Austrumvācijas ielikteņu valdību. Protams, cik tas būs pareizi no tiesiskā viedokļa, ir cits jautājums. Vīnes šarunās Kenedijs Chruščevam norādījis, ka rietumnieki Berlīnē atrodas legāli, ne tāpēc, ka krievi tos tur pacietuši, un arī nodomājuši tur palikt.

Vai Chruščevam Berlīnes kaulu no savas rīkles izdosies dabūt ārā bez pasaules kaŗa izraisīšanas, varbūt jau rādīs tuvākās nākotnes notikumi.

A. Kalns

...ATGADĀS

...sev operāciju ar bārdas nazi. Operācija izdevusies labi.

★

Kāda atraitne bija ievietojusi laikrakstā sludinājumu, ka vēlas saimniecības vadītājas vietu pie vientuļa vecāka kunga. Starp daudziem piedāvājumiem, kuŗus tā saņēma, viens bija arī no viņas brāļa, kuŗš dzīvo tanī pat pilsētā.

★

Parīzes policija, izdarot nakts kontroli zem Sēnas tiltiem, atklāja vecāku vīru, kuŗam klāt bija pielādēts revolveris. Par neatļautu ieroču glabāšanu sirmgalvim bija jāatbild tiesā. Viņa aizstāvis prasīja attaisnošanu, jo apcietinātais, kādreizējais Montenegro valstiņas ģenerālis, 1914. gadā esot cīnījies sabiedroto pusē. Tagad Montenegro valstiņa pazudusi no Eiropas kartes (pievienota Francijai), kaut gan nekāds oficiāls nokārtojums nav savlaicīgi publicēts. Tā tad saskaņā ar internacionālām tiesībām, Montenegro joprojām atrodas kaŗa stāvoklī ar Vāciju un Austriju. Šinī sakarībā vecais ģenerālis rīkojies pareizi, turēdams pie sevis ieroci, lai vajadzības gadījumā to lietotu. Advokāts lūdza apsūdzēto attaisnot.

★

Padomju Savienībā, tāpat satelītu valstīs, puišeņi, kas dzimuši naktī no 12. uz 13. aprīli, visi dzimtsarakstu reģistros saņēmuši Jurija vārdu, par godu pirmajam sekmīgajam astronautam Jurijam Gagarinam.

★

Mindenē, Rietumvācijā, kāds laulāts pāris, acīmredzot, pirmo reizi tiesā, tūdaļ pēc prokurora bargās runas domājās esam notiesāti un atstāja tiesas zāli. Sargi to aizturēja un atveda atpakaļ, vēl īsi pirms attaisnojošā sprieduma pasludināšanas.

Vai inflācija grauž

JŪSU IETAUPĪJUMUS?

Cenām kāpjot augstāk un augstāk, inflācija šīs dienas dolaru var padarīt daudz mazvērtīgāku nākotnē.

Padomājiet par līdzdalību ieguldījumu fondos, kas ļauj Jūsu naudai darboties vienlaicīgi daudzos augstvērtīgos uzņēmumos, kļūstot par šo uzņēmumu līdzīpašnieku. Jūs būsiet pārsteigti, cik tas vienkārši izdarāms.

Pieprasiet informāciju par risku, cenām un priekšrocībām mūsu Latviešu nodaļai. Visi paskaidrojumi latviešu un angļu valodās par brīvu un Jums nesaistoši.

UNITAS INVESTORS DIV. WILLIAM JENNINGS & CO., INC.

46 West Clinton Ave., Tenafly, New Jersey.

Tel.:New Jersey LO 7-3580

New York CH 4-2629.

Uzvārds: ....

Adrese: ....

....

PATĪKAMA NEDĒĻAS NOGALE KALIFORNIJAS SAULĒ

APSVEICAMA DV TRADICIJA SANFRANCISKO

Tas ir jau izveidojies par sava veida tradiciju, ka Ziemeļkalifornijas Daugavas vanagi reizi pulcējas jūnija mēnesī, jo šinī laikā Latvijai un latviešu tautai bijis daudz liktenīgu dienu. Viņi pulcējās, lai šinīs sanāksmēs varētu apvienot darbu ar atpūtu un izpriecu ārpus lielpilsētām. Šogad šī sapulcēšanās notika tā sauktajā — Jāņa Zābaka kalnā, Leikportā, pie lielākā un skaistākā Kalifornijas ezera — Skaidrā ezera (Clear Lake), kur Kalifornijā pazīstamais, vietējo latviešu teātŗu aktieris, Daugavas vanagu un Latv. b-bas darbinieks un grāmatu izdevējs Jānis Zābaks iepircis sev „kalnu", un tā malā, paša rokām, uzcēlis lielu un gaumīgu trīs stāvu namu. Siltajā nedēļas nogalē te pulcējās Daugavas vanagi ar savām ģimenēm. Ap Jāņa Zābaka kalnu auga telteņu nometne, jo visam lielajam pulkam nevarēja iznākt vietas šī plašā nama istabās.

Jāņa Zābaka kalns un jaunais nams Leikportā, Kalifornijā, ar Daugavas Vanagu nometnes teltenēm visapkārt svētdienas rīta agrumā, kad bērni un sievas vēl dzīvo savos sapņos . . .

Priekšnieka Teodora Siļa vadībā tika pārrunāti un nolemti organizatoriskie pasākumi nākošajam pusgadam. Bērniem bija jautras nodarbības, kas domātas pareizas latviešu valodas vingrinājumiem un tās bija sagatavojuši ar pieredzi bagātie skolotāji un skatuves darbinieki. Nakts pagāja dziesmās pie priecīgas alus glāzes. Makšķernieki un saules un peldēšanās izpriecu cienītāji atrada sev visas iespējas divas saulainās dienas pēc kārtas. Leikporta atrodas ap 90 jūdžu ziemeļos no Sanfrancisko un vairāki šīs nometnes dalībnieki bija braukuši trīs stundas, lai pabūtu pāris dienu kopā ar domu un cīņu draugiem, un reizē lai papriecātos par vasaru brīvajā dabā. Šī sanāksme bija pulcinājusi pāri par 80 dalībnieku. Bija daudz jaunu, derīgu domu, dziesmu un smieklu par visu, kas dzīvē un mūsos pašos ir greizs un kas nemaz tik viegli nepadodas iztaisnošanai. Taisnums vien esot arī garlaicīgs.

Dz.

VISĀ PASAULĒ

■ Alma Gulbīte, lauksaimniecības, izglītības un kooperācijas darbinieka Jūlija Gulbīša dzīvesbiedre, 5. jūnijā Upsalā svinēja 75. dzimšanas dienu. Jubilāre nāk no Sēlijas un beigusi Ķeniņa ģimnaziju Rīgā. Latvijas neatkarības gados Alma Gulbīte, tāpat kā viņas vīrs, rosīgi piedalījās sabiedriskā darbā.

■ Rīgā, pirms 1. maija svētkiem, dievkalpojumiem slēgta pareizticīgo katedrāle Brīvības bulvārī. Katedrāles sīpolveidīgajiem torņiem nozāģēti arī krusti. Pagaidām nav ziņu, kādām vajadzībām katedrāli izmantos.

■ Upsalas latviešu draudzē māc. Leons Čuibe iesvētījis Juri Ābolinu, Baibu Hofmani, Māru Strautmani, Māru Vilku un Jāni Zēbergu.

■ Jaunākās paaudzes mākslinieks Arvīds Sodums pārcēlies no Johannisburgas, Dienvidafrikā, uz Kambervellu, Austrālijā. Kā leģionārs pēc gūsta Cedelghemā Sodums dzīvoja Vācijā, Grosenbrodē. Sākoties izceļošanai, viņš devās uz Angliju, tad ieradās Keptaunā, Dienvidafrikā, kur šis prof. A.Annusa bij. audzēknis bija iekārtojis mākslas keramikas studiju.

■ Menchengladbachas latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus baznīcā, māc. R. Bērziņš iesvētīja Māru Kociņu un Airu Jakoviču. Tautieši jaunās draudzes locekles apveltīja ziediem.

■ Brisbenas latviešu meistarsacīkstes un DV kausa izcīņa galda tenisā notiks DV Brisbenas nod. sarīkojumā 7. jūlijā, pl. 18 Newmarket Memorial Hall telpās, Enogerra Rd., Ņūmārketā.

■ 1961. g. otrā pusē DV Brisbenas nodaļai izplānoti 9 dažādi sarīkojumi, daļēji piedaloties arī desmitajā. Īpašā sarīkojumu sērijā 1962. g. janvārī nodaļa atcerēsies 10 darba gadus.

■ Velingtonietis Pauls Kozlovskis ar dzīvesbiedri pašreiz ir ceļojumā uz Vāciju. Atgriešanās Jaunzēlandē paredzama novembrī.

■ 14. jūnijā Bijetas (Billettes) baznīcā Parīzē notika sēru dievkalpojums sakarā ar deportācijām no Latvijas un pārējām Baltijas valstīm 1941. gadā. Dievkalpojumu vadīja un iespaidīgu svētrunu teica mācītājs E. Lappuķe.

Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika aizvesto piemiņas akts. Savā uzrunā sūtnis Dr. O. Grosvalds atcerējās padomju varas noziedzīgo nodarījumu pirms 20 gadiem un aprādīja, ka maskētas deportācijas turpinās arī tagad. Pat šogad jau izsūtīts no Latvijas uz Sibiriju, uz neskarto zemju kultivēšanu liels skaits jauniešu. Pasaulei pauž, ka tā ir patriotiskās jaunatnes labprātīga uzupurēšanās, bet patiesībā tā ir uz visu mūžu.

JĀŅI LATVIEŠU UZŅĒMUMĀ

Risberga būvniecības uzņēmumā Babilonā, Longailendā, kā ikgadus, arī šinī Jāņu vakarā, 23. jūnijā, pēc darba beigām, darbinieki sapulcējās tuvējā mežmalā, lai pienācīgi sagaidītu Jāņus. Viesus sagaidīja Jānis Risbergs ar kundzi. Čaklas rokas bija gādājušas par sieru, alu un citiem uzkožamiem. Atskanēja Līgo dziesmas, pie kam izveidojās aplīgošanās sieviešu un vīriešu starpā. Daudzas tautu meitas bija ieradušās tautas tērpos. Bērniem prieku sagādāja ugunskurs. Bija ieradušies arī vairāki amerikāņu viesi, kas ar interesi noraudzījās latviešu nacionālās svinībās.

Savienotās VALSTIS

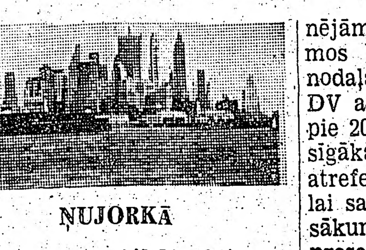

ŅUJORKĀ

● Ap 100 apmeklētāju bija sanākuši Latviešu biedrības Jāņu vakara sarīkojumā Jorkvilles tempļa telpās Ņujorkā sestdien, 24. jūnijā. Rīkotāji bija parūpējušies par mākslīgu Jāņuguni, uz skatuves bija līgo dziesmas S. Princes vadībā, vakaru noslēdzot ar dejām un sabiedrisku dzīvi. Jāņa tēvs pacienāja ar alu, bet Jāņa māte ar sieru. Vakaru uzņēma krāsu filmā. Latviešu biedrība savus ievērojamākos sarīkojumus uzņem filmās jau apmēram 7 gadus, ko dažreiz izrāda biedru sanāksmēs.

● Kristīgās baznīcas jaunatnes konference - kursi notiek 1. un 2. jūlijā Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Irbes nometnē Katskilos. To ievadīs prāv. K. Birznieka svētbrīdis sestdien, pl. 10,00 no rīta, kam sekos māc. R. Zariņa, prāv. K. Valtera un māc. V. Klīves lekcijas, bet vakaru noslēgs ugunskurs ar priekšnesumiem, kopā ar skautiem un gaidām. Svētdien lekciju turpinājumi, bet starplaikā sporta nodarbības, peldēšanās, dziedāšana, braukšana ar laivu. Konferenci noslēgs svētdien ar saviesīgu vakaru.

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Longailendas īpašuma komiteja saņēmusi 500 dolaru ziedojumu no Beišoras, un tikpat arī no Frīportas dāmu komitejas. Komitejai ir bijuši vairāki nekustamu īpašumu pirkšanas piedāvājumi, pie kam viens atgādinājis mācītāja muižu Latvijā.

● Klusajā okeānā uz kuģa miris Oskars Fremonts. Viņš bija pirmais virsnieks uz eļļas tankkuģa. Tuvākā osta bijusi Kalifornijā, vairāku tūkstošu jūdžu tālu, tāpēc aizgājējs guldīts okeāna viļņos. F. atstāj piederīgos Doverā, Ņudžersijā.

● Māc. R. Zariņš 24. jūnijā Ridžvudā, Ņudžersijā nokristījis Robertu Alfredu Briedi, vecāki Ojārs un Mirdza Briedis.

● Bērnu vasaras nometne draudzes īpašumā — Irbes nometnē, Katskilos, četrās grupās. Pirmā grupa nometnē atradīsies no 10.—24. jūlijam, un šim periodam pieteikušies ap 60 bērnu. Otram periodam, no 24. jūlija līdz 7. augustam, pieteikušies 95, trešam — 60 bērnu. Pēdējā periodā no 21. augusta līdz 4. septembrim piedalīsies gados vecākie bērni, bet pagaidām pieteikušies tikai 8.

ČIKĀGĀ

● DV Čikāgas nodaļas valdes sēdē priekšnieks Uldis Vītols izteica neapmierinātību par līdzšinējām nepilnībām atreferējumos par Daugavas Vanagu nodaļas darbību. Tā kā Čikāgas DV apvienība, kuŗā sastāv tuvu pie 200 biedriem, ir viena no rosīgākām organizācijām Čikāgā, atreferējumi presē nepieciešami, lai sabiedrību informētu par pasākumiem un veikumiem. Par preses referenti valde vienbalsīgi izraudzīja V. Hermani - Daly.

● 10. jūnijā DV Čikāgas apvienība rīkoja Milvoku aktieŗu kopas viesizrādi. Kopa, Pēteŗa Ozola vadībā, skatītājus iepriecināja ar komēdiju „Minchhauzena precības". Izrāde pulcināja prāvu skatītāju pulku, kas savu prieku par jauko sniegumu apliecināja ar ziediem un aplausiem. Izrādes starpbrīžos teātŗa apmeklētāji jo rosīgi izpirka mantu loterijas biļetes, nodrošinot līdzekļus Palīdzības akcijai.

● Bērnu vasaras nometne šovasar no 15.—29. jūlijam pie Ģenevas ezera. Nometni vadīs DV ASV priekšnieks Augusts Vanags ar vietnieci Irmu Vīksniņu.

VH

● Latviešu katoļu draudze īpašumā ieguvusi ļoti ērtu un vispusīgi izmantojamu vasaras atpūtas vietu Viskonsinā, Vanda Vega ezera krastā.

Skaistais īpašums ir 33 akru liels un nav padots nekādiem biežī apdzīvoto vietu noteikumiem. Katoļu draudze jauniegūto lauku īpašumu savā apsaimniekošanā pārņems ar 1961. gada 1. jūliju. Draudzes vadošās personas paskaidroja, ka šis lauku īpašums nav domāts vienīgi draudzes locekļu vajadzībām, bet to varēs izmantot visi tautieši un latviešu organizācijas.

Īpašums atrodas 86 jūdzes no Čikāgas un sasniedzams, braucot pa 12. ceļu, apm. 15 jūdzes aiz Lake Ģeneva.

● Kārlis un Antonija Strazdiņi savās mājās, tuvāko draugu pulciņā nosvinēja sudraba kāzas. Garīgo aktu vadīja māc. A. Sudārs. No strēlnieku saimes sudrabkāzniekus sveica kopas pr-ks R. Poruks un M. Zavicka, pasniedzot piemiņas velti un ziedus.

● Čikāgas strēlnieku kopas dāmu komitejas pr-ce A. Indane mainījusi dzīves vietu, un tagadējā adrese ir: 634 N. St. Luis Av., Chicago, Illinois, tālr. 826-8991.

BAFALO, N. Y.

● Aizvesto piemiņas dievkalpojums bija pulcinājis tuvu pie 50 dievlūdzēju. Arī turpmāk jūlija un augusta mēnešos latviešu dievkalpojumi Bafalo notiks no rīta. Piemiņas aktu, ko rīkoja latviešu klubs svētdien, 18. jūnijā, atklāja pr-ks Jēkabs Ozoliņš, sekoja V. Celma referāts par 14. jūnija notikumiem un Latvijas pastāvēšanas pēdējām dienām. Referents pakavējās pie personīgiem piedzīvojumiem sakarā ar Abrenes robežsargu incidentu un Daugavpils Dziesmu svētkiem — kas iezvanīja brīvās Latvijas bojāeju. Svinīgais klusuma brīdis mocekļu piemiņai, valsts himna un krāšņais nacionālais dekorējums piešķīra aktam aizkustinošu noskaņu, un daudzu acis kļuva mitras. Noslēgumā E. Alka nolasīja Kārļa Dziļlejas „Cilvēks jautā", — kam sekoja Ainas Paozols klavieŗu solo. Jāpateicas kluba pr-kam J. Ozoliņam, kam izdevies nodibināt jauktu kori, pašam uzņemoties diriģenta pienākumus.

Kluba kārtējās sanāksmes vasaras laikā institūtā nenotiks, toties būs izbraukumi zaļumos — par ko savlaicīgi paziņos.

● Architektūras students Viestards Rācenis, kas ir Sirakūzu universitātes stipendiāts ieguvis $900,- lielu stipendiju arī šogad pēdējam (piektam) studiju gadam.

● Kluba valde turpmāk paziņojumus par kluba sarīkojumiem un darbību izsūtīs tikai ģimenēm, kur vismaz kāds no strādājošiem būs nokārtojis niecīgo kluba biedru maksu $2,- gadā, jo klubam, kā bezpeļņas organizācijai, līdzekļu nav un gadu tecējumā arī no pasta izdevumiem sakrājās ievērojamas summas. Maksājumus var arvien nokārtot pie kasieŗa A. Zaķīša, 279 Main St., East, Aurora, N. Y.. Tel. NL 2-5919.

POKIPSIJA, N.Y.

Svētdien, 18. jūnijā, Pokipsijas un apkārtnes ev. - lut. latviešu draudze pieminēja aizvestos ar dievkalpojumu baznīcā, māc. A. Anševica vadībā.

Baznīcas blakus telpās notika sestdienas skolas izlaiduma akts, ko atklāja draudzes priekšnieks A. Ziemiņš. No apm. 32 draudzes robežās bērniem, kādi sanāca Ziemassvētkos eglītes vakarā, skolu apmeklē tikai 7. Pat no tiem vairāki nebija atnākuši saņemt savas apliecības un grāmatu veltes. Kamdēļ esam palikuši vienaldzīgi?

Skolā mācības pasniedz Alma Šmita un māc. A. Anševics. Pr-ka A. Ziemiņa rūpes ir neizsīkstošas, lai mācības gaitā nebūtu traucējumu, lai netrūktu mācības līdzekļu. Kur meklējams iemesls bērnu attūrēšanai no skolas?

Nenormāls pagaidām stāvoklis, ka skolai nav pastāvīgas telpas, un mācības notur bērnu vecāku dzīvokļos. Jaunā draudze vēl samērā maz var palīdzēt ar līdzekļiem, un skolotājus algo bērnu vecāki paši. Bet arī nelielā stundu maksa nevarētu būt par iemeslu augšā minētai atturībai!

Aktam sekojošu koncertu ievadīja ar klavieŗu solo Velta Anševica, baritons Ilmārs Upītis dziedāja tautas dziesmas un Mirdza Balodis atskaņoja Bēthovena Sonātu. Koncerta daļu noslēdza tēva un dēla kopīgā uzstāšanās ar prologu no „Pūt, vējiņi". Tēvs — Augusts Upītis deklamēja un dēls Ilmārs dziedāja.

● Jaunatnes pulciņā notikusi vadības maiņa: līdzšinējais pr-ks Pēteris Aizupītis aiziet no Pokipsijas, un turpmāk nevar pienākumus pildīt. Par jauno pulciņa vadītāju izraudzīts Vilnis Daugavietis, sekretāre — Maija Bērziņš. Sanāksmē referēja ALJA's pr-dis J. Šlesers.

Jaunatnes pulciņš sūta 3 pārstāvjus uz draudžu jaunatnes konferenci — kursiem š. g. 1. un 2. jūlijā Ņujorkas draudzes Irbes nometnē, Katskilu kalnos. Uz min. konferenci ekskursijā brauc arī draudzes sestdienas skola un citi tautieši.

Jaunatnes rudens sarīkojums ar dievkalpojumu notiks 3. septembrī.

GRAND RAPIDOS

● Tautas sēru dienas atceri Grand Rapidos kopīgi rīkoja latvieši, lietuvieši un igauņi. Rīkotāji, latviešu organizāciju padome ar prezidējošo org. korprāciju kopu, šoreiz, ņemot vērā, ka kopš pirmajām deportācijām paiet 20 gadu, bija rūpējušies, lai šo sarīkojumu, tāpat raidījumus radio un televīzijas stacijās izvērstu jo plaši. Diemžēl, sabiedrības vērtējums un atsaucība bija citāda, un sarīkojuma vietā, kur vajadzēja tikai demonstrēt ar savu ierašanos un vienotību, ieradās nožēlojami mazs dalībnieku skaits, par visām 3 tautībām kopā nedaudz vairāk kā 150 personas, ieskaitot programmas izpildītājus. Jāņem vērā, ka latviešu skaitu šinī kolonijā vien rēķina uz apm. 1.200. Kur pārējie, tas palika neatbildēts jautājums. Sarīkojumu ievadīja J. Celmiņa uzruna, kuŗš vadīja arī visu vakara norisi un teica uzrunu latviešu grupas vārdā.

Lielu izpratni Baltijas tautu jautājumā un viņu liktenģaitās savā runā parādīja amerikāņu rezerves virsnieks E. Kovejs, uzsverot, ka amerikāņi komūnisma ekspansiju neņem nopietni, ka vienaldzība pavairo briesmas, un šis zemes ļaudis ne labprāt grib skatīties reālitātēm acīs. Runātājs saņēma sirsnīgus un nerimstošus suminājumus. Vakarā dziedāja lietuviešu dubultkvartets P. Turutas vadībā, Skalbes un Aigara dzejoļus angļu valodā skandēja Ģ. Puriņš, dziedāja Vija Stokmane un klavieŗu pavadījumus veica Lilita Buša. Noslēgumā visiem programmas izpildītājiem un apmeklētājiem pateicās J. Celmiņš. Sarīkojuma atlikums paredzēts sainīšu sūtīšanai uz vergu nometnēm.

Komentējot mazo dalībnieku skaitu šinī atceres sarīkojumā, kāda no mūsu tautietēm, salīdzinājuma dēļ, teica: „Ja kāds mīļš un tuvs cilvēks aizgājis vai izrauts no mūsu vidus, mēs ne labprāt vairs uzņemamies rūpes par tā izvadīšanu, bet labprāt tās uzveļam citiem, šinī gadījumā, amerikāņiem".

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas ev.-lut. latv. draudzē 2. jūlijā, pl. 11 brīvdabas dievkalpojums nometnē; pl. 2 dienā Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 2. jūlijā, pl. 10 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

VAI CILVĒCES EKSISTENCE APDRAUDĒTA?

Tagad par šo tematu daudz spriež. To cilā parlamenta locekļi, universitāšu mācību spēki, garīdznieki un, protams, arī vienkārši ļaudis.

Šķiet, ka jautājums nelaikā pacelts, jo neviens, izņemot sarkano Ķīnu, nevēlas karot. Bet tai vēl nav atomieroču, kas īpaši baida cilvēkus. Padomju Savienības diktātors nav par karu, jo viņš nav pārliecināts uzvarā. Spriežot pēc iepriekšējiem diviem kariem, uzvarēja tie, kam bija vairāk cīņai nepieciešamo izejvielu un droša aizmugure. Ar šiem diviem priekšnosacījumiem Chruščevs nevar lepoties. Diemžēl, viņa nostāja kāda afekta uzplūdumā var arī mainīties. Tas ir galvenais iemesls, kāpēc pilsoņi sākuši spriest par nostāju. Tad vajadzētu vai nu padoties, vai atbildēt ar atomieročiem, kas it kā varētu apdraudēt visas cilvēces eksistenci.

Lai cik plašs būtu šis atomkaŗš, tas nevar apdraudēt visas cilvēces eksistenci. Nav iespējams sistēmatiski un precīzi raidīt bīstamos ieročus. Vietām iespējami uzbrukumu atkārtojumi, citas vietas un arī veselas tautas var palikt neskartas. Vispār — bailēm lielas acis. Nav jau arī zināms, kādi ieroči un kāds to daudzums ir ienaidnieka rīcībā. Varbūt tā mērķis ar draudiem panākt pretinieka kapitulāciju, kā tas līdz šim daudzkārt jau izdevies.

Ir vērts ieskatīties arī pagātnē, kad ir bijušas līdzīgas situācijas, bet ar pavisam citiem rezultātiem. Piemēra dēļ, jāatceras grieķu - persiešu kaŗš senatnē. Kad persieši nāca uzbrukumā Grieķijai, tad viņu lielā pārspēka dēļ arī vairāki grieķi, lai neapdraudētu savas tautas eksistenci, ieteica padoties ienaidniekam. Atēnu republika tam nepiekrita. Tā, nedaudzu citu grieķu atbalstīta, devās pretim ienaidniekam. Izšķirīgā kaujā atēnieši uzvarēja, izglābjot visu Grieķiju no persiešu jūga. Šī uzvara ļoti ietekmēja Atēnu kultūrālo attīstību, aizsteidzoties tālu priekšā citām Grieķijas valstiņām. Drosme izglāba tautu un veicināja tās augšupeju.

Vēl raksturīgāka kristiešu nostāja iepretim saviem vajātājiem pirmajos gadu simteņos pēc Kristus dzimšanas. Lielā Romas ķeizarvalsts negribēja pielaist savās robežās kristīgās ticības izplatīšanos. Tās piekritēju skaits bija mazs. Likās, ka šis milzis aprīs saujiņu savu nepaklausīgo pavalstnieku. Un tas nekautrējās viņus iznīcināt — sita krustā, raidīja viņiem virsū plēsīgus zvērus, kas tos saplosīja un aprija, kā arī citādi par viņiem zobojās un iznīcināja. Bet kristieši nepadevās, slēpās katakombās un pat priecājās, ka, mirstot mocekļu nāvē, droši iegūstot debesu valstību. Ķeizars Nerons pirmajā gadu simtenī un Dioklecians trešā gadu simteņa beigās sarīkoja plašas kristiešu vajāšanas, bet jaunā ticība uzvarēja, ieguva pat valsts ticības tiesības un arvienu vairāk izplatījās kā Romas valstī, tā arī citās zemēs, kļūstot par vienu no lielākām konfesijām pasaulē.

Šie piemēri norāda uz varenu pretinieku un lielām briesmām nelielām cilvēku grupām. Bet drosme un paļāvība uz savu taisnību neļāva tām iet bojā. Tad gan nebija atomieroču. Bet tagad tie ir abām pusēm, un nav zināms, vai kāds iedrošināsies iesākt šādu kaŗu, kas viņam pašam var nodarīt vislielākos zaudējumus, vai pat iznīcību, bet pretinieks var arī izkļūt ar daudz mazākām brūcēm.

Ņemot vērā minētās pārdomas un senatnes piemērus, šķiet, ka ierosinātā problēma par padošanos komūnistiem un bailes no bojā ejas nav pamatotas. Jo vairāk par to sabiedrība spriedīs, jo lielākas tajā būs bailes no atomieroču kaŗa, kas viņu var pamudināt spert nepārdomātus soļus.

Bez tam šāda prātošana pakalpo komūnistiem, jo ar baiļu pastiprināšanos sabiedrībā, tās locekļi arvienu kļūst jūtelīgāki un, nespējot to panest, viegli padodas draudiem, kuŗus tādos apstākļos vēl viegli pastiprināt.

P. Dreimanis

Pavadiet savu atvaļinājumu un izbraukumus

nometnē ‚RĪGA'

6 jūdzes ziemeļos no Port Severnas, pie Bakstera ezera.

Cenas: pāŗiem $20.-, vieniniekiem $14.- nedēļā, ieskaitot veļas, trauku un laivas lietošanu.

O. ZVIRGZDGRAUDS

50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 9-8782.

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

SVAIGU ZUŠU GALERTS

Zušiem novelk ādu, izņem iekšas, nomazgā, sadala gabaliņos un liek vārīties aukstā ūdenī, noputo, pieliek virces, sāli, piparus, lauru lapas un turpina vārīt uz lēnas uguns. Gatavos zuša gabaliņus izņem ārā un buljonam noņem taukus. Želatīnu iemērc aukstā ūdenī, kuŗu pievieno karstajam buljonam un maisot izkausē. Sakuļ 1-2 olu baltumus, atšķaida ar buljonu. Ļauj pusstundu nostāties, tad izkāš caur drēbi, ielej traukā un novieto siltumā. Formīšus izskalo ar aukstu ūdeni, ielej mazliet buljona un sasaldē. Tad ieliek citrona šķēlītes un izrobotas vārītu burkānu ripiņas, zaļumus, liek zuša gabaliņus, uzlej buljonu, un visu vēsā vietā sasaldē.

Izsit no formīšiem, garnē ar zaļumiem un pasniedz aukstā galdā.

ZIVJU FILEJI MARINĀDĒ

Zivju filejus pārkaisa ar sāli un pipariem, apviļā miltos un cep sakarsētā sviestā, taukos vai eļļā, tad saliek stikla traukā un pārlej ar etiķa marinādi. Etiķa marinādei, ja vēlas, var arī pievienot mazliet tomātu biezeņa.

LAŠU GALERTS

Pārgriež lasi gareniski pušu, izņem iekšas, nomazgā, sagriež mazākos gabaliņos, liek katlā līdz ar garšvielām un citrona sulu.

Gatavos laša gabaliņus izņem un pieliek izmērcētu želatīnu. Buljonu dzidrina ar sakultiem olu baltumiem. Laša gabaliņiem noņem ādu, sakārto trauciņos un pārlej ar izkāsto buljonu. Liek ledusskapī sarecēšanai. Otrā dienā izņem, saliek uz garena šķīvja un garnē ar zaļumiem.

BIEZPIENA OMLETE.

4 olas, 3 ēd. kar. cukura, 3 ēd. kar. miltu, 1/3 kv. skāba krējuma, sarīvēta citronu miza. Olu dzeltenumus sarīvē ar cukuru, pieliek skābu krējumu, miltus, citrona norīvējumu, labi samaisa un piejauc saputotos olu baltumus. Cep tikai vienu pusi, gaiši brūnu.

Izcepto omleti liek uz šķīvja. Pildījumam ņem caur gaļas mašīnu izmaltu biezpienu, pieliek skābu krējumu, sviestu, pierīvē citrona mizu un pieliek cukuru pēc garšas. Uz ceptās puses uzliek sagatavoto biezpiena masu. Omleti pārliec un cep no abām pusēm brūnu.

Ja omleti grib pildīt ar ievārījumu, tad jau iepriekš cep no abām pusēm brūnu. Omletes pasniedz galdā karstas.

ZIVJU SACEPUMS

2 mārc. no asakām notīrītu zivju kopā ar 3 ēd. kar. kartupeļmiltu izmaļ caur gaļas mašīnu, pieliek sāli un piparus pēc garšas, pielej 1/4 kv. salda krējuma un pieliek 3 sakultas olas. Labi izmaisa un liek ar sviestu ieziestā formā. Pārkaisa ar rīvmaizi un uzliek sviesta piciņas. Liek cepeškrāsnī un cep, līdz masa sarecējusi. Galdā pasniedz ar novārītiem kartupeļiem un olu mērci.

Vass & Rendek

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave., Apt. 403, (College un Spadina ielas stūrī).

Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

IMANTA

Ar auto pa Eiropu, atstājot paši savu vāģi Kanadā, Jūs varat braukt, kur tīk, savlaicīgi piesakot savu vēlēšanos

IMANTA
parcel service
TŪRISMA NOZAREI

Oldmarken 12
Copenhagen - Bagsvaerd
Telefons 98 18 26
(Telegrammu adrese).

- Mēs nododam Jūsu rīcībā vāģus ar vai bez šoferiem tuviem vai tāliem braucieniem
- sameklējam istabas viesnīcās
- kārtojam ceļojumu formālitātes
- informējam par skaistākiem tūrisma maršrutiem
- palīdzam lēti iepirkties
- Jūsu pirkumu nosūtām uz jebkuŗu valsti

Plānojiet iepriekš, rakstiet jau tagad!

IMANTA
Parcel Service
Tūrisma Nozare

Dziednieka pateicība

VĀCU ĪSSTĀSTS

Pēdējais pacients jau sen bija aizgājis, kad Dr. Kadereits vēl sēdēja savā pieņemamā istabā, domās nogrimis. No istabas loga pavērās brīnišķs skats uz kalnu virsotnēm, kas saulrietā tērpās violētas. Miers un klusums klājās pār dabu, bet sirmā ārsta domas vērpās satrauktas pavedienā, kopš laikrakstā bija parādījušās fotografijas un raksts par kādu cilvēku, kuŗš ārstam nebija svešs. Viņš domāja ilgi.

Kārlis Relings . . . slepkava!

Būtu daudz vieglāk, ja varētu vēl šaubīties. Taču šaubām nebija vietas. Viņš pazina Kārli Relingu. Pirms trīsdesmitpieci gadiem viņš bija palīdzējis tam ieraudzīt šīs pasaules gaismu. Kārlis bija godīgu un krietnu vecāku dēls, taču, kopš jaunības zēnā bija izpaudušās ļaunas un neizskaidrojamas tieksmes.

Kārļa tēvs, kādreizējais ciema kalējs, bija miris, bet māte dzīvoja mājiņā, kuŗā kādreiz ēzē kvēloja uguns un kuŗa saucās par smēdi. Nabaga sieva! Kārlis bija tās vienīgais dēls. Kādreiz viņa bija lepna uz to, bet kopš tas pirmo reizi iepazinās ar cietumu, māte iekšķīgi sabruka Viņa arī ciemā kopā ar dēlu parādījās tikai, kad tas bija nevainojamā stājā.

Slepkavība . . . pie tam izmaklēti nekrietna. Aplaupīšanas nolūkā. Kārlis bija pamanīts iznākam no noslepkavotā mājas.

Kādai sievietei, kuŗa to bija ievērojusi, bija uzkritusi viņa tumšā karpa virs kreisās acs. Kārlis slēpās. Līdz šim policijai vēl nebija izdevies to notvert. Taču kārpa virs acs bija kā Kaina zīme un atvieglināja drošības vīru darbu. Kārļa apcietināšana varēja būt tikai stundu jautājums.

Jau zēna gados Relings bija grūti audzināms. Izņemot viņa drosmi un uzņēmību, kas dažkārt izpaudās aušīgās un vieglprātīgās izdarībās, citu labu īpašību zēnā bija grūti saaskatīt.

Nakts pamazām klājās pār kalniem, bet sirmais dziednieks vēl sēdēja turpat pie loga. Slepkava . . . taču ārsts jutās viņa parādnieks. Relings bija kaŗa beigu posmā glābis ārsta dēla dzīvību. Tie bija cīnījušies kopā, bet kad krievu lode ārsta dēlu ievainoja, Relings bija, riskēdams ar savu dzīvību, iznesis ievainoto no ienaidnieka apdraudētās joslas, pats mantodams rētu un četras šuves deniņos. Bet ārsta dēls bija glābts un izveseļojās. Relings bija to izrāvis nāvei.

Šodien jaunais Kadereits bija iecienīts acu ārsts galvaspilsētā, bet Relings bija . . . kas viņš bija?

Ārsts piecēlās. Vajadzēja aiziet pie mācītāja. Vajadzēja kaut kā palīdzēt Relinga mātei.

„Esmu jau tur bijis. Viņa ir par lepnu, lai pieņemtu palīdzību. Esmu runājis, mēģinājis pārliecināt, bet Relinga kundze tikai, domās nogrimusi, raugās vienā punktā, un klusē. Viņa nedzird, ko stāsta."

„Saprotu," tā ārsts.

„Policija uzrauga viņas māju. Gaida, ka dēls parādīsies pie mātes. Tādi gadījumi dažkārt dzirdēti."

„Neticu, ka viņš to darīs. Drīzāk tas varētu mani apciemot. Ko lai daru, ja viņš ierodas un kādu nakti klauvē pie manām durvīm?"

„Par šo lietu esmu domājis," mierīgi runāja mācītājs. „Jūs atceraties gadījumu ar jūsu dēlu?"

„Jā. Šad un tad Relingam trūka naudas. Viņš lūdza no manis, ar prieku izpalīdzēju. Bet tagad? Tagad? Ko lai daru?"

„Domāju, jebkuŗu brīdi pienāks ziņa par Relinga apcietināšanu. Ar nodevīgo kārpu sejā viņš nevar ilgi slēpties!"

Ārsts piekrītoši pamāja. „Esam taču visu iespējamo darījuši. Trīs reizes pat esam viņam darbu sagādājuši!"

Viņi runājās vēl brīdi, un kad ārsts sāka virzīties uz mājas pusi, pāri ciemam jau klājās zvaigžņota nakts. No koku paēnas iznāca Relinga kundze: „Doktora kungs, man nepieciešama jūsu palīdzība! . . . viņš ir atnācis!"

„Ak, Dievs!"

„Jā, kurp gan citur viņš lai ietu, ja ne pie mātes?" teica sirmgalve vientiesīgi.

„Bet Relinga kundze, policija uzmana jūsu māju!"

„Zinu. Un viņš arī zina to. Viņš ir slims, doktora kungs! Viņam ir šausmīgas sāpes . . . "

„Kas gan viņam kaiš? Nolādēts, cik tas nepatīkami!"

„Saprotu, saprotu visu! Bet jūs, daktera kungs, esat allaž bijis manam dēlam labvēlīgs! Es zinu — viņš nav labs cilvēks, mans dēls, taču vienmēr atceros, kad viņš maziņš bija . . . vēl zīdainis . . . " Mātes balss apklusa šņukstos un asarās.

„Nabaga sirds!" ārsts noteica un paglaudīja sirmās māmuļas plecu.

„Bet, doktora kungs, jūs taču nāksiet pie viņa? Viņš pilnīgi vaid un vaimanā sāpēs. Jūs esat vienīgais cilvēks, kuŗš var palīdzēt!"

„Kur tad viņš atrodas?"

„Manās mājās. Viņš tūdaļ atgriezās, kad . . . kad pār kalniem . . . Viņš ir izmisis, doktora kungs."

„Policija taču jūsu māju izkratīja!"

„Vecajā smēdē ir kāda slepena telpa. To neviens nezina. Tur viņš jau šad un tad ir slēpies. Bet mana sirds to vairs nevar pārciest . . . "

„Desmit minūtēs būšu pie jums. Paņemšu tikai savu instrumentu somu," mierīgi noteica ārsts, vēl piezīmēdams: „Bet ja mani policija aiztur?"

„Tad sakiet, ka nākat pie manis! Kārlis taču izglāba jūsu dēla dzīvību!"

„To es nekad neesmu aizmirsis!" nosvērti teica ārsts, aizsteigdamies mājās, lai atgrieztos pie slimnieka.

☆

Viss bija mierīgi, policistu neredzēja, kad ārsts tuvojās vecajai smēdei. Viņš nemēģināja slēpties. Kā jau nakts apmeklējumos parasts, viņš klauvēja pie durvīm spēcīgi, tā, ka troksni varēja pāri divām ielām dzirdēt.

Smēdes slepenā telpa bija šaura un zema. Kārlis Relings sēdēja tur uz tukšu maisu kaudzes. Viņš izskatījās bāls, kamdēļ tumšā kārpa jo redzamāka izcēlās.

„Jūsu māte teica, jūs neesot vesels. Vai ir sāpes?

„Jā, šeit, doktor. Es gribētu kliegt, cik skaudras tās!"

„Tieši šinī vietā?"

„Jā!"

„Aklās zarnas akūts iekaisums. Man jūs tūdaļ jānorīko operācijai uz slimnīcu. Stāvoklis ir dzīvību apdraudošs!"

„To es nevaru! Jūs taču zināt!"

„Es varu jums sāpes uz brīdi atvieglināt, bet tas arī viss. Operēt šeit es nevaru pie labākās gribas, jo šinī nožēlojamā, netīrā kaktā operācija nozīmētu nāvi. Vai jums ir tīra glāze?"

Māte atnesa prasīto, un ārsts tanī iepilināja kādu šķidrumu, pasniegdams to Kārlim. „Miega zāles. Ar tām viņš aizmigs un nemocīsies sāpēs."

„Paldies Dievam! Paldies," tencināja māte apmierināta.

Kad viņa ar ārstu bija iegājusi virtuvē, pie durvīm klauvēja.

„Policija. Māja ir aplenkta. Kas esat jūs, un ko darāt šeit?" bargi prasīja policists, ieraudzīdams ārstu.

„Esmu Dr. Kadereits. Relinga kundze mani izsauca!"

„Gribu jūs brīdināt, doktor, — ir smagi sodāms nodarījums, ja jūs . . . ja jūs . . . " Policists teikumu nepabeidza.

„Labi. Teikšu jums patiesību: mani izsauca pie Kārļa Relinga," sacīja ārsts.

„Vai viņš ir šeit?"

Relinga kundze nervozi abām rokām atbalstījās pret galdu, platām acīm raudzīdamās ārstā.

„Jā. Tepat aiz sienas, slepenā, šaurā telpā. Bet jūs viņu varat tikai ambulances vāģī aizvest. Akūta aklā zarna . . . "

„Labi. Apskatīsimies." ......

Relinga kundze nicinoši novērsās. Bet ārsts drūmi teica: „Esmu darījis labāko jūsu dēlam! Labāko, kas bija manos spēkos."

Policisti atgriezās. „Kārlis Relings ir miris! Doktor Kadereit, jūs esat apcietināts!"

Izejot no smēdes, Relinga kundze vēl satvēra un sirsnīgi spieda ārsta roku. Viņš jauta dziļu pateicību nelaimīgās mātes acīs.

PASAULES RAIBUMI

Minchenē populārie alus izvadātāji sākuši trenēties īpatnējām sacensībām: kuŗš var abām rokām pacelt pāri galvai lielāko alus mucu. Jaunā veida sacensības solās būt visai interesanta atrakcija šīgada oktobŗa svētkos Minchenē. Pagaidām rekordu tur virs, kas ceļ 74 ltr. alus mucu, kuŗa sveŗ 123 kg.

☆

Kāds vīrs bija lūdzis Hemingveju, neliegt tam vienu no savām grāmatām līdz ar autografu. Rakstnieks, būdams labā omā, lūgumu izpildīja. Pēc dažām nedēļām viņš saņēma pateicības vēstuli: „Tā ir labākā grāmata, ko es kopš 7 gadiem, 4 mēnešiem un 11 dienām esmu lasījis." Vēstule bija zīmogota Sing - sing cietumā, Osseningā, pie Ņujorkas.

☆

Vienpadsmitgadīgā princese — Jasmine, Ritas Haivortas meita no laulības ar Ali Khanu, nopelnījusi pirmos piecus dolarus, uzstādamās kā statiste kādā filmā. Māte ar šo debiju nebijusi apmierināta un izteikusies, ka nekad neļaušot savai meitai staigāt ērkšķainos filmu ceļus.

☆

Kad Pittlesijas ciema, Skotijā, birģermeistars pēkšņi paaugstināja nodokļus māju īpašniekiem, Richards Beggs noplēsa savai mājai jumtu. Viņš paskaidroja, ka kāds sens skotu likums noteic, ka nodokļus var iekasēt vienīgi par ēkām, kuŗām ir jumts.

T-D KRĀJKONTS PELNA JUMS NAUDU

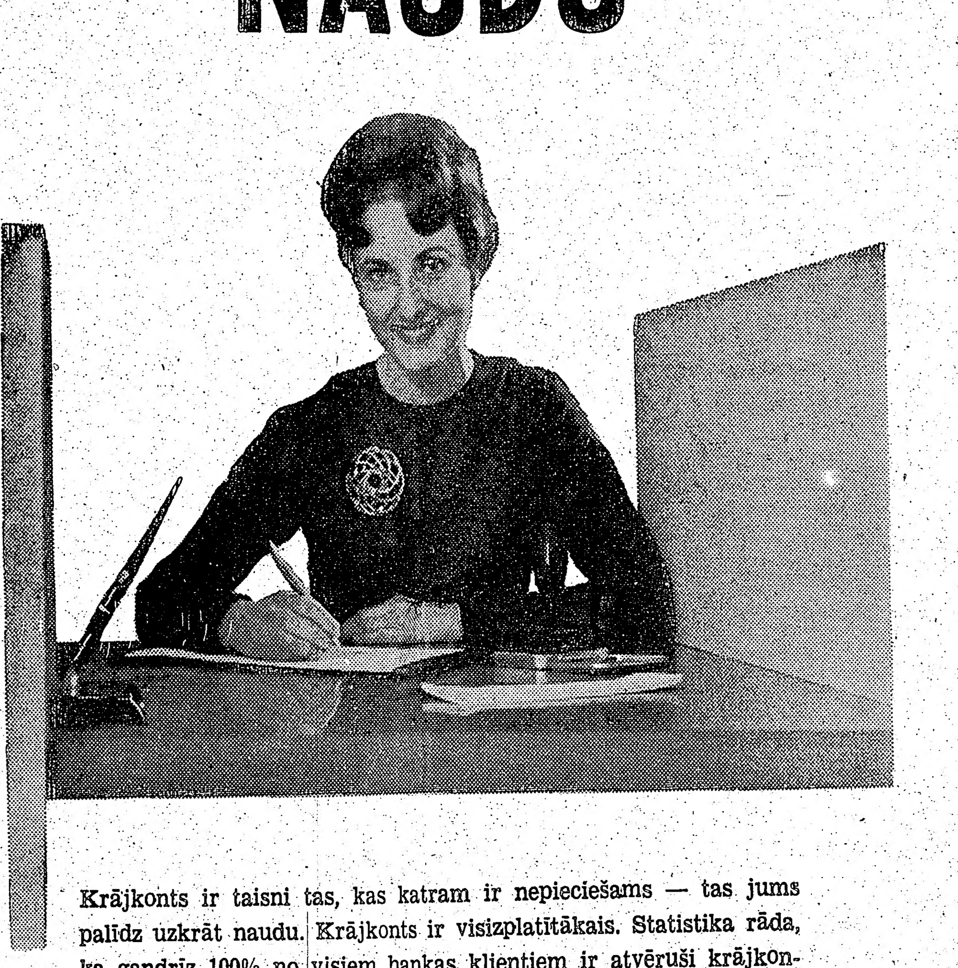

Krājkonts ir taisni tas, kas katram ir nepieciešams — tas jums palīdz uzkrāt naudu. Krājkonts ir visizplatītākais. Statistika rāda, ka gandrīz 100% no visiem bankas klientiem ir atvēruši krājkontus.

Ja jūs pareizi iekārtojaties un izdariet regulārus noguldījumus — jūsu krājkonts strādā jūsu labā. Tas ir tīri dabīgi, jo banka maksās jums procentus par jūsu noguldījumiem. Šī sistēma darbojās šādi — četras reizes gadā — janvāŗa, aprīļa, jūlija un oktobŗa mēnešu beigās banka aprēķina 2¾% no noguldītās summas, kas atradusies bankā pēdējos 3 mēnešus. Procenti divas reizes gadā tiek pieskaitīti jūsu noguldījumiem, to izdara 30. aprīlī un 31. oktobrī. Līdz ar to, jo lielāks būs jūsu noguldījums, jo būs lielāks procentu aprēķins.

Miljoni kanadiešu ir pārliecinājušies, kā drošākais uzkrāšanas veids ir — no katras algas izmaksas atlicināt zināmu summu un to noguldīt bankā. Krāšana ir jādara pastāvīgi. Nekad nav par vēlu likt uzkrāt līdzekļus.

Vienalga, kādi ir jūsu ienākumi, jums ir jāizšķiras, cik lielu summu variet atlicināt noguldīšanai bankā. Tas jādara sistēmatiski — katru nedēļu, vai katru mēnesi, pēc paša izvēles. Paši neticēsit, cik ātri noguldījums aug. Krājkontu jūs variet atvērt kaut vai ar vienu dolaru.

Ieteicams atvērt krājkontu, bet gadījumos, ja ir interese, pie krājkonta variet atvēr arī t. s. personīgo čeku kontu.

Tuvākus paskaidrojumus par noguldījumu un uzkrāšanas iespējām jums ar labpatiku sniegs Toronto — Dominion bankas jūsu dzīves vietai tuvumā esošās nodaļas vadītājs.

Vienalga, vai jums ir nodoms uzkrāt līdzekļus vēlākām vajadzībām, vai arī esat nodomājuši uzkrātos līdzekļus izlietot kādos saimnieciskos vai veikalnieciskos pasākumos, „T - D" krājkonts aizvien ir noderīgs. Tas ir fakts, ka ir vērts kārtot lietas jūsu dzīves vietai tuvumā esošajā Toronto - Dominion bankas nodaļā, tāpēc, ka mūsu darbinieki aizvien ar laipnību jums pakalpos. Iegriežaties pēc iespējas drīzi. Paši redzēsit to pretimnākšanu, tāpēc ne jau par velti ļaudis runā . . .

Ļaudis redz starpību.

THE TORONTO-DOMINION BANK

BANKA, KAS LŪKOJAS NĀKOTNĒ.

ba

sī, pāri ciemam jau klājās zvaigžņota nakts. No koku paēnas iznāca Relinga kundze: „Doktora kungs, man nepieciešama jūsu palīdzība! . . . viņš ir atnācis!"

„Ak, Dievs!"

„Jā, kurp gan citur viņš lai ietu, ja ne pie mātes?" teica sirmgalve vientiesīgi.

„Bet Relinga kundze, policija. . ."

„Zinu. Un viņš arī zina to. Viņš ir slims, doktora kungs! Viņam ir šausmīgas sāpes . . ."

„Kas gan viņam kaiš? Nolādēts, cik tas nepatīkami!"

„Saprotu, saprotu visu! Bet jūs, daktera kungs, esat allaž bijis manam dēlam labvēlīgs! Es zinu — viņš nav labs cilvēks, mans dēls, taču vienmēr atceros, kad viņš maziņš bija . . . vēl zīdainis . . ." Mātes balss apklusa šņukstos un asarās.

„Nabaga sirds!" ārsts noteica un paglaudīja sirmās māmuļas plecu.

„Bet, doktora kungs, jūs taču nāksiet pie viņa? Viņš pilnīgi vaid un vaimanā sāpēs. Jūs esat vienīgais cilvēks, kurš var palīdzēt!"

„Kur tad viņš atrodas?"

„Manās mājās. Viņš tūdaļ atgriezās, kad . . . kad pār kalniem . . . Viņš ir izmisis, doktora kungs."

„Policija taču jūsu māju izkratīja!"

„Vecajā smēdē ir kāda slepena telpa. To neviens nezina. Tur viņš jau šad un tad ir slēpies. Bet mana sirds to vairs nevar pārciest . . ."

„Desmit minūtēs būšu pie jums. Paņemšu tikai savu instrumentu somu," mierīgi noteica ārsts, vēl piezīmēdams: „Bet ja mani policija aiztur?"

„Tad sakiet, ka nākat pie manis! Kārlis taču izglāba jūsu dēla dzīvību!"

„To es nekad neesmu aizmirsis!" nosvērti teica ārsts, aizsteigdamies mājās, lai atgrieztos pie slimnieka.

★

Viss bija mierīgi, policistu neredzēja, kad ārsts tuvojās vecajai smēdei. Viņš nemēģināja slēpties. Kā jau nakts apmeklējumos parasts, viņš klauvēja pie durvim spēcīgi, tā, ka troksnī varēja pāri divām ielām dzirdēt.

Smēdes slepenā telpa bija šaura un zema. Kārlis Relings sēdēja tur uz tukšu maisu kaudzes. Viņš izskatījās bāls, kamdēļ tumšā kārpa jo redzamāka izcēlās.

„Jūsu māte teica, jūs neesot vesels. Vai ir sāpes?"

„Jā, šeit, doktor. Es gribētu kliegt, cik skaudras tās!"

„Tiešī šinī vietā?"

„Jā!"

„Aklās zarnas akūts iekaisums. Man jūs tūdaļ jānoriko operācijai uz slimnīcu. Stāvoklis ir dzīvību apdraudošs!"

„To es nevaru! Jūs taču zināt!"

„Es varu jums sāpes uz brīdi atvieglināt, bet tas arī viss. Operēt šeit es nevaru pie labākās gribas, jo šinī nožēlojamā, netīrā kaktā operācija nozīmētu nāvi. Vai jums ir tīra glāze?"

Māte atnesa prasīto, un ārsts taņī iepilināja kādu šķidrumu, pasniegdams to Kārlim. „Miega zāles. Ar tām viņš aizmigs un nemocīsies sāpēs."

„Paldies Dievam! Paldies," tencināja māte apmierināta.

Kad viņa ar ārstu bija iegājusi virtuvē, pie durvīm klauvēja.

„Policija. Māja ir aplenkta. Kas esat jūs, un ko darāt šeit?" bargi prasīja policists, ieraudzīdams ārstu.

„Esmu Dr. Kadereits. Relinga kundze mani izsauca!"

„Gribu jūs brīdināt, doktor, — ir smagi sodāms nodarījums, ja jūs . . . ja jūs . . ." Policists teikumu nepabeidza.

„Labi. Teikšu jums patiesību: mani izsauca pie Kārļa Relinga," sacīja ārsts.

„Vai viņš ir šeit?"

Relinga kundze nervozi abām rokām atbalstījās pret galdu, platām acīm raudzīdamās ārstā.

„Jā. Tepat aiz sienas, slepenā, šaurā telpā. Bet jūs vien varat tikai ambulances vāgī aizvest. Akūta aklā zarna . . ."

„Labi. Apskatīsimies."

Relinga kundze nicinoši novērsās. Bet ārsts drūmi teica: „Esmu darījis labāko jūsu dēlam! Labāko, kas bija manos spēkos."

Policisti atgriezās: „Kārlis Relings ir miris! Doktor Kadereit, jūs esat apcietināts!"

Izejot no smēdes, Relinga kundze vēl satvēra un sirsnīgi spiedā ārsta roku. Viņš jauta dziļu pateicību nelaimīgās mātes acīs.

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

ARĪ ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ
IR PATĪKAMI PAKLAUSĪTIES

LATVIAN MUSIC
EP 45 SKAŅU PLATES

Maksā $1.60 gabalā.

IZLASIET ŠO PIEDĀVĀJUMU:

EP
SONATA IN E MINOR
Part I Largo Allegro
SONATA IN E MINOR
Part II Largo Allegro
Atis Teichmanis, violoncello
Fritz Neumeyer, harpsichord

EP 02
JAUTRAIS PĀRIS
ALSUNGAS POLKA
Kokļu ansamblis
RITENĪTIS, SUDMALIŅAS
Stīgu orķestris
MAZĀ SERENĀDE
Jāzeps Mediņš
E. Bertovskis, čello
V. Cīrule, klavieres
MENUETS, Jānis Ivanovs
I. Dālmanis, vijole
H. Birznieks, vijole
B. Tiltiņš, alts
E. Bertovskis, čello

EP 03
CĪRULĪTI, MAZPUTNIŅI
BITIT' SERSTI AICINĀJA
RIKSIEM BĒRIŅI ES PALAIDU
SEŠI MAZI BUNDZINIEKI
ar orķestri
KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA
ar A. Ludiņu, soprāns,
Arturs Vanags, tenors

EP 04
ZELTĪTĀS LAPAS
E. Melngailis
SPĀNIEŠU ROMANCE
E. Dārziņš
A. Viļumanis, baritons
MĒNESS STARUS STĪGO
Jāzeps Vītols
2 tautas dziesmas:
LAIVĀ GĀJU ŠŪPOTIES
ES IZGĀJU OŠU BIRZI
E. Volšteine, soprāns

EP 05
PLĀVEJA DIENDUSA
A. Kalniņš
3 tautas dziesmas:
ĀVU, ĀVU BALTAS KĀJAS
SIDRABIŅA UPI BRIDU
TAUTIEŠAM ROKU DEVU
E. Pakule, soprāns
PUIŠI JĀJA PIEGUĻĀ
RINDĀM AUGA OZOLIŅI
CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU
A. Ludiņa, soprāns

EP 06
ŠŪPUĻDZIESMAS P. Jurjāns
BĀREŅITES SLAVINĀŠANA
E. Melngailis
LOKAITIESI, MEŽU GALI
E. Melngailis
LĪGO DZIESMA A. Jurjāns
Jaukts koris
Teodors Kalniņš, dir.

EP 07
VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZĪLE DZIED
TUMSA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENITE, MELNACĪTE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš

EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Viru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stūresteps
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klavieres
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris

EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LĪGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU
TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vāciu — HEINRICHS UN LIZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Viru kvartets

EP 010
SIKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmberga
Orķestris
MEITIŅA MIĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris

EP 011
TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis

EP 012
DĀRGAKMEŅI —
GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubīns
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir. L. Vīgners

JAUNĀKĀS PLATES

EP 013
KARALMEITA J. Vītols
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
TEODORA REITERA RUNA
viņa 70 gadu jubilejas laikā
1954. gadā.
2 latviešu tautas dziesmas
JŪRIŅ PRASA SMALKU
TĪKLU
DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT
AUGU
Dir. T. Reiters

EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZILI
Reiteŗa koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠAI ZEMĒ
Reiteŗa koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters

EP 015
E. Dārziņš
SAPŅU TĀLUMĀ
MĒNESS STARUS STĪGO
Jaukta latviešu koŗa izpildīumā
Dir. J. Dūmiņš
GAISMAS PILS J. Vītols
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners
Latviešu tautas dziesma
KUR TU SKRIESI,
VANADZIŅI
Dir. H. Mednis

EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DŽINU
CIEMĀ DAIĻA SĒRDIENĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUŠAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš

EP 017
LATVIJAS LAUKU SERENĀDE
J. Vītols
1. Maršs
2. Dziesma
3. Deja
4. Rotaļa
simfoniskā orķestra izpildījumā
Dir. L. Vīgners

EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AČKUPS
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLEŅIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

SĀKSIES CETURTDIEN,

6. JŪLIJĀ — 10.30 VAKARĀ

INTERCOM

Programma priekš un par Toronto un apkārtnes jaunatbraucējiem

ar *Ken Haslam, Lamont Tilden* un citiem viesiem, katru nedēļu.

CHANNEL 6 CBLT

LIELA IZDEVĪBA UZ PĀRSTĀVNIECĪBU SAIŅU NOSŪTĪŠANĀ:

Mēs esam viena no LIELĀKĀM SAIŅU SŪTĪŠANAS FIRMĀM pasaulē un mūsu cenas ir viszemākās.

Tā kā mūsu apgrozījums ar katru gadu palielinājās, līdz ar to mēs meklējam pēc vairākiem pārstāvjiem un vadītājiem.

ŠĪ IR JŪSU IZDEVĪBA!

Ja Jūs jau darbojaties saiņu nosūtīšanas uzņēmumā un esiet nodomājuši to paplašināt, mēs Jums apsolāmies to atbalstīt, dubultojot Jūsu ienākumu īsā laikā.

Mēs vēlamies uzņemt sakarus ar tirdzniecības uzņēmumiem, kuŗiem ir labs kontakts ar IGAUŅU, LATVIEŠU, LIETUVIEŠU, UKRAIŅU un KRIEVU tautību pārstāvjiem.

NEKĀDS KAPITĀLS NAV VAJADZĪGS.
GARANTĒJAM AUGSTU IENĀKUMU.

Visu sarakstī uzskatīsim kā neizpaužamu.

Rakstiet šī laikraksta redakcijā Nr. 1029, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

AIZRĀDĪJUMS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

turpmāk būs atvērta ceturtdienās no plkst. 9—8 vakarā.
Pārējās dienās no plkst. 9—6 vakarā.

Sestdienās, līdz jūlija mēneša beigām, no pl. 9—8 vak.

Šinī pašā laikā ir iespējams nokārtot arī abonēšanas maksas un citus maksājumus.

Apgāds Latvija Amerikā.

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu
izsaukt?

Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

Iesvētībām bagātīgā izvēlē ziedi un latviskas dāvanas.

LOTUS PUĶU VEIKALS,
802 BATHURST IELĀ, PIE BLOOR,
tel. LE 3-3884, TORONTO.

- IESVĒTĪŠANAS DIENAS KARTĪTES.
- KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU APVIENĪBAS SALONS.

Meklē
VECĀKU
SIEVIETI
pie divu bērnu uzraudzīšanas
(2 un 3 g. v.)
Zvanīt HO 3-5515, Toronto.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Meklē
BĒRNAUKLI
2 gadi vecam puisītim
High Park - Bloor rajonā.
Zvanīt līdz 30. jūnijam — Tel. EM 6-1766, Toronto, — A. Lielbārdim.

Pilsētas centrā
IZĪRĒJAMAS
trīs nemēbelētas istabas.
Zvanīt vakaros — EM 6-0101, Toronto.

Danforth - Logan rajonā
IZĪRĒJAMS
DZĪVOKLIS, 2 istabas un virtuve. Garāža. Zvanīt vakaros.
HO 6-0700, Toronto.

LATVIJAS
AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

TRANSPORTA
UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

DĀMU FRIZIERSALONS ‚VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU
DZIESMAS

Pieprasiet zemāk minētās plates

D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālīts māsas dancināja. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Cīruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Cīruļa vedības.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuļjaks.

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ad. Ābele.

1009* THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausīs rīts. V. A. Krūma — Jūŗa un sirds. K. Līdaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestŗa izpildījumā 45 RPM ā $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — E. KARLSONE - BĒRZIŅA 45 RPM $2.00
J. Vītola — Lokaities', mežu gali; Ozolīti zemzarīti; Aijā Ancīt. J. Ķepīša — Div pļaviņas; Tek saulīte.

1028 V. SALNA, tenors 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $6.00
Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pacel savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, modies! Svētīgs, kas nestāv. To mīlestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa, Dievs, sargā mūsu tēvu zemi. Cēli kā dzimtenes dievnami.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācl, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

KRĪZE VIDĒJOS AUSTRUMOS

IRAKA DRAUD ANEKSĒT NULE KĀ NO ANGLIJAS NEATKARĪBU IEGUVUŠO, AR NAFTU BAGĀTO, KUVEITU.

L o n d o n ā. Visjaunākai neatkarību guvušai valstij pasaulē agresijas briesmas draud jau pēc vienas nedēļas patstāvības! Ar naftu bagāto Kuveitu, kas kopš 1899. gada bija Anglijas protektorāts un neatkarību ieguva tikai pirms astoņām dienām, aneksēt draud Irakas premjērs Kassems, kas apgalvo, ka Kuveita ir dabīga Irakas sastāvdaļa, un kā tāda tai arī būtu pievienojama. Kuveita ir neliels zemes trīsstūris Irakas dienvidos; rietumos tai saiet robeža ar Saudi Arabiju, kamēr tās austrumu piekrasti apskalo Persijas līča ūdeņi. Ar Anglijas un Sav. Valstu kapitāliem Kuveitā izveidota kolosāla naftas rūpniecība, ražojot 1,3 milj. mucu dienā. 80% no nepārstrādātās Kuveitas naftas iepērk Anglija.

Irakas ministru prezidents Kassems pie varas nāca pēc asiņainās 1958. gada 14. jūlija revolūcijas, kurā tika iznīcināts tās karaļnams. Tagad viņš ar līdzīgu likteni draud Kuveitas šeikam.

Vēl nav skaidri zināms, vai arī aiz Kassema draudiem slēpjas Padomju Savienības palīdzības solījumi, kas būtu ļoti iespējams, vai arī viņš krīzi radījis pats uz savu roku, bet stāvoklis katrā ziņā uzskatāms par ļoti nopietnu. Un tas kļūs vēl nopietnāks, ja Kassems savus draudus īstenos, jo tikai tad noskaidrosies, kādu lomu šai situācijā spēlē Padomju Savienība.

Nedēļu pēc Kuveitas neatkarības iegūšanas Irakas premjērs deklarēja, ka Anglijas un Kuveitas 1899. gadā parakstītais līgums bijis viltojums un, ka viņa valsts neatzīst Kuveitai uzspiestus viltotus imperiālistu līgumus. (Lai gan Kuveita tagad ir neatkarīga valsts, tā, kā agrākais Anglijas protektorāts, ar pēdējo parakstījusi draudzības līgumu, apsolot aizsardzību pret ārēju agresiju un iekšēju subversiju, tāpat kā 1899. gada līgumā. Anglija turpinās palīdzēt Kuveitai arī ārpolitiskos jautājumos).

Kassema mēģinājums aneksēt Kuveitu ar militāras varas palīdzību izsauks neizbēgamu kaŗu Vidējos Austrumos. Un šeit neiet runa par Anglijas iejaukšanos Kuveitas un angļu naftas intere-šu aizstāvēšanai. Kassemam sākot maršēt, var sagaidīt gandrīz automātisku Saudi Arabijas un Persijas iejaukšanos. Tāpat Irakas ekspansijas plāni nemaz nepatīk Apvienotās Arabu Republikas Naseram, kas Kassema personā saskata savu lielāko sāncensi arabu pasaules vadoņa lomai.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Kādā nesenā preses konferencē, žurnālistu vaicāts par Sav. Valstu valdības plāniem komūnistu apdraudētā Rietumberlīnē, aizsardzības ministrs Maknamara paskaidroja, ka pašreiz vēl netiek domāts par 5000 vīru lielā garnizona pastiprināšanu vai jaunu ieroču pievešanu. Tai pašā laikā aizsardzības ministrs lika saprast, ka Rietumu sabiedrotie no savām tiesībām Berlīnē nedomā atsacīties, un šīs tiesības aizstāvēs visiem iespējamiem līdzekļiem.

● Artūrs Dīns, Sav. Valstu delegācijas priekšsēdis Ženēvas atomsarunās paredz, ka komūnistu Ķīnai būs sava atombumba jau nākamā gada vai divu gadu laikā. Pašreiz atomieroči ir vienīgi Sav. Valstīm, Anglijai, Pad. Savienībai un Francijai. Vairāk kā divu gadu ilgās un katastrofāli nesekmīgās sarunās atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai, Francija tomēr līdz šim vēl nav pieaicināta. Franči savu pirmo atombumbu izmēģināja pēc tam, kad sarunas jau bija sākušās, un ir vienīgā atomvalsts, kas tos turpinājušas sarunu laikā.

● Sav. Valstu gaisa spēku raķešlidmašīna X - 15 sasniegusi jaunu ātruma rekordu cilvēka vadītām lidmašīnām — 3690 jūdžu stundā. Pakāpeniskās pārbaudēs palielinot X - 15 ātrumu, amerikāņi ar savu raķešlidmašīnu cer sasniegt 4.000 jūdžu stundas ātrumu un vismaz 50 jūdžu augstumu. Pagājušās nedēļas nogales rekordlidojumā lidmašīnas ārpuse sakarsa līdz 750° F, lielākā temperatūra, kādu līdz šim spējusi izturēt cilvēka vadīta lidmašīna.

● Vatikāna laikraksts L'Osservatore Romano apgalvo, ka Kastro Kuba pielieto tos pašus paņēmienus katoļu baznīcas iznīcināšanai, kādi lietoti komūnistu Ķīnā. Pekinga pat izdevusi īpašu brošūru, kurā kubieši tiek apmācīti cīņā pret baznīcu. Galvenos vilcienos — dabūt katoļus, garīdzniekus ieskaitot, komūnistu partijā, valdībai pārraudzīt baznīcas darbību; pārraut saites starp Kubas katoļiem un Vatikānu; atbrīvot augstākos baznīcas amatus pašiem Kubas pilsoņiem (Kubas katoļu baznīcā dominē spāņu garīdznieki).

● Šī gada 26. jūnijā Otavas Aplandes lidlaukā no Ņujorkas ieradās Japānas ministru prezidents Ikeda un ārlietu ministrs Kosaka. Pēdējiem paredzētas sarunas ar ministru prezidentu Difenbēkeru un ārlietu ministru Grīnu. Par galveniem sarunu punktiem uzskata nepieciešamību lielākai brīvās pasaules vienotībai, kā arī Kanadas un Japānas savstarpējo tirdzniecību. (Pagājušā gadā Japāna ieveda no Kanadas ražojumus 178 milj. dol. vērtībā, bet izveda uz Kanadu savus produktus 110 milj. dol. apmērā).

KO MĀCA KUBAS INVĀZIJA

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kādi šie „detaļi", lasāms tālāk. Pēc neveiksmes Kenedijs arī publiski uzņemās visu atbildību uz sevi, un tas džentelmeniski, kaut pēc Alsopa domām, īstie vainīgie citi, un tādēļ prezidenta rīcība vēl cēlāka. Interesanti lasīt, kā Alsops mocās, pierādot šo citu vainu un, attaisnojot visaugstāko vadību, beigās tomēr kautrīgi atzīstot par neveiksmes galveno cēloni gaisa spēku atbalsta atsaukšanu, ko galu galā izdarījis tas pats Kenedijs divos gājienos. Centrālās izlūkošanas aģentūras vadītāju A. Dallesu Alsops esot visu mūžu apbrīnojis, bet Dallesa palīgs un tiešais invāzijas organizētājs R. Bissels esot viņa personīgs draugs. Rakstā viņš tomēr konstatē, ka viņi abi galvenie vainīgie, kopā ar bruņoto spēku štāba priekšnieku un flotes komandieri. Personīgs draugs mazā amatā nav tik svarīgs, kā tāds pats draugs augstā amatā! Un kā tālākais rādīs, štāba priekšniekam vai vienīgajam bijusi drosme deklarēt savu viedokli rakstiski jau pirms invāzijas.

Vispirms — Alsopam mistērija, kā visi Kenedija padomdevēji, kuri esot inteliģenti cilvēki, varējuši ticēt, ka daži simti uzbrucēju var sagraut nostabilizējušos komūnistu režīmu un uz tiem likuši visu valdības un Sav. Valstu prestižu. Harvardā to, protams, nemāca, un lasot par šādu brīnēšanos, jāatceras pirmais komūnistu okupācijas laiks Latvijā, kad, vērojot sarkanos, teicām — vāciešiem tikai jāpapūš, un pulkšķi pazudīs. Tā arī notika, bet režīms nesabruka. Cik stipra boļševiku terrora mašīna, to zina tikai tie, kuri to pārdzīvojuši paši uz savas ādas. Var par to izlasīt arī grāmatās, bet tā kā šādu grāmatu autori parasti ir bēgļi, tad viņiem netic.

Režīma sabrukšanas teorijas radītāja un aizstāvētāja bija Centrālā izlūkošanas aģentūra, kas apgalvojusi, ka invāzijas gadījumā Kastro režīms sagrūšies kā Jērikas mūri. Cilvēkiem dzirdot, ka Amerika atbalsta invāziju, pārbēdzēju būtu tik daudz, ka pirmajam būtu jābēg un jāslēpjas Kastro, nevis citiem. Aģentūra arī bijusi pārdroša, jo līdz šim visi tās pasākumi tiešām izdevušies. Aģentūra arī bijusi t. s. ieņemta no Kubas bēgļiem tik ļoti, ka zaudējusi skaidru skatu. Visļaunākais — Kenedijam un padomdevējiem Bissels nav sniedzis „aukstus faktus", bet pats jūsmojis par pasākumu. Bruņoto spēku vadība pārbaudījusi plānu sīkumos un rakstiski prezidentam paziņojusi savu piekrišanu, pieņemot, ka: 1) aģentūras slēdzieni par režīma sabrukumu, invāzijai sākoties, pareizi, un 2) gaisa telpu kontrolēs uzbrucēji. Apspriežot plānu Baltajā namā, Kenedijs instinktīvi jutis, ka kaut kas nav kārtībā. Rasks tāpat instinktīvi jutis, ka pasākums varētu neizdoties, un prezidenta briljantais (!) padomnieks Bandijs atkal instinktīvi bijis pret to. Neraugoties uz šo visu vienādo instinktu, plāns pieņemts, jo būtu gļēvi no tā atteikties un ignorēt visu profesionāļu padomus, kuri taču gadiem nodarbojušies ar šādam lietām, bet prezidents pats, kā tagad draugs Alsops paskaidro, rūdīts tikai priekšvēlēšanu cīņās. Rakstiski savus iebildumus pret invāziju paziņo tikai padomnieks A. Šlezingers, un viņam nu nav jāoperē ar instinktu. Bez vainas viņš tomēr nav, jo pēc raksta iesniegšanas profesors nav staigājis riņķī un skaļi par to runājis. Viņš esot bijis „nolādēti kluss". Principā pret invāziju nostājies senātors Fullbraits, nosaukdams šāda veida izdarības par neamerikāniskām. Pēc senātora asās uzstāšanās plāns mainīts tā, ka Kenedijs kategoriski aizliedzis jebkādu tiešu amerikāņu spēku iejaukšanos. Kastro gaisa spēkus nolemts iznīcināt vēl pirms invāzijas bombardējot visus Kubas aerodromus no Gvatemalas. Lidotāji būtu kubieši un uz āriem tos nostādītu kā pārbēdzējus. Kā redzams, plānam divi pamatpunkti, ko arī uzsveŗ militāristi, un proti: 1) invāzijai sākoties, zemē sāksies pretkomūnistiska sacelšanās, un 2) invāzijas laikā gaisa telpa jākontrolē Kastro pretiniekiem. Kas nu paliek, tiem atkrītot? Vairāk kā tūkstotis pārdrošnieku, kurus tomēr iegrūž nelaimē, kaut abus plāna svarīgos priekšnoteikumus faktiski anulē jau pirms invāzijas. Centrālās izlūkošanas aģentūras cerības uz lielu sacelšanos, protams, pārspīlētas, bet ne gluži bez pamata. Cik tās pārspīlētas, varētu spriest tikai, ja dažas dienas pirms invāzijas Kenedijs pats visai pasaulei un arī kubiešiem būtu paziņojis, ka Sav. Valstis nekādos apstākļos neiejauksies Kubas iekšējās lietās, bet palīdzēs gāzt Kastro. To, proti, pasludina arī Voice of America un, dabīgi, cik tikai vien iespējams, par to priecājas Kastro laikrakstos. Kad pēc dažām dienām invāzija tomēr sākās pavisam klusu, cik var pārmest, dzīvojot zem komūnistu terrora, ka viņi tūlīt neklieda urrā un neķērās pie ieročiem? Pavisam nesen pavisam oficiāli bija paziņots, ka nekas tamlīdzīgs nenotiks, un, ja kaut kas tomēr notiek, veselais saprāts liek gaidīt un redzēt, vai visu nav izgudrojuši tikai emigranti un nekrituši uz savu roku.

Vēl traģiskāk beidzās gaisa uzbrukumi. Divas dienas pirms invāzijas — 15. aprīlī dažas lidmašīnas bombardē Kubas aerodromus visai sekmīgi, paceļoties no Gvatemalas bāzēm. Lidotāji gan nolaižas Floridā un citur, un dodas kā bēgļi. Pasaulē, protams, sacejas brēka, bet sevišķi Apvienoto Nāciju, kur Kubas ārlietu ministrs apvaino Sav. Valstis tiešā terora aktos. Stivensons, kurš šajā brīdī nekā nezina par pasākumu, visu noliedz un rāda pat lidmašīnu uzņēmumus ar Kubas aviācijas zīmēm, ko patiesībā uzmālējuši amerikāņu aģentūras vīri. Nākošā dienā Stivensonam atklāj patiesību, un nu Stivensons kārtīgi pieprasa, lai vairāk tādas lietas neatkārtotos, jeb viņš demisionēs. Invāzijas kuģiem jau atrodoties ceļā uz Kubu, ar Kenedija rīkojumu pamata, izpildot Stivensona piedāvāšanos, gaisa uzbrukumus, kam vajadzēja notikt invāzijas dienas rītā, tomēr atsauc. Kastro rīcībā ir tikai 3 apbruņoti T-33 treniņa džeti, bet ar to pietiek, lai tie cīņā notriektu invāzijas B-36, nogremdētu municijas kuģi, kā arī citus kuģus. Gala rezultāts zināms. Zināms arī, ka neviens nejautāja ne aģentūrai, ne militāristiem, kā invāzija varētu beigties bez sacelšanās iekšienē un bez gaisa spēku atbalsta, ko Kenedijs anulēja priekšlaicīgi, un nevis instinktīvi. Latviski nav iespējams izrakstīt Alsopa citātu no invāzijas pēc visa, bet tā kā angliski tas nodrukāts, tad nebūs grēkots to atkārtot angliski arī šeit. Tas sekojošs: „We were acting like an old whore and trying to pretend that we were just the sweet young girl we used to be." Četras mācības, ko invāzija it kā devusi, nav nekas sevišķs, jo nav jātaisnojas.

Vašingtonā, 1961. g. 24. jūnijā.

J. Slikšāns.

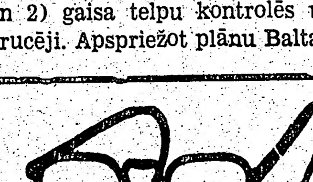

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

Liela izvēle ādas izstrādājumu, kristalla smaržu flakonos, īsto pērļu kakla rotās. ● 10—20% atlaide IESVĒTĪBĀM.
VIKING GIFT CENTRE,
1022 BLOOR ST., W., TORONTO, LE 5-9152.
Ceturtdienas un piektdienās no plkst. 10 rītā līdz 9 vakarā.

VĒL STRĪDAS PAR TRAKTORIEM

KUBAS MINISTRU PREZIDENTS NORAIDA PIEDĀVĀTOS 500 LAUKSAIMNIECĪBAS TRAKTORUS, BET TUKŠĀ PALIKT ARĪ NEGRIB.

D e t r o i t ā. Lai gan pasaulē patreiz notiek vesela virkne dažādu konferenču un starptautisku sarunu, nav nevienas vienīgas dienas, kas būtu devušas kādus panākumus, vai vismaz solītu laimīgas beigas. Pagājušās nedēļas nogalē mūžīgās nesaprašanās likteni piedzīvoja amerikāņu līdzekļu vākšanas grupa 1.200 Kastro gūstekņu atbrīvošanai Kubā. Kastro, kā zināms, sarunās ar līdzekļu vākšanas delegāciju Havanā uzstāja, ka, ja viņam nedod prasītos 500 smagos traktorus apmaiņai pret 17. aprīļa invāzijā sagūstītiem, viņš grib 28 milj. dolarus naudā, kredītā vai pieņemamās precēs, priekšroku dodot vairākiem tūkstošiem lauksaimniecības traktoru, līdz ar to katra gūstekņa izpirkšanas naudu noliekot uz apmēram 23.300 dolaru. Amerikāņu līdzekļu vākšanas komiteja prasību noraidīja, pastāvot pie sākumā piedāvātiem 500 lauksaimniecības traktoriem. Šo piedāvājumu, savukārt, pagājušās nedēļas nogalē noraidīja Kastro, uzsverot, ka komiteja tīšu prātu mēģina sabotēt iecerēto darījumu un pilnīgi ignorējusi viņa vēlēšanos daļu gūstekņu atbrīvot pret tādu pašu Kubas patriotu — politisko cietumnieku skaitu, kas izcieš sodu Sav. Valstīs, Spānijā, Porta Rikā, Nikaragvā un Gvatemalā.

Pēc Kastro noraidījuma saņemšanas amerikāņu līdzekļu vākšanas komiteja traktoru iepirkšanai uzsāka tūlītēju likvidēšanos, paskaidrojot, ka Kubas premjērs padarījis neiespējamu komitejas humanitāro mērķu reālizēšanu.

Ja, no vienas puses, Kastro grib visiem spēkiem turēties pie savām pārspīlētām prasībām, tad no otras viņš nebūt negrib palikt tukšā. Un tā, tiklīdz bija saņemts līdzekļu komitejas gala vārds, tā Kastro naski vien nosūtīja uz Floridu to pašu desmit gūstekņu grupu, kas jau maija mēnesī apmeklēja Sav. Valstis un veda sarunas par traktoru iepirkšanu viņu pašu un viņu biedru atbrīvošanai.

Līdz ar otrreizējo gūstekņu delegācijas parādīšanos kļuvis skaidrs, ka Kastro grib tirgošanos atsākt. Bet vēl nebūt nav skaidrs, uz kādiem noteikumiem. Sagaida, ka Kubas premjērs būs izperinājis kādu kompromisa plānu, ko reālizējot, viņš varētu uz gūstekņu atbrīvošanas rēķina iedzīvoties, bet, kas līdzekļu vākšanas komitejai tomēr būtu akceptējamas. Acumirklī ar gūstekņu delegāciju un pagājušā piektdienā likvidēto līdzekļu vākšanas komiteju sakarus uztur tās bijušais sekretārs Džons Hukers. Pagaidām gan vēl nav zināms, vai komiteja darbību atsāks, jo tā likvidējoties nodeklarēja, ka tālākas sarunas ar Kastro kļuvušas neiespējamas.

KAS CHRUŠČEVAM AIZMIRSĀS

RIETUMEIROPAS VALSTĪM TURPINOT SASLĒGTIES CIEŠĀKĀ KOPĪBĀ, TO RŪPNIECĪBAS POTENCIĀLS TĀLU PĀRSPĒJ PADOMJU SAVIENĪBU.

L o n d o n ā. Savās grandiozās runās stāstot, kad un kā Padomju Savienība aizsteigsies priekšā Sav. Valstīm, Chruščevam ir kaut kas aizmirsies — Rietumeiropa. Taisnība, ka Pad. Savienības ražotspēja ir lielāka par Angliju un lielāka par Franciju. Bet ne lielāka par saimnieciski vienotu Rietumeiropu. Ar katru gadu Rietumeiropas valstu savstarpējā tirdzniecība kļūst brīvāka un neierobežotāka, politiskā kopība tuvāka. Saimnieciskā un rūpniecības attīstības laukā Rietumeiropa tālu pārspēj Padomju Savienību. Un, ja vien eiropieši gribētu vairāk uzupurēties un mazāk paļauties uz Sav. Valstu militāro palīdzību, tad arī šai laukā Rietumeiropa jau drīz vien varētu stāvēt uz savām kājām, droša par savas kopības pārākumu pret agresīvo kaimiņu austrumos.

Nepārtraukto Padomju Savienības briesmu priekšā Rietumeiropas valstu starpā ir izveidojusies vēl neredzēta kopība, ar kopīgi sargājamu dārgumu — brīvību. Nemaz nebūtu pārspīlēti sacīts, ka 328 miljonu rietumeiropiešiem ir daudz kas tuvāks un kopīgāks, nekā tiem 214 miljoniem, kas apdzīvo padomju republikas, un tiem simts miljoniem Maskavas satelitvalstīs.

Skaitļos salīdzinot Rietumeiropas un Padomju Savienības ražotspēju, kaut vai tikai vispārējos vilcienos, redzams, ka brīvās valstis ir tālu priekšā komūnistiem. Un kamēr Chruščevs sola drastiskas progresa programmas, nav jāaizmirst, ka Padomju Savienība nebūs vienīgā, kur ražotspēja pieaugs nākamos desmit gados. Rietumeiropa, padomju skaitļi iekavās, gadā ražo 117 milj. tonnu tērauda (72 milj.), 500 miljardu kilovatu - stundu elektriskās jaudas (290 miljardu), 4,75 milj. automašīnu (140 tūkst.), 496 milj. to. akmeņogļu (410 milj. to.), 103 milj. to. cementa (50 milj. to.). Rietumeiropas eksporti gadā sasniedz 51,2 miljardi dolaru (6 miljardi), kamēr importi 55 miljardi dolaru (5,5 miljardi).

Kamēr rūpniecībā Rietumeiropas skaitļi ir iespaidīgi pārāki par Pad. Savienību, militārām vajadzībām pēdējā iztērē daudz vairāk nekā Rietumeiropa (tās galvenais vājuma punkts) un pat vairāk nekā Sav. Valstis. Rēķinot no totāliem valsts izdevumiem, Padomju Savienība aizsardzībai gada laikā iztērē ap 50 miljardu dolaru, jeb vienu no katriem pieciem; Sav. Valstis 46,5 miljardi, jeb vienu no katriem vienpadsmit, kamēr visa Rietumeiropa kopā tikai 15 miljardu, jeb vienu no katriem divdesmit. Sav. Valstis visiem spēkiem censās pārliecināt Ziemeļatlantijas organizācijas sabiedrotos palielināt aizsardzības izdevumus un palīdzēt amerikāņiem iznest smago militāro nastu brīvības nodrošināšanai pasaulē. Ja to izdodas panākt, tad Chruščevam līdz 1970. gadam jānokeŗ ne tikai kā Sav. Valstu un Rietumeiropas rūpniecība, bet jārēķinās arī ar bruņošanās sacensību otrā frontē — Rietumeiropā.

„DIENA, KAD CHRUŠČEVU PĀRŅĒMA PĀNIKA'

Vai Chruščevs patiesi gatavojās uzbrukt Sav. Valstīm?

L o n d o n ā. Kāda angļu grāmatizdevniecība nule kā publicējusi skotu ārsta Džordža Mēra grāmatu „Diena, kad Chruščevu pārņēma pānika". Autors apgalvo, ka viņa rakstītais nav fikcija, bet patiesu faktu attēlojums. Un ja tas tā, par ko gan jāšaubās, tad grāmata katrā ziņā ir lielākā pēckaŗa sensācija. Grāmatā attēlots Chruščeva brauciens tvaikonī Baltika, kad padomju premjērs atradies ceļā uz Apvienoto Nāciju pilnsapulci Ņujorkā pag. gada septembrī. 17. septembrī Chruščevu pārņēmusi tāda pānika, ka viņš gribējis sākt atomuzbrukumu pret Sav. Valstīm. No sava plāna viņš atteicies vienīgi pašā pēdējā brīdī, un par to pateicība pienākoties amerikāņu pretizlūkošanai. Tai izdevies atšifrēt no Baltikas sūtītos kodētos ziņojumus, atklāt Chruščeva nodomus un piespiest pēdējo no tiem atsacīties — pretējā gadījumā piedraudot pazudināt Baltiku Atlantijas okeanā dzelmē. Bailēs pats par savu dzīvību Chruščevs atstājis Sav. Valstis neskartas . . .

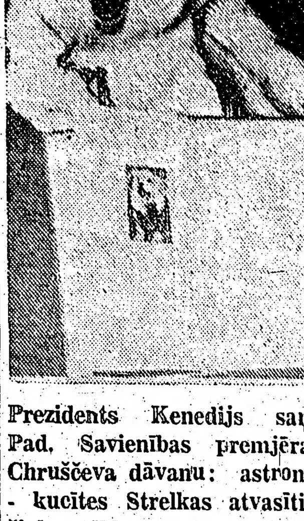

Prezidents Kenedijs saņēmis Pad. Savienības premjēra N. Chruščeva dāvanu: astronautes - kucītes Strelkas atvasīti Pušinku, līdz ar padomju suņa pasi.

KAM IZREDZES UZVARĒT 8 ASV FINĀLOS BOSTONĀ?

Šogad ASV finālspēles volejbolā un basketbolā notiks 2. un 3. jūlijā, Brandeisas augstskolas vingrotavā Valthamā, Mas., ārpus Bostonas, Bostonas DV sporta kopas sarīkojumā. Bostona atrodas austrumu piekrastes pašā austrumu daļā, un vienībām no vidējām valstīm, kurām jādodas uz šīm finālspēlēm, jāmēro turpat 1500 mailes, jeb 2.400 km (no Rīgas līdz Madridei), lai sasniegtu šo sarīkojumu vietu. Apbrīnojama ir šo sporta kopu, bet it sevišķi sportistu uzņēmība, izturība un materiālā ziņa, lai varētu pēc iespējas spēcīgākā sastāvā ierasties uz finālspēlēm. Skaisti to pateicis ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš. „Tagad, pēc komūnistu okupācijas, uz citām zemēm izbraukušie latvieši ar saviem sasniegumiem sportā palīdz turēt dzīvu latviešu lietu pasaules sabiedriskās domas forumā, un kopīgā nodošanās sportam vieno latviešu jauniešus mūsu kultūras tradicijās."

Vīriešu volejbolā, liekas, ka mūsu 5-kārtējām ASV latviešu meistaram vislielākās izredzes aizstāvēt savu meistarnosaukumu, ja ieradīsies savā labākā sastāvā, jo arī vairākkārtējais austrumu piekrastes meistars — Ņujorkas L.S.B ir šogad spēcīgāka, kā pērn. No kaŗa dienesta atpakaļ atnākušais ?. Bārs dod vienībai samērā spēcīgu uzbrukumu. Bet, katrā ziņā, vispirms abiem favorītiem jātiek galā ar Bostonas DV vienību, bet it sevišķi Ņujorkai jāuzvar Milvoku Auseklis, kurš pag. gadā sagādāja mazu pārsteigumu. Pēc tam, kad Ņujorka jau bija uzvarējusi divus pirmos setus, nāca pārsteigums. Milvoki uzvarēja pēdējos trīs setus, un tika finālā.

Sieviešu volejbolā šogad grūti pateikt, kuŗa vienība tiks meistargodā, jo sāpīgs bija Filadelfijas LSK zaudējums sakarā ar S. Kamradziusas pārcelšanos uz Kaliforniju, bet ar G. Pērkones atbraukšanu no Austrālijas vienība ieguva atkal spēcīgu papildinājumu. Arī Čikāgas un Klīvlendas vienībām ir zināma rutīna, un var sagādāt pārsteigumu. Pirmo reizi šogad finālos piedalās Ņudžersijas Kursa, kas pēdējā laikā guva labus panākumus gan vietējos, gan amerikāņu turnīros, un līdz ar to grūti pateikt, kuŗa no šīm 4 vienībām šogad izcīnīs meistarnosaukumu.

Basketbolā arī šogad, liekas, austrumu piekrastes vienības ir spēcīgākas par vidējo valstu vienībām. Ar lielu prieku mēs atkal austr. piekrastē redzēsim simpatisko Mineāpoles Startu. Starts no līdzšinējām 8 finālspēlēm tikai 2 reizes nav piedalījusies, pie tam meistargodā viņa ir tikusi 3 reizes. Pēdējos 3—4 gadus Starts ir spēlējis nemainītā sastāvā. Drusku jāpabrīnās tikai par to, kāpēc viņa nav pratusi sev piesaistīt jaunus spēlētājus, jo Mineāpoles un St. Paulas pilsetā dzīvo samērā daudz latviešu. Liekas, ka Namejam, kuŗu šogad U. Znotēns izveidojis par techniski un taktiski ļoti augstvērtīgu vienību, ko būs grūti uzvarēt. Pēc lieliskām spēlēm meistarībā un AP finālos, liekas, ka Namejam ar savām lielām rezervēm būtu iespējams uzvarēt Startu. Toties daudz grūtāk zilēt, kas uzvarēs Raktes - Grand Rapidu spēli. Ja pag. gada meistars varēs uzstāties savā labākā sastāvā ar A. Balgalvi, I. Brikmani un A. Karlsonu uzbrukumā un P. Stolcu, J. Pelkavu aizsardzībā, liekas, ka uzvaras kauss nosvērsies Raktes pusē, jo tai ir viss, — gaŗums, ātrums, pieredze un spēcīga rezerve.

Protams, tas viss tikai minējums un vismazākā neveiksme visu var grozīt. Īstus uzvarētājus mēs varēsim sveikt 3. jūlijā Bostonā.

B. Buŭkēvičs

KAS PIEDALĪSIES ASV FINĀLOS BOSTONĀ?

Arī AP nu ir skaidrībā, kuŗas vienības piedalīsies š. g. ASV finālos 2. un 3. jūlijā.

Sieviešu volejbolā no AP piedalās Filadelfijas LSK un Ņudžersijas Kursa. Kaut gan Vašingtonas „Sigulda" bija izaicinājusi „Kursu" uz pārspēli, bet vienlīdzīgā cīņā „Kursai" zaudēja 15:9, 9:15, 15:11.

Vīriešu volejbolā: Ņujorkas L.S.B. un Bostonas DV. Arī šeit notika pārspēle, jo Vilimantika uzvarēja Bostonu riņķu spēlē, bet AP finālos Bostona, bet sakarā ar sliktāko setu attiecību Bostona palika trešā vietā. Pārspēlējot Bostona uzvarēja Vilimantiku, un līdz ar to Bostonas DV ir tiesības piedalīties ASV finālos.

Basketbolā: Filadelfijas „Namejs" un Ņujorkas L.S.B. „Rakte", kuŗa gan divas reizes meistarībā bija uzvarējusi Vilimantikas „Zemgali", bet tomēr AP sporta pārvalde piekrita tam, ka „Zemgalei" ir tiesības izaicināt „Rakti" uz pārspēli. Pārspēle bija nolikta uz 10. jūniju, bet Vilimantika tikai divas dienas pirms noliktās spēles paziņoja, ka nevar ierasties Ņujorkā.

No vidējām valstīm uz Bostonu brauks sekojošas vienības:

Sieviešu volejbolā: Klīvlendas „Stars" un Čikāgas LBSK; vīriešu volejbolā: Čikāgas LBSK un Milvoku „Auseklis"; basketbolā: Grand Rapidi un Mineāpoles „Starts".

bb

2. JŪLIJĀ VOLEJBOLA TURNĪRS SV. KATARĪNĒS

Gadskārtējie volejbola turnīri vīriešiem un sievietēm šogad notiks atkal „Garden City" līcī pie Sv. Katarīnēm, š. g. 2. jūlijā.

Izcīņā O'Keefe firmas dāvātās „Draudzības balvas" un sieviešu sacensībās arī daiļamatnieka H. Lapiņa dāvātais kauss. Spēļu sākums un saloze plkst. 10.00 no rīta. Fināli notiks laikā no plkst. 16.00—17.00. Vienības pieteicamas Niagaras sporta kluba pr-kam J. Liģerim, vai arī sacīkšu dienā pirms spēļu salozes.

„S K A T U V E U N D Z Ī V E"
Ilustrēts žurnāls visiem mākslas draugiem
NR. II IZNĀKS JŪLIJA BEIGĀS.
Maksā ar piesūtīšanu 75 centi. 5 numuri $3.75.
Visi pasūtinājumi rakstāmi: O T T O K R O L L S,
Hull House, 800 S., Halsted St., Chicago 7, Illinois, U.S.A.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 2. jūlijā, plkst. 11 jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont.. tel. LE 6-2510.

2. jūlijā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā. *Saulaines nometnes* atklāšana — pievakarē.

9. jūlijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā jaunatnes iesvētes dievkalpojums. Māc. J. Vējiņš un A. Lūsis.

16. jūlijā, plkst. 10 svētbrīdis Saulainē.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

2. jūlijā, plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

16. jūlijā, plkst. 2,30 p.p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā.

Bramptonas latviešu ev. - lut. draudzē 9. jūlijā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

HAMILTONA

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave, South.

Svētdien, 2. jūlijā, plkst. 11 pr. p. jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās A. Cers (tenors). Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Montreālas St. Paula Ev.-lut. baznīcā māc. Viestura Šēfera dievkalpojumi notiks:

2. jūlijā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē; 5. jūlijā, plkst. 7 vak. svētvakara dievk. Montreālā, Presbiteriaņu baznīcā (Hutchison un Viateur ielu stūrī).

23. jūlijā, plkst. 11 no rīta, Tērvetē.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus. Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu gaŗums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.